

FRENK LARAMI

**DOŠ
HOLIDEJ**

CENA 8 DINARA

BROJ 57

**DOŠAO JE TIHO
I UŠAO U LEGENDU**

klopka u abilejnu

Frenk Larami

Klopka u Ebilejnu

Čovek sa blokom, raskupusanim listovima papira i drvenom nogom, izmamio je i radoznale i prezrive poglede u „Ludom jahaču”.

Bio je to kutak za ološ. Bar te večeri.

Iako „Ludi jahač” ni spolja ni iznutra nije davao utisak jazbine, činilo se da je sav otpad Ebilejna zamakao među njegove zidove.

Ni čovek sa blokom nije odskakao od ostalih, što se ne bi moglo reći za Doka Holideja.

Međutim, čovek iz Džordžije ušao je u salun rano popodne i nije pokazao želju da razgleda ulice ovog stočarskog grada, koji ga je inače pamtio po zadimljenim cevima i nepogrešivim hicima.

Ako je obod njegovog „kalifornija” šešira skrivao lice, pogled mu nije ostajao uzdržan. Sve je mogao da vidi.

I da proceni.

Najupadljiviji beše starac s drvenom nogom, ako se „nogom” mogao nazvati komad drveta nasaden na levo koleno.

Pri hodu, taj deo je upadljivo lupao i privlačio pažnju, sve dok se na njega ne navikne. Kasnije, tome mnogi nisu pridavali značaja, osim možda obesnog momka sa bičem o pojasu.

Starac je stajao na kraju šanka i

nešto šarao po velikom komadu papira, Nekolicina besposlenih virila je preko njegovog ramena, vrtela glavom i gurala se.

Niko se nije setio da ga ponudi pićem, iako je čovek upadljivo zurio u one najbliže dok su cedili iz čaše modrocruvenkastu tečnost.

Malo kasnije, kroz zadimljeni prostor ispunjen telima, znojem i žagorom, odjeknuli su udarci drvene „noge“.

Holidej je opazio da se starčevo šepanje usmerava prema njegovom stolu. Jedinom stolu za koji niko nije želeo, ili smeo, da zasedne.

— Vredi li ovo dolar, mister? — upitao je starac i položio papir na sto.

Kockar spusti pogled.

Bio je vraški dobro urađen njegov portret!

Činilo se da je starom bilo dovoljno da Holidej samo u nekoliko navrata podigne glavu i da upije u sebe crte karakteristične za kockara.

Vešto razmeštene senke istakle su tvrdoću njegovog izraza, a samo ovlaš naznačene oči ispoljile su onu nedokučivu hladnoću s kojom se, pokačkad, suočavao pred ogledalima hotelskih soba širom Zapada.

Holidej podiže pogled.

Starac je tražio dolar za sliku. Dolar, koliko da plati manju bocu jeftinog viskija.

— Ne vredi ovo dolar — kazao je on.

— Ne? — razočara se ovaj. Ali, bio je spreman i da prepolovi sumu.

— Pola dolara?

— Čoveče, šta vam je? — položi

kockar svoje duge, negovane prste na svoj portret. — Ovo vredi najmanje deset dolara.

Starac podiže obrve, ne shvatajući.

Da li je otmeni džentlmen s njim zbijao šalu ili je zaista mislio ono što kaže?

On ljutito podiže crtež sa stola.

— Voleo bih da vidim tu budahu koja bi platila deset dolara za ovo... — promrmeljao je više za sebe i krenuo natrag.

Ali, zastao je!

Nebesa!

Strančeva šaka već je držala u ruci novčanicu.

Oči mu se raširiše...

No, i dalje je bio nepoverljiv.

— Je li to za mene? — upitao je.

— Ne, već za crtež.

— Ono što sam malopre rekao — počea se za uhom — nije se odnosilo na vas. Ja... znate kako je, umem samo ovo da radim... Moja noga...

— Ima mesta za stolom — pozva ga Dok.

Čovek je još uvek držao kockarev portret u šaci, snebivajući se da ga razmeni za novčanicu od deset dolara.

U „Ludom jahaču“ sve je postalo slično onom trenutku kada je drvena „noga“ stupila prvi put, u predvečerje, i skrenula na sebe pažnju gostiju.

I ovog puta su neobrijana, mrka, polupijana i zgrčena lica ebilejnskih besposličara pratila starčev hod od šanka do stola.

A kad se za nažvrljani papir uka-

zala novčanica od deset dolara, nastao je muk.

Momak sa bičem za pojasom besno je pljunio pred sebe i šakom obuhvatio zadebljani kraj. Hitro ga je izvukao i olabavio ruku.

On je sedeo sa još tri slična tipa, nedaleko od zida kome su bila okrenuta kockareva leđa.

Nije se znalo kome je od njih više piće udarilo u glavu.

Džordžijanac nije pravio među posetiocima razliku ko je stranac a ko ne. Jedino je mogao da proceni kako su zakrvavljene oči momka sa bičem bile dovoljno zle da naprave nevolju.

Lako zabačen šešir na zatiljak otkrivao je pramen svetle kose; šešir mu je bio ravnog oboda, sa zadenu-tim orlovim perom odostrag. Imao je guste, sastavljene obrve i zelene, blistave oči ispod njih. Odatle je izbijao mali, prav nos sve do nakostrešenih plavosmeđih brkova.

Nosio je košulju, oko vrata lanac sa krstom, bio je razdrljen, preplasnule kože i vitkog ali mišićavog tela.

On jedini nije imao opasač!

Ostali su nosili koltove, nisko pripasane, jedan je čak šake stavio u kožne rukavice, tesno navučene na prste.

Nekada je to bila oznaka vrsnih revolveraša, danas pomodarstvo neiskusnih i bahatih.

Momak sa bičem i perom na šeširu tražio je kavgu.

Očigledno, sve dotle nije nalazio pravi razlog ili pravu žrtvu za sebe.

Dok je do malopre dobacivao starom, nazivajući ga drvenarijom, ćopavkom, škrabalom, pijanduirom, mrtvačnicom i slično, sada je sve to morao da okonča nečim efektivnim.

Munjevito je podigao ruku; vazduh se prolomio od praska, i har-tija u starčevoj ruci bila je prepolovljena kao nožem!

Vrh dugog biča presekao je Holidejev portret na pola.

Ne trudeći se da ga ponovo smota, momak je ostavio svoje neobično „oružje“ da se uvija po podu kao razdražena zmija.

Starac je zurio u polovinu papira, koja mu je ostala u ruci, kao da ne shvata šta se desilo. A kad je shvatio, preplašeno je ispustio i taj komad.

Holidej je sačuvao nerve.

Priča je postajala banalna.

Uvek je, negde, izazvivao na pobunu.

Bunili su se protiv njegovog odelja, protiv koltova, protiv karata, protiv novca... protiv svega što se našlo kraj njega.

Činilo se da bi uništenje takvog kicoša podiglo ugled svakome.

— To je bacanje para — dobacio je glasno, promuklim ali zvonkim glasom momak sa bičem. — Od crta nja se nećeš napiti, šepavko! Gubi se!

Iako je izgledalo da misli ono što govori, momak više nije izgledao stravičan za starog crtača. Pogledao ga je bez prekora, više sa žalošću.

— Šta sam ti ja skrivio, sinko? — upita ga.

— Ne zovi me sinko — nakostreši se ovaj, napetih ramena. Zatim se opusti i iskezi: — Imao sam matorog, tvojih godina. Imao je takvu drvenu nogu... Tukao me kad god se vraćao pijan, a bio je pijan svake večeri... Ha! Sve dok mu nisam vratio, jednom samo... I, crkao je!

Svi su začutili u „Ludom jahaču“.

Tišina je povratila momka sebi. Namrštio se i ljutito podigao bič.

— Da se nisi povampirio? — izbuhtio se prema njemu momak.

Starac je ćutao.

Ponovo je fjuknuo bič. Brzo, neuhvatljivo, zasekao je vazduh i obavio se oko čovekove drvene noge.

Zatim ga je snažno povukao!

Starac se zanjihao, zatim pao koliko je dug. Iz tvrdih korica bloka rasuo se čist papir i podleteo pod čizme najbližih posetilaca.

— Pogađam gde hoću — cerio se momak. — Ne zovu me badava „Bič“. Ja sam Džeri Karp, zvani „Bič“, najbolja tačka u pozorišnoj trupi „Grand Vest Union“... do pre dve godine.

Starac je pokušavao da se podigne sa poda. Začudo, učinio je to dosta lako i spretno.

Teže je, međutim, bilo skupiti papire ispod stolova.

Neki su već bili zaprljani, izgaženi, neki poderani po ivicama. On se saginjao, isturajući levu drvenu nogu da ostane prava, dok je desnu savijao u kolenu, stenjao i kupio komad po komad.

Svi su ga posmatrali bez daha. Bila je to čudna, neočekivana predstava, ali ne mnogo duhovita.

Džeri Karp zvani „Bič“ je sa zlu-radim osmehom posmatrao starčeve muke.

A kada se ovaj sagao nad poslednjim papirom, zamahnuo je bičem.

— Bolje da razmisliš, burazeru — prelete prostorijom glas poput leda.

Karp se zablenu u kockara.

Ali, izgledalo je da on i ne obraća pažnju na njega. Pa ipak, glas je morao otuda da izroni.

Karpova ruka ostala je u vazduhu, kao sleđena.

Starac je u međuvremenu uzeo papir, ugurao u korice i šepajući odgegao do šanka.

Samo nekoliko kratkih trenutaka zastrugale su po podu čizme ljudi. Neki su pažljivo, vrlo pažljivo ustuknuli prema zidu, a neki su pomerili stolice što dalje od stola po kome je pao vrh biča.

— Ti si nešto rekao? — izdrlji se Karp na Holideja.

Kockar pripali cigaretu.

Bio je to izazov kome se nije moglo odoleti.

Bič je ponovo sevnuo...

Ali, sevnuo je i desni kolt slavnog strelca!

II

Kasnije, dosta kasnije, Vilijam Hanford nacrtao je lepu grafiku: čovek u crnom, malo iskrenut na stolici, za stolom, puca prema svom

protivniku koji vitla bič prema njemu.

Njih dvojica su u prvom planu, ostali gosti i nameštaj samo su naznačeni olovkom, kao dekor.

Ništa drukčije nije bilo ni u stvarnosti te večeri u Ebilejnu.

Karp je bio đavolski vešt sa bičem. Činilo se da je u stanju da samo pruži ruku, i da tamo odsedne drugi kraj kožnog demona. Kao da je okom poslat na pravo mesto!

Palidrvce je neugašeno ostalo u levoj Džordžijančevoj šaci.

Desna mu se zgrčila u laktu, kao krivulja munje na zatamnjenom nebu.

Koliko je Džeri Karp bio drzak i osion, toliko je Dok Holidej uhvatio sebe da je iznerviran njegovim ponašanjem prema starom slikaru.

Pucanj je zaparao učmali, smrdljivi vazduh „Ludog jahača”.

Kao nevidljivim sečivom presečen, bič se prepolovio u letu!

Pakao!

Da li je taj satanski hitac bio slučajan ili ne, ljudi nisu uspeli da odgonetnu.

— U svakom slučaju, Karpovo oružje je postalo „kuso” i smešno, umesto opasno.

Momak se zabienao u patrijāk, ne verujući svojim očima. Prvo ga je šokirao pogodak, a potom činjenica da je ostao bez biča.

Bez alata po kome je dobio nadimak i po kome se proslavio!

Posetioci u salunu su se povukli još dalje.

Karp ih nije više zadivljavao; sad

ih je ovaj stranac plašio. Bio je to... kobrin pogodak! Kao da je iz pojasa ispljunut otrov. Neuhvatljiv let za oko. Veličanstven potez!

Ta scena duboko se urezala u mozak jednonogog starca sa blokom.

Bila je dostojna epa o Zapadu između Kalifornije i Tenesija.

Džeri Karp je pogledao u ostatak svog „oružja”.

— Moj bič — procvileo je kao da su mu osakatili dete — moj bič... Prokletstvo! Dajte mi kolt da mu presudim!

Jurnuo je prema najbližem za svojim stolom.

Međutim, ovaj se izmakao.

— Ne budi blesav, Džeri — dreknuo je jedan neobrijanko, spreman da se i pohrve sa razbesnelim momkom — taj će te svetac poslati na nebo dok trepneš!

Ali, Karp ga nije čuo.

Za to vreme, kockar se pridigao sa svoje drvene fotelje i zaobišao sto.

Stajao je i čekao.

Karp je uspeo da istrgne kolt i uperi na Holideja. Lice mu je bilo izobličeno od mržnje ali i trijumfa.

— Idi u pakao! — dobacio je i zgrčio prst.

— Treba da ga otkočiš — podseti ga kockar.

Karp zastade.

Ali, to je već bila druga priča.

Oba „linkolna” stvoriše se u Džordžijančevim šakama kao omađijani.

„Ludog jahača” ponovo protresoše pucnji.

Izbijen iz Karpove šake, kolt je

još tri puta odskočio, uvek pogođen i uvek odgurnut dalje.

Kad se našao uz sam zid, Holidej obrnu revolvere oko prstiju i strpa u futrole lako i sklisko kao da su od sapuna.

Džeri Karp je najzad došao sebi.

Niko mu nije pomogao. Ničemu nije mogao da se nada osim da prizna svoj poraz. Ono što je u sebi osećao sačuvao je iza natuštenih obrva.

On zadenu ostatak biča za pojas i pramen svetle kose podvuče pod obod šešira.

Izgledalo je da tek sada shvata koliko je bio blizu propasti.

Dva puta mu je oprošteno. Treći put sigurno nije hteo da iskušava sudbinu. Morao je da ode.

Vukao se, podmukao i pritajen, kao pas podvijena repa. Put mu je bio čist, jedino ga je zatvarao kockar.

— Pre nego što odeš — zaseće tajac metalni kockarev glas — moraš da se razdužiš, burazeru.

Karp podiže pogled. Zakrvavljene oči samo su nekoliko časaka izdržale pod ledom Holidejevih zenica, a potom se istopiše.

— Ja ne dugujem ništa — procedio je.

— Duguješ — pokazao je prstom na pod, prema svom poderanom portretu. — Ovaj sam crtež platio deset dolara... Sastavi ga.

Karp je oklevao.

No, u svakom slučaju, aduti su bili na suprotnoj strani.

Zagrizavši zubima donju usnu,

skupio je obe polovine i stavio na sto.

— To je sve? — upitao je ironično.

— Ne! Duguješ i jedno izvinjenje — pokazao je prema starcu.

Međutim, Hanford je brzo odmahnuo rukom.

— Ako imam tih deset dolara — povikao je — onda mi nisu potrebna ničija izvinjenja, mister

Džeri Karp je prošao kraj kockara i napustio „Ludog jahača“ bez reči.

Starac došepa do Holideja.

— Uradiću vam novi, mister — rekao je, ozaren dodirom novčanice — dok sednete i naručite sebi... šta je to, brendi? Eto, bićete gotovi. Ja radim brzo, videćete! Dovoljno mi je da jednom ili dva puta vidim čovekovo lice, da ga zapamtim i prenesem na papir...

Sve je ipak na neki način zaboravljeno: ljudi su se okrenuli svojim čašama i razgovorima. Jedino su im se oči s vremena na vreme lepile za kockarevu siluetu.

Trojica za Karpovim stolom, činilo se, nisu delili njegovu sudbinu. Ostavili su ga samog. Ili mu nisu bili prijatelji, ili su brinuli za sebe više nego što je to bilo neophodno.

— Ja radim samo olovkom — postavio je starac, zauzimajući jednu od stolica; drvenu nogu je izbacio napred, trudeći se da se o nju niko ne spotakne — boje su suviše skupe za mene. Drugi su bolje sreće, mister. Recimo Henri Prat. Divan kolorist i pejisažista, ako razumete?

Radi i portrete, ali, ja više volim njegov pejisaž... Dosadujem vam?

— Ne, zasada.

— Prat je lud za tim svetom bilja i životinja, čujem da samo to radi pod stare dane.

— Viđao sam neke Birstatove slike kod...

— Viđali ste? — ozari se Hanford.

— Taj prokleti Nemač je nemoguć! Pravi slike ogromnih razmera, ali, to je čudesno, mister! Sa njegovih platna priroda samo što ne progovori... Boje su... božanske. Svaka travka diše, nebo kao da se otvara...

Starac zastade. Učinilo mu se da je suviše glasan za salun, sa svojom pričom o slikarima Zapada.

— Možda izgledam malo luckast — utiša glas — ali, imam retko prilike da o tome razgovaram sa nekim. Ljudi nemaju vremena za slike, bar ne u ovim krajevima. Pametni slikari nose platna na Istok i tamo ih prodaju za čitava mala bogatstva, a ja... ja se potucam, crtajući razne tipove koliko da preživim. Moja grafika je nepriznata. Boje su moderne. To su dolari.

— Koliko su vam najviše platili za crtež?

— Jedan rančer iz Rosvela, platio mi je dvanaest dolara za portret njegove kćerke.

Holidejev prst pređe preko portreta i zabrlja jedan deo oko obrve.

— Morate smisliti nešto čime ćete pokriti crteže da se ne otiru — reče.

Starac klimnu glavom.

— Vi se ne razumete samo u oru-

žje — odgovorio je Henford — već i u mnoge ostale stvari. Vidi se da ste svetski čovek, mister... Nadam se da mi ovih deset dolara niste dali samo zato što jadno izgledam sa jednom nogom?

— Šta vi mislite?

— Smem li da častim piće?

Vilijem Hanford je imao sigurno preko šezdeset godina, mada mu je bujna, kovrdžava i sasvim bela brada dodavala koju više.

Nosio je žućkasti, pohabani „stetson” i veliki kockasti šal oko vrata. Imao je, takođe, somotski kaput dugih revera i džepove pune olovaka i duvana. U ustima je držao lulu, koju je sa zadovoljstvom pripalji-vao čim bi se ugasila. A gasila se vrlo često, jer je starac u priči zaboravljao da povuče dimove.

— Ovo sam zaradio u ratu — pokazao je na drveni produžetak leve noge ispod kolena. — Jedna granata u rov i... gotovo. Ode! Mislite da su mi dali penziju? Dobro je da me nisu obesili kao Južnjaka... Pobega osam na Zapad, misleći da ću olovkom zameniti pušku. Badava!

Barmen je bojažljivo spustio na sto piće: brendi za Holideja i bocu viskija za starog Hanforda.

Udaljio se skoro na prstima, trkom.

— Neke poznajem lično — nastavio je Hanford — a neke preko njihovih dela. Recimo, ne podnosim Ottingera. Taj drečavobojac crta jahače kao lutke. Nema osećaj za prostor, krut je, ukratko: neka ide do đavola! Znam ga lično, bio je pobornik one „Samo mrtav Indijanac

je dobar Indijanac". Takav čovek ne može da bude pravi, pošten slikar, iako ga neki veličaju i slave. On je Pensilvanac, studirao je u Baltimoru onu slikarsku akademiju. Svašta je radio, slikao je kulise za pozorišta, otvarao fotografski studio, čak je vodio i jedan karavan mormona 1861. godine. Čujem da je postao neki vladin činovnik, zadužen da slika američki Zapad. On, zamislite!...

Henford kresnu šibicu i pripali lulu.

Zatim s uživanjem ispi trećinu boce.

— Na žalost — nastavio je — stranci su bolji slikari nego naši. Tako je kad vam kažem. Uzmimo Karla Bodmera... Švajcarac! Proveo je samo dve godine u Americi, a napravio je fantastične slike i bakreze, čujte! Indijance je tako radio da je izgledalo da će sa slike zaigrati ratnički ples!

— Jednom će se pomenuti i Hanford — primeti Dok.

Starac odmahnu rukom.

— Tome se ne nadam — odgovorio je. — Ostaje mi još da skupim novac za put na Istok. Možda bih tamo mogao da nađem izdavača za knjigu grafika sa Zapada. Možda... Ali, imam utisak da neću stići na jedan takav voz prema Arkanzasu...

— Ipak, kad su u pitanju portreti...

— Znam šta hoćete da kažete — prekide ga Hanford — ali, ja neću da budem salonski crtač. Da mi poziraju napuderisane dame i razmažene naslednice? Ne, ja crtam šta

meni padne na pamet. Ako shvata te... hoću dušu ove zemlje. Njenu surovost i njenu lepotu, ispisanu na licima ljudi i licu zemlje. To hoću...

— Mislim da to i zaslužujete — reče kockar. — Vi ste i pesnik i slikar.

— Šalite se? Mora da mi je viski udario u glavu...

— Svejedno.

— Ako sam ja pesnik, vi ste umetnik — pokazao je na Džordžijančev pojas. — Samo nekoliko ljudi na Zapadu mogu tako da potežu, mister Erp, Dilon, Šort... i Dok Holidej. Vi naličite na ovog poslednjeg, ali mene se to ne tiče.

Bilo je suviše dima u „Ludom ja-haču“.

Suviše za kockareva pluća, odayno zatrovana opakom bolešću.

Morao je izići na vazduh i pogledati Ebilejn u noći.

Spolja se nije mnogo menjao, ali, protekle godine sigurno su ispisale nove stranice istorije ovog grada između Kanadien Rivera i Red Rivera.

U njemu je „Metropolitan“ salun još uvek bio najveći, sa svojim čuvenim kristalnim lusterima i zidovima od ogledala, sa kan-kan igračicama pred čijim je nogama u mrežastim čarapama zastajao posmatračima dah.

Hanford je primetio odsutnost u Holidejevom pogledu i začutao je.

— Koliko ostajete ovde? — upitao je.

— Zašto?

— Uradio bih nov portret.

— Ne znam koliko ću ostati — polako je odgovorio Džordžijanac. — Ne znam ni hoću li ugledati jutro živ?

— Ne razumem?

— Ni ja ne razumem sebe.

Hanford pogleda prema vratima.

— A ako vas tamo čeka onaj „Bič”? Možda nije sam?

— Biće bolje po njega ako nije.

Samo što se obreo na tremu, gomila jahača projahala je sredinom ulice u pravcu svetla „Metropoliten” saluna.

Ulične svetiljke bile su namnožene kao užarene ose, a iznad ragastova dućana i krčmi blještale su svetiljke poput skamenjenih svitaca.

On se okrenu.

Hanford je stajao na vratima i ispricao ga pogledom.

Kockar povede svog šarca sa privežišta.

Ona gomila jahača vraćala se istim putem. Jurila je pravo na čovjeka iz Džordžije.

Pretpostavio je da se radi o kaubojima sa nekog od okolnih rančeva.

Možda i s Edvardsovog?

Sećao se Lia Edwardsa, s kojim je igrao čudan poker u njegovoj kući. Imao je sina, Mata. Jedan od onih sinova kojima hrabrost uliva očevo ime, ništa drugo.

Jahači su bezobzirno gonili konja, ne mareći da li pred sobom imaju koga ili ne. Uostalom, takvima su se svi sklanjali dok se ne istutnje i ne zauzmu busiju u nekom od saluna.

Holidej nije bio čovek koji se uklanja.

Mallo je falio da ga obore.

Ipak, još trezni ali spretni momci samo su ga očešali u trku, zategli uzde i začas obrazovali krug oko prolaznika.

— Ovaj je ili lud, ili glup! — proderao se neki tanušan glasić.

— Ili oboje? — dobaci drugi, nešto promukliji.

Holidej prebroja sedmoricu.

— Ti, crni — oslovljavao ga je krupan momak lica ogrezlog u senku — zašto se ne sklanjaš? Hoćeš lep pogreb za sutra, a?

— Je li ulica vaša? — upita kockar mirno.

— Smešno — skinuo je jedan dugajlija šešir i rukavom obrisao znoj sa čela — on je stranac, pogađajte! Možda je i neki kalibar, a?

— Jesam, broj 45.

Ućutali su.

Ponovo su pokrenuli konje, kružeći.

Holidej nije mogao da nazre žig pod sedlima jahača.

Neočekivano, on se iz mesta vinu u sedlo svom šarcu i tako se poravnala sa njima. Sada je izgledao mnogo viši; prema obližnjim svetlima, zasvetlucale su drške ukrašene slovačkom i mirnoća s kojom je, nepokretan, pratio njihov kružni hod vratila je pod jezik preostale upadice.

— Da vam se ne zavrti mozak, momci? — upitao je.

— Zna i da se šali — primeti onaj piskavi glas.

— Nije mogo šaljivo — okrenu Holidej konja prema tom glasu. — Prolaz!

— Držite ga! — zaurla s druge strane glas.

To je i očekivao.

Laso!

Moralo je da na njega padne najmanje tri ili četiri. U tome su kauboji bili vešti; zamišljali su da hvataju goveče ili zalutalu kravu.

Isto kao što se pojavio u sedlu, kockar je tako skliznuo sa njega.

Dva lasa pala su na prazno sedlo, a Mig se propeo i zanjista.

Njegova kopita skoro su smrskala glavu jednom neopreznom momčiću.

Niklovane cevi bljesnule su opasnim sjajem.

— Razlaz! — suknuo je sa strane oštar, potmuo glas.

Kauboji su zastali kao ukopani.

Kockar vrati koltove natrag.

Krug je počeo da se osipa. Kroz „pukotinu” između jahača ukazala se silueta omalenog, temeljitog čoveka na čijim je prsima presijavala značka čuvara zakona. Očigledno da je pojava zvezdonosca delovala na momke veoma ubedljivo.

Lasa su povučena, glave su se pognule, ramena opustila.

— Samo malo zabave, šerife.

— Nije ništa opasno.

— Laku noć, šerife!

— Znaite već nas, šerife? Mi smo kod „Maverika” ako vam zatrebamo.

— Idemo, momci...

Sedmorica jahača uputila su se ulicom sasvim mirno i pristojno.

Ali, čim su odmakli dvadesetak jardi, nagnali su konje u novi trk. Prašina, večna podloga zapadnjačkih naselja i gradova, prekrila je vidik.

Krutim, odmerenim koracima, čovek od zakona se približio kockaru.

— Šta su hteli od vas? — upitao je grubo.

— Nemam pojma.

— Čudno — unese mu se u lice šerif. — Poznajemo li se?

Holidej tek tada zapazi njegovo lice. Bilo je užasno!

Leva polovina kao da je bila odevana. Prekrivala ju je čudna mešavina kože i mesa, zatvarajući oko. Jedan dublji zarez protezao se od te strane pa do desne jagodice.

Bilo je to lice koje izaziva na povraćanje!

Čovek sa značkom bio je svestan svoje ružnoće i nasmejao se.

Ako se to moglo nazvati osmehom... taj trzaj desne, neozleđene strane.

— Zašto buljite? — upitao je. — Šta fali mom licu?

— Leva strana — mirno je uzvratio kockar i iznenadio šerifa.

— Leva? — pomovi je i žmirnuo zdravim okom. Kao da se nešto prelišavao u sebi. — I šta još?

— To je sve zasada.

— Hoćete da kažete da sam ružan?

— Da!

Šerif je prestao da trza ustima.

— Mister, ovo zvuči kao muzika — rekao je. — U Ebilejnu uglavnom izbegavaju da me pogledaju, ili tvrde da je sa mnom sve u redu.

Niko mi nije rekao u oči da sam nakaza. A ja to jesam.

Pošto Džordžijanac nije ništa na to rekao, čuvar zakona pokaza rukom prema „Ludom jahaču“.

— Izbrojao sam jedan hitac — reče. — Rekli su da je vaš?

— U pravu su.

— Kako zvuči vaša verzija?

— Verovatno se uklapa u njihovu. Ukoliko su pomenuli izvesnog „Biča“.

— A kako zvuči vaše ime, mister?

— Smit. Džon Smit.

— Da, tačno... A ja sam Abraham Linkoln, lično.

Rekavši to, šerif ostavi Holideja.

Najčudnije lice zakona koje je kockar sreo koračalo je obasjanom ulicom Ebilejna, s rukama na leđima, pogrbljen, labavo privezanog kolta za butinu.

Mora da je ovakav čovek imao svoje komplekse; mora da su mu se podrugivali iza leđa a divili u lice. Maska koju je nosio kao prokletstvo na sebi, pomogla mu je da zavlada mnogim nagonima.

Verovatno je to bio opak, odlučan, zagonetan čovek, dovoljno snažan da štiti zakon i dovoljno mudar da spozna samog sebe.

Zašto je takav čovek postavljen za šerifa u Ebilejnu?

Šta je sa Lukom Bejlijem?

Dok je hodao i razmišljao, osetio je iz polusenke nečiji pogled na sebi. Prosto mu je podgrejavao lice.

Nalazio se pod jarko osvetljenim natpisom: PEPE DUKATI, NAJVE-

ĆI IZBOR — NAJBOLJI IZLOG.

Pepe Dukati?

Nije li to onaj Italijan koji je imao malu trgovinu u gradu, prilično neugledan, neupadljiv i neutralan. Sećao se njegovog sitnog lica, crne zalizane kose, velikog nosa sa bradavicom na vrhu i brkova bojenim crnom bojom svakog ponedeljka kod berberina...

Sad mu je, očigledno, išlo mnogo bolje nego tada.

On se okrenu.

— Dok? Jeste li to vi, Dok? — dopre do njega šapat.

Niklovana cev je odskočila u Džordžijančevoj šaci, ali samo za trenutak.

Iza stuba, skoro podignutih ruku, ukaza se poznato, sada nešto podgojeno lice trgovca.

— Zar me se ne sećate? Ja sam Pepe. Pepe Dukati!

— Sećam se — rekao je kockar.

— Marna mia, otkad vas nisam video! — uzviknuo je Italijan nešto glasnije, ali dosta srdačno. — Čitav jedan vek, prijatelju! Imate malo vremena?

— Zašto?

— Pa, da svratite, da popričamo, popijemo, pojedemo nešto... Imam specijalitet, sicilijanski specijalitet.

Ako je i bio spreman da ga odbije, Dukatijeva ruka se već našla na njegovoj mišici i balgo ga vukla prema stubovima.

— Moja kuća nije moja radnja, Dok — rekao je on. — Moj dom je iza, videćete. Nešto novo! Grande!

Holidej se nije sećao više ničega

u vezi trgovca. Čak nije znao ni koga ima kod sebe.

— Nemojte u „Metropoliten“, imam za vas sobu, Dok...

— Ne dolazi u obzir — odbi kockar. Nije voleo nikakve obaveze.

— Ali, svratite na piće. Imam brendi. To još uvek pijete, zar ne?

— Da, ali ne po kućama.

Dukati uzdahnu.

— Učinite izuzetak — molio je.

— Nemam velikih prijatelja u Ebi-lenu, otkad sam postao bogat. One koji me hoće, ja neću. Jer žele da me očerupaju. Ne verujem nikome. Samo sebi... i možda malo Lusi Lajf.

Kockar se priseti Hanforda. Zar je morao da naleti na još jednu pričalicu? Hanford je bar pričao o stvarima koje poznaje i voli, a ovaj je tražio partnera u svojoj usamljenosti.

— Hoće da me ubiju — šaputao je Italijan uverljivo — zato retko izlazim. Šerif mi predlaže da naj-mim čuvare, ali ne verujem nikome. Imam dva psa. Na njih se mogu osloniti. Raskomadali bi svakog ko bi se približio kući... Ovuda!

Holidej priveza Miga za stub i krenu sa Dukatijem kroz neki svod od divlje loze, prema prostoru pozadi trgovine. Odjednom je iz zelenila izronio vrh zgrade sa belim zidovima i žutom drvenarijom.

Negde iz prikrajka čulo se tiho rezanje i zveket lanaca.

Neko stepenište propinjao se uvis, prema prvim dvokrilnim vratima. zatim se ulazilo u hol, osvetljen samo jednim lusterom. Dukati oči-

gledno nije bio tvrdica kad je namestao kuću.

On uvede Holideja u drugu, veću prostoriju.

— Nemam posluge — objasnio je — napustili su me pre dve nedelje. Ustanovio sam da me potkra daju.

Italijan se nalazio u nekom ljubičastom, svečanom odelu, s prslukom boje zlata i kravate zelene poput prolećnog lista.

— Da niste krenuli na pogreb? — upita kockar.

— Pogreb? Ah — doseti se on i pogleda sebe u ogledalu — imao sam jedan kratak sastanak... sa jednom damom. Da natočim?

— Obećati ste.

— Sedite, čoveče, prijatelju...

— Sedim ionako stalno — uzvra-ti Holidej, iznerviran čestim nabacivanjem reči „prijatelj“. To je ipak bila Dukatijeva uzrečica, ali, zvučala je uvek neiskreno i hladno kad ju je izgovarao.

— Sam sam — pokaza on oko sebe. — Nije lako, ali se nadam da neću dugo. A vi, kako ste? Stvari su se izmenile, Dok. Sve je drukčije, osećam.

— Izgleda — primeti i ovaj. — Naleteo sam na čudnog šerifa.

— Mort? Ah, videste li kakav je? Rugoba! Ali, niko nije hteo upražnjeno mesto čuvara zakona kada su zapretili Klintonovi. Onda je Erp doveo ovo čudovište.

— Erp?

— Da... Ponudio je njega, sa garancijom. I zaista, Mort je odličan revolveraš i đavolski hrabar.

Čak nije hteo ni pomoćnike! Deluje aljkavo i traljavo, ali ima zlatnu ruku. Nebesku! Svi se smire kad je u blizini, ali se zato još više raspoglasaju kad se udalji. Izaziva i srtaš i užas...

— A Luk Bejli?

— Bejli? Ah, mama mia! Kad je poginuo Ros Tagert, sećate se, ubio ga je Laredo Kid, Bejli je šerifovao samo nekoliko nedelja. Čim se venčao sa Mod Suliven, ona ga je naterala da baci značku, ili da ga ona ostavi. Izabrao je prvo. Otišli su u Over Bend. Ranč, tako nešto...

— Vama nije loše, Pepe?

— Nije — priznade Italijan sa zadovoljnim smeškom. — Krenulo je, ne znam ni ja kako, ali, krenulo je — raširi ruke. — Gde god sam uložio, isplatilo se: konji, kockarnica, čak i nafta.

— Nafta?

— Pssst! — stavi prst Dukati na usta i plašljivo se okrete. — Ima je, ali sam prekinuo radove dok ne osiguram veći prostor, Dok. Moram da otkupim okolna zemljišta pa da počnem da bušim... Nadam se da ćete o ovome čutati? Naravno da hoćete amiko...

Brendi je zaista bio prvoklasan, ali, to nije imalo uticaja na kockarevu odluku da napusti Italijana.

Suočen sa bogatstvom, okružen nepoverenjem i zamišljajući stalnu opasnost oko sebe, nekadašnji sitni trgovac pretvorio se u sopstvenu senku.

— Nezgodno je biti sam — dobaci Holidej više za sebe. Verovatno

je time i mislio na svoj skitnički život.

Dukati se, začudo, osmehnu.

— Nadam se da neću biti dugo — reče. — Imam neke planove, ali prvo da proverim. Ja sam u takvoj situaciji, Dok, da tri puta razmislim pre nego što odlučim. Čak i ženakada je u pitanju.

— Lusi Lajf?

— Kako... Kako znate? — zgranu se Italijan.

— Pa, nju ste jedino pomenuli malopre.

— Ah, da — laknu ovome. Jedva je odoleo iskušenju da priča. Samo nekoliko časaka. — Uostalom, vi uvek nekuda odlazite — nastavi brzo — zašto da ne znate? Imam jednu ženu, udovicu. Boginja! — sklopio je ruke i upro pogled u tavanicu kao da tamo sreće sve same anđele — mama mia, kako je lepa. Ima sina, ali meni to ne smeta! Volim je, zaludela me je...

— Zaista?

Dukati dođe sebi.

— Ja sam ipak Italijan — rekao je. — Kad se zaljubim izgorim, shvatate. Još uvek se savlađujem i otežem, ali ne mogu dugo. Lusi je boginja, Dok. Poštena, smerna, povučena žena. Došla je iz Rendžera, posle smrti muža, pobešla je od siledžija i napasnika. Našao sam joj posao kod Šonesijevih, podalje od grada i od ovih očiju, ali je ona želela da školuje sina pa sam je prebacio u „Metropolitan“.

— Šta radi tamo?

— Pa, skoro ništa. Sitni poslovi oko-kuhinje, ali da se ne zamara,

udesio sam. Neću da misli kako joj u životu mogu sve kupiti. Reda mora da bude. Uostalom, još joj nisam obećao ništa sigurno, samo slutnje...

Kockar stavi šešir na glavu.

— Ispratit ću vas — podiže se i Dukati. — Vreme je i pse da odvežem. Oni su u ovo vreme bez lanca.

Izišli su iz gluvih prostorija. Tek na stepeništu osetio se žamor graga i kockaru se učini da prelazi iz jednog života u drugi.

— Videćemo se pre odlaska? — upita Dukati.

— Možda.

— Ako vam nešto zatreba...

— Ništa mi ne treba, Pepe — prekinu ga neljubazno Džordžijanac. — Baš ništa!

Dukati klimnu glavom.

Čudno je da čovek ne želi ništa. Taj kockar sigurno nije imao osim konja, sedla i koltova ništa na ovom svetu, a nije žudeo ni za čim većim.

Imao je svoj život i svoja zadovoljstva. Nije strepeo, nije prezao na svaki šum oko kuće. Imati takvog čoveka kraj sebe značilo bi mnogo Pepe Dukatiju. Mnogo!

Ali, on nije imao taj novac da ga kupi.

Kockar ga očito nije podnosio.

Treći ili četvrti put u Ebilejnu? Ko je mogao nabrojati gradove kroz koja je prolazio, kojima se vraćao i koje je nanovo napuštao!

Jednom je bio vezan uspomenom na poker sa Ralfom Higinsonom, čuvenom varalicom, koga je usmrtio ovde u Ebilejnu, u Balijevom salu-

nu. Posle toga, mesecima je bio proganjan od njegove lepe kćerke Laure, željne osvete.

I sama se kockala, ali mu je uvek bivala na tragu sa demonskom opsesijom da ga uništi; slala mu je ubice, plaćenike i desperadose, ali kockar je uvek odlazio neogreban i uspravan.

Tek kasnije svesna da ga u stvari voli, Laura Higinson je izgubila silovitost one želje za osvetom, misleći da će jednom umesto mrtvog kockara zateći tračak ljubavi.

Međutim, s njegove strane nalazio se samo zid od leda.

Jednom, skorije, našao se prisiljen da se sukobi sa ozloglašanim Bertom Kinkejdom.

Taj je, preodeven u nekog sveštenika Troja Klarka, ušao u Ebilejnu s namerom da nađe trag nekom južnjačkom zlatu za koje su znala samo četiri čoveka, četiri preživela vojnika Konfederacije, tada uglednih građana. U Ebilejnu su živela dvojica, bankar Džilbert i gradonačelnik Koneli. Ostali su se nalazili u Rosvelu i Taksonu.

Đavolski Kinkejd je likvidirao svu četvoricu, dokopao se plana, ali su ga sprečile vode Rio Pekosa, sklopivši se nad njim i kockarevim olovom.

Banka Semjuela Džilberta je ostala na svom mestu; još uvek je no sila drugi deo imena, ali prvi je bio izmenjen.

Vodio ju je Džilbert, ali Sten.

Hoće li povratak u Ebilejnu potisnuti još sveža sećanja na Amarilo, na Dolores?

Zar nije bilo dovoljno jedno bekstvo, iz Bostona, s obala Atlantika?

Koliko je vekova prošio otada, zapitao se sa gorčinom?

Imao je uslove da postane bogat i tražen; imao je svoju ordinaciju, lepu pomoćnicu, ali, sudbina je okrenula drugi list!

Ugledni zubar otisnuo se. iznenada na Zapad. Samo je doktor Felridž, koji je i otkrio opaku, uža snu bolest u njegovim grudima, znao prave razloge tog odlaska. Za sve ostale to je bila zagonetka.

Kasnije, mračna slava revolteraša i kockara dopirala je i do njegovih bivših sugrađana. Novine se o njemu ispredale bajke, uglavnom crne.

A on je jahao prezirući smrt.

Opasnost je bila njegovo zanimanje. Njegova kob.

Tamo gde je zamišljao da će biti običan stranac u sedlu, brzo bi bio prepoznat i najavljen.

Dugo ga je pritiskalo saznanje da neće moći nigde da se skrasi.

Nekoliko puta se ponadao da će mu uspeti da, nezapažen, ponovo otvori zubnu ordinaciju. Ali, neko bi uvek dojahao da ga prepozna, a potom bi zakon jedva čekao da ga se otarasi.

Kasnije se više o tome nije brinuo.

Bilo mu je svejedno.

Kao pušaču što je cigareta, njemu je prešlo u naviku da bude iza zivanja i da potrza koltove na napasnike i nasilnike.

Džentlmenstvo je ostavio za po-

kereskim stolom. U suštini, njegova životna filozofija svela se na činjenicu da samo reaguje.

Nikome nije želeo da smeta, ni da dosaduje.

Ali, nikome nije otrpeo uvredu!

Prošao je kraj „Metropolitan” sa luna odakle se čula muzika s automata.

Produžio je prema gradskoj konjušnici. Nalazila se na istom mestu, nešto lepše fasade, sveže obojena, opravljenog krova i ponovije njih vrata.

Dva fenjera bila su okačena ispred, o jednu poprečno uglavljenu gredu.

Jedna polovina kapije bila je otvorena.

Ukazala se razbarušena kosa ispod šešira od slame, sumornog izraza ali mladolikih crta. Velika koža na kecelja dopirala mu je skoro do stopala. Rukavi su mu bili zavrnuti, u desnoj ruci je držao vile.

— Morao bih da sazidam još jednu konjušnicu — uzdahnio je momak, dlanom brišući nos. — Sve je puno, mister...

— Može se naći jedno mesto — dobaci kockar okrenuvši dva puta u prstima novčanicu. — Je li ovo dosta?

— Pa, naravno — zbuni se ovaj. Obrisao je prste o kecelju, dva puta, pre nego što je prihvatio pet dolara. — Je li ovaj šarac vaš?

— Čiji bi bio?

— Mislím, takav ždrebac je retkost — naglasi momak — to vam kažem ja, Fred Bukenan, a ja po-

znajem konje... Da li ste ranije bili ovde?

— Jesam.

Bukenan se osmehnu.

— Sad se sećam — uzviknuo je. — Takvog konja zaista ne bih mogao da zaboravim... Bilo je to u vreme Tagertovog šerifovanja, ako se ne varam? I vas se sećam. To se ne zaboravlja, mister... Likvidirali ste Laredo Kida i još neke lupeže, na glavnoj ulici!

On pruži novac natrag.

— Za vas je sve besplatno — rekao je svečanim glasom. — Fred Bukenan ima časta da vam pazi na šarca koliko god hoćete vremena.

— Ipak zadrži...

— Vredate me? Ja svoju reč ne poričem... Paziću na ždrepcu kao na svoje oči. I biće uvek spreman za put — dodao je saučesnički.

— Ti si gazda?

— Jesam! Bio sam nekada samo štalski momak, ali sam uštedeo i otkupio konjušnicu dok je propadala. Ostalo sam preuredio svojim rukama!

— I spavaš tu?

— Meni to ne smeta — slegnuo je momak ramenima, svestan da je stranac opazio razapet konopac preko senika i na njemu poredan donji veš za sušenje. — Navikao sam i na konje i na njihov miris. I sam mirišem. Sve cure beže od mene — nasmejao se obešenjački.

Holidej mu pruži šarčeve uzde.

— Gledao sam vas kad potežete — krivio je vrat Bukenan — niko nije mogao tako! Niko. Voleo bih

da to još jednom vidim mister! Kako vam to uspeva?

— Vežbam, mladiću.

— Kako vežbate?

— Pokušavam da lupežima okrenem lice umesto leđa.

— Mislio sam... Možete uvek da povučete brzo?

— Ovako?

Bukenan zatrepeta.

Odjednom je samo osetio na stomaku prohladnu, sjajnu cev.

I dok je otvorenih ustiju zurio u stravični kolt na sebi, Holidej ga obrnu oko prsta, i oružje nestade pod kaputom.

Momak je izgledao kao mesečar.

Takvog ga je ostavio čovek iz Džordžije.

III

Lusi Lajf je pomakla prekrivač do brade dečaku. Nije osetio.

Nekoliko trenutaka je posmatrala njegovo mirno lice po kome je padala avetinjska svetlost sa ulice, sa ulaza od „Maverika”.

Mališan je imao tek devet godina, ali je izdžigljao u pravo čudo od kostiju i žilica. Mesa kao da ni je imao.

Žena se povukla prema svojoj postelji i skinula haljinu. Soba se nalazila u prizemlju, bila je mala ali nameštena s ukusom. Prozor je gledao u bok Fosterove taverne i deo glavne ulice.

Lusi Lajf je bila žena po opisu Pepeo Dukatija, rasna, poželjna i

smerna istovremeno, divlja i krotka prema potrebi.

Urođena naklonost da izraz lica prilagođava situaciji a ne osećanjima, učinile su je prepređenom, iskusnom i pronicljivom.

Ebilejn je bio jedan od niza gradova u koji je dolazila s istom pričom i istim ciljem.

Lusi Lajf je općinila Pepe Dukatija i dražima i čarima.

Imala je pravu, dugu kosu sa „šiškama” do samih obrva, crnu kao gavranovo krilo. Krupne zelene oči mogle su za nepun minuta da prerastu od sanjalačkih do podatljivih, od smernih do pohlepni; zatvarala ih je zavesom dugih trepavica, podešavajući njihov pad os mehu punih, sočnih nešto većih usta.

Imala je vitak stas i đavolski oblik grudi, na čiju površinu je retko kad padala tkanina: bile su većno otkrivene, nabrekle, glatke, omamljive...

Da bi nekako manje skretala pažnju na sebe, žena se uvlačila u po habanu, skoro sirotinjsku odeću, koja joj je inače dobro dolazila za posao kojim se bavila sa Lenijem Mekordom.

Spolja se čuo tih zvižduk.

Ona skoro na prste izbroja... tri puta...

Iza zaves je imala spremijene lestve od konopca i sad ih je bacila kroz prozor.

Jedan kraj nabacila je na „rogo ve” od postelje koju je držao zid.

Ulica je bila pusta.

Na ramu prozora ukazao se čovek.

Ona se nije potrudila da upali svetlo. Čak je umornim pokretom stavila šaku na usta, zevajući.

— Kad je otišao? — upitao je došljak, navlačeći iza sebe sivkastu, providnu zavesu.

— Pre sat — odgovorila je žena.

— Ne raduje te što me vidiš? — pitao je.

— Zar treba da skačem?

On je uhvati za razgoličenu mišicu i privuče sebi.

Bezvoljno je dozvolila da joj pokupe usta pod svoje oštre, prave brkove kao iglice. Ali, čim joj je gurnuo jezik među zube — odgurnula ga je.

On se zacereka i sruči na stolicu.

— Kako je bilo? — upitao je.

— Dosadno — slegnula je ramenima. — Dosadno je i meni. Sve ovo... Ja mislim da je on pečen, samo se pravi da nije.

— Je li navaljivao?

— A šta bi drugo?

— A ti? — uspravi se čovek i naže. Imao je nekako preteću pozu iako su u tami nazirala samo njegova kontura. — Nisi popustila valjda?

— Pa, nisam.

— Dokle si mu dozvolila?

— Uhvatio me za desnu — pokazala je na dojku — i skoro se zaplakao...

Čovek protrlja ruke.

— Takol — kazao je zadovoljan.

— Čim završimo ovde, selimo se za Dalas. Imam već sledeću žrtvu, neki Denis Boston, bankar. Udovac petnaest godina, povučen, mrzovoljan, sramežljiv. Raspitao sam se već...

Ona pokaza prema zaspalom dečaku.

— A Klajd? Već je odrastao — procedila je promuklo — i jednom će nas izneveriti. I sad mu je već dosadno da se seljaka iz grada u grad. Još ne shvata, ali, shvatiće...

— On je moja briga — prekide je Leni Mekord i potraži šibicu u džepu. — Taj Dukati, mora da je teži nego što pretpostavljamo.

— Šta hoćeš time da kažeš?

— Moramo izvući što više.

— Lako je tebi da govoriš — obrecnula se Lusi — kad se kriješ po brdima i čekaš da ja „zbarim“ tvoje mušterije. Kad misliš da me venčaš? Vidiš koliki nam je sin?

— Ima vremena — odmahnu čovek i zapali cigaru.

— To govoriš već devet godina.

— Zaokrugličemo na deset, a?

— Meni je dosta tog čekanja.

On se naglo ispravi i raspali joj šamar. I čim je to učinio, mirno se vratio u raniji položaj kao da se ništa nije desilo.

Lusi Lajf se držala za lice.

— Pazi da ti ne otkinem glavu — dobacio joj je hrapavo. — Iz ove kože više ne možeš. Razumeš?

Njoj navreše suze od bola, ali je uspela da čuti.

— Ako ne izmuzemo bar pedeset hiljada dolara, nismo uradili ništa

— nastavio je Mekord. — Čak razmišljam da to i udvostručimo, a? Bez obzira što kažu da je škrtica, učiniće on za tebe.

— Kako znaš?

— Sutra uveče pada odluka. Leći ćeš s njim, gola, dok ne izludi. I kad bude na sedmom nebu, vratićeš ga na zemlju porukom o otmičici...

— A ako ipak prijavi šerifu?

— Potrudi se da ga uveriš da je to opasno po tvog sina.

— A ako ipak odluči?

— Odosmo svi — nasmeja se kiseloo čovek. — Dok ubedim da se radi o našem sinu i o šali, poteraće me napuniti olovom. Ali, ja znam šta ti sve možeš.

Žena sede na ivicu postelje.

— Hoću da se venčamo pre Dalasa — rekla je odjednom.

— Izbij te bube iz glave — zapreti joj on — ili ću ti nožem iseći lice, a Klajda nećeš videti do kraja života!

— Zašto njega mešaš? Zašto ne pljačkaš kao sav ostali svet?

— Pa, ovo je mnogo originalnije — odgovorio je Mekord — i do sada je uspevalo, zar ne? Seti se samo: Kansas Siti, Salina, Harper, Enid, Šajni, Fort Smit... Svuda si imala uspeha. Niko ti nije odrekao ljubav, svi su platili ucenu, a kad si odmaglila, naravno da od sramote nisu želeli da stvar prijavljuju.

Mekord iščacka iz ormara polupraznu bocu pića.

— Uskoro ćeš biti bez ovih bednih soba i haljina — obećavao je.

— Obući ću te kao kraljicu, uživaćeš, i ti i Klajd.

— Dotle ću ostariti — odgovorila je Lusi. — Jesi li siguran da je sav novac u banci u Sent Luisu.

— Zar sumnjaš?

— Samo pitam — rekla je. — Ne pokušavaj da me vučeš za nos, Leni. Ja umem da trpim, ali...

— Samo ti radi onako kako ja kažem — umirivao ju je čovek — i biće sve u redu. Hajde, pričaj mi malo...

— O čemu?

— O Italijanu... Kakav je, kako ti se udvara, kako...

— Čuće nas — pozakala je na dečaka.

— Ma, spava kao top. Poznajem po disanju. Dakle, veliš da je poludeo za tobom? Gore nego onaj rančer u Šajniju?

Lusi Lajf leže na oba perjana ja stuka. Znala je da pričanje o svesmu tome samo raspaljuje Mekordove nagone i da posle toga, u nastupu pritajene ljubomore, juriša na nju poput razjarenog bika...

Uostalom, Pepe Dukati je bio čovek od krvi i mesa.

Šta više, niko joj nije, kao on, uputio toliko lepih reči, da je počela da umišlja da je sve onako kako to trgovac kaže. A govorio je sa žarom, s takvom ljubavničkom silinom da je malo trebalo da mu se poda.

Ustuknula je u poslednjem času, ali, ostala je „načeta“, razdražena i napregnuta.

— Kako ti je ime dao? — pitao je Mekord.

— Bogorodica.

— Bo... Šta reče?

— Baš tako. Upoređuje me sa svecima i bogovima.

— Pa, on je lud!

— Zašto misliš da je lud? — uspravi se žena ljutito.

— U remu — smiri se Mekord — u redu, ne praćakaj se. Čovek je zaljubljen i dobro je što je tako. Kladim se da će položiti sto hiljada dolara, teška srca, ali za tvoju ljubav...

— To je previše za hulje kao što smo mi.

— Niko ovde ne zna kakva je drolja ispod lepote koju nosiš — dobacio je Mekord. — Kad saznaš, bićemo već daleko.

Lusi Lajf ponovo pade na jastuke. Pri tom je pustila da joj se haljina raskopča do samog bedra. Znala je da na tom mestu počiva ju zmijske oči Lenija Mekorda.

Deset godina oni su zajedno.

Bila je kćerka Meksikanke i Teksašanina, u Del Riu, na obalama Rio Granda. Imala je trinaest godina kada su banditi Horhea Mendoze izmičući ispred potere rendžera prihvatili okršaj na periferiji gradića. U puškaranju nastradala je Lusina majka, a devojčica se našla na vreloj ulici, kao prestrašena srna. Sećala se... Pošto nije više imala nikoga, morala je da preživi. Prvo se bavila prošnjom i sitnim kućnim poslovima, a onda ju je zapazio neki Gomez, vlasnik sumnjivog hotela iz El Pasa. Taj Gomez bio je u Del Riu poslom oko nabav

ke jeftinog pića koje je, gore, prodavao po petostrukoj ceni, i predložio je Lusi Lajf da zarađuje i nosi lepe haljine. Naravno, trebala je da spava sa bogatijim ljudima.

Gomez nije znao da lepa, naočita curica ima svega trinaest godina i da je dotle niko nije takao.

A ona, opet, nije ništa o tome govorila, niti ju je ko pitao. Bila je zadovoljna što će imati krov i obezbeđen obrok... a na ostalo će se već naviknuti.

Leni Mekord, prevarant, besposličar, džeparoš i hulja, prvi je „naleteo“.

Platio je za malu deset dolara, bio je pijan, ali dovoljno svestan čari i zelenih iskrica iz očiju dugokose đavolice.

A kada je u sobi na drugom spratu otkrio da joj je prvi čovek u životu, nije više hteo da je pusti. Bio je to cvet koji e nameravao samo za sebe da uzgaji. Uzeo je za ruku i, krčević kroz hotel put revolverom, bacio je na sedlo svog konja i poveo na sever.

Nekoliko meseci bili su dovoljni jedno drugome.

Onda je Lusi Lajf zatrudnela, a Leni Mekord nije mogao da dobije nigde stalan posao.

Sve više su bili razdvojeni; ona je morala da podiže malog Klajda, a on je jahao sumnjivim stazama, uvek na ivici, odakle je mogao da se oklizne u ruke zakonu.

Lusi Lajf nikada nije spoznala sjaj, s kojim se sretala u većim gradovima. Zavidela je raskošno ode-

venim ženama, zavidela je parovima koji spokojno sede u luksuznim restoranima i salama, zavidela je devojkama i ženama oko kojih obleću muškarci.

Ona je uvek bila Mekordu na oku.

Čak i kad se nalazio daleko, činilo joj se da će iskrsnuti iz tame i razneti joj glavu metkom ako pomisli da ga izneveri.

Uostalom, on je bio njen prvi čovek, prvi muški dodir, prvi zagrljaj i zanos.

Nije se usuđivala da oproba nešto drugo, iako joj se to činilo privlačnijim i lepšim od brkova i viskija na koji je zaudarao u kasnim noćnim satima dok se prikradao njenom ležaju, pun prašine, znoja, konjskog smrada i psovki.

I što god mu je bila vernija, sve joj je manje verovao.

Tukao ju je, kimjio, pretio i mučio.

Sve je krenulo od one večeri kad mu je neki kicoš debelo nabijenog bučelara, pijan, ponudio za „dammu“ deset hiljada dolara.

Verovatno je mislio da novcem može sve i, nije se prevario!

Mekord isprva nije shvatio šta hoće tupavko u cilindru, a kad je shvatio, skoro je naredio Lusi da legne s ovim. Strpao je u džep deset hiljada i galantno ponudio svoju ljubavnicu nepoznatom.

Srećom, viski je bio jači od željke i kicoš je zaspao pre nego što je uspeo da skine čarape sa sebe. Lusi Lajf je ostala jedan sat, sama sa sobom, sa suzama. Posle to-

ga je izišla iz hotelske sobe čvrsto rešena da se sveti. Ako to nije mogla Mekordu, mogla je svima ostalima.

Događaj sa kicošem dao je Mekordu ideju da iskoristi Lusine čari.

Prvo bi on odjahao u veće mesto da izvidi situaciju. Muvajući se po krčmama i hotelima saznavao bi imena i navike najbogatijih ljudi.

Zatim bi dolazila Lusi Lajf, sa već petogodišnjim sinom, i s istom pričom: ostala je udovica u tom i tom gradu i morala je da beži od napasnika. Naravno, ta priča bivala je izrečena u pogodno vreme i na pogodnom mestu, pred ušima onih koje je Mekord ocenio kao žrtve. Zanosna strankinja imala je u sebi „nešto”: mamila je ljupkošću i pojavom, bez obriza što se nalazila u starim, pozajmljenim haljinama.

Kad bi žrtva bila upecana, žena je postepeno prihvatala raznorazne ponude, ostajući ipak na visini. Time je činila utisak sređene, moralne osobe, a ujedno raspaljivala strasti na drugoj strani.

I kad je već stvar bivala gotova, kad su već počeli da se ukazuju zvuci crkvenih zvona, Leni Mekord bi iscenirao otmicu ženinog sina i slao pisma za otkup. Predstavljao se kao „stari poznanik” iz grada iz koga je inače pobešla, tražeći pozamašnu sumu za otkup, pod uslovom da se šerifu ne zucne ni slovice.

Ako bi, kojim slučajem, zatajila činjenica da joj je sin zaista u opas

nosti, Lusi Lajf je tvrdila da će morati sebe da ponudi u zamenu za život svog dečaka. A zaljubljeni to već nisu mogli da dozvole...

Leni Mekord bio je rođeni psiholog: sve žrtve koje je odabrao i procenio, odgovarale su njegovom ukusu.

Savršeno su se uklapale u planove. Bile su nedorečene, neiskusne sa ženama, sramežljive, uvek okružene brojkama i dolarima umesto lepim grudima i zvučnim poljupcima.

Kad bi ucena bila isplaćena, Leni Mekord i Lusi Lajf nestajali su u nepoznatom pravcu.

Nisu ostavljali za sobom dokaza.

Prevareni su mogli da ih optuže za pljačku, ali bi to dalo mršave rezultate. Njihova priča zazvučala bi tako da bi izazvala podsmeh: zar su tolike budale bile da isplaćuju ucenu ženi, umesto ucenjivaču?

Osim toga, Lusi je imala sastanke u potaji. Retko se ko mogao pohvaliti da je video ženu sa nekim, pogotovu viđenim čovekom.

A ako je taj bio još i oženjen, imao je samo da ćuti i proklinje svoju lakomislenost.

Dok je žena ostvarivala i produbljivala svoje veze, Mekord nije zalazio u taj grad osim s vremena na vreme da proveriti kako teku stvari. Boravio je napolju, zapošljavao se na nekom ranču nedelju-dve dana i napuštao posao čim bi se u gradu ukazala prilika za sprovođenje plana u završnicu.

Uzimao je Klajda sa sobom i ne

stajao, ostavljajući poruku o iznosu sume koju treba platiti za dečaka.

Mališan je već bio navikao na te kratke, nerazumljive izlete od dan-dva. Mekord mu je govorio da je to jedna vrsta igre koja će mu doneti neku veliku igračku, a jednom i poniža za jahanje.

Da bi ga odobrovoljio, Mekor bi mu kupovao šešir ili kutiju bombona. Ponekad bi mu dozvolio da jaše njegovog pastuva, pokazivao kako se čitaju tragovi i kako se neprimetno izvlače novčanici iz džepova.

To je bila škola koju je mladi Klajd Mekord učio od svog oca. Bilo je to uzdržano, nedorečeno drugovanje, bez očinskih nežnosti i razgovora. Leni Mekord nije govorio sinu zašto i gde toliko odsustvuje, a on nije smeo da ga pita o tome.

Godine su prolazile, gradovi, su se menjali, ali sve je na kraju krajeva ispadalo slično. Negde je moralo da se prekine: jednom će ih neko nadigrati i nadmudriti. Mekord u to nije želeo da veruje, on se nije mučio sa razmaženim, ostarelim bankarima, govedarima, dućandžijama, salunerima i sličnim.

Njegovo je bilo da pokupi pare i pošalje u dalasku banku.

Da li je slao, pitala se Lusi Lajf nebrojeno puta, ne želeći da poveruje da nije.

U Kansas Sitiju je zamalo nije ubio, kada mu je prebacila da je prodaje i koristi. Malo je falilo da izdahne pod njegovim šakama. Ota

da se nije protivila. Za bolje nije znala; sve što je sretala bio je bljesak koji obasjava druge, ne nju.

Leni Mekord je imao kose oči, kao da im je krajeve zatezao na slepoočnicama kakvom pantljikom. Brkove je ostavljao da mu rastu na uglovima usta samo. Bradu je brijač kad mu se prohte. Imao je, takođe, iskošene uši sa gornjim delom školjke sličnim barskim lok vanju.

Iako je delovao tanano i nežno, bio je vraški snažan. Telo su mu preplitali mišići, bez komada sala, a duge prste više je koristio za dže parenje i karte nego za košt o posaju.

Pantalone je pokatkad i menjao, ali od žute somotske jakne se nije razdvajao.

Po običaju, rukavom je obrisao grlić boce pošto je otpio.

— Znaš šta mi je palo na pamet? — rekao je.

— Šta?

— Da te onaj Italijan malo uspalio.

Ako se to moglo nazvati nesrećom, onda je nesreća po Lusi Lajf bila činjenica da ju je Leni Mekord odlično poznavao i čitao.

Izgledalo je da može da predvidi svaku njenu reakciju. Misli joj je vadio iz glave na svetlo dana.

— Je li je?

— Pa, skoro da je uspeo — nasmejala se bezglasno u mrak.

— Kako?

— Ume lepo da priča — odgovorila je žena. — Reči su mu brze

kao ruke. Dok šapuće kako me voliš, već mi je levu zavukao pod haljinu...

— A ti?

— Uvek je dobijao po prstima. Jednom se zamalo nismo posvađali, ali mi se izvinio. Rekoh mu: „Šta misliš, Pepe, ko sam ja? Na šta ti ličim? Na uličarku? Ako sam udovica, to ne znači da...” i to me slično. Posle me četiri dana nije takao. Skoro sam se pobojala da se ohladio.

— A onda?

— Dovoljno je bilo da malo raškopčam dugme na haljini — pokazala je na prsa — pa da počne da crveni. Kao oguljeno tele... Onda sve obećava, zlatna brda, sve...

— A večeras?

— Morala sam da ga ohrabrim. Zar nisi tako rekao?

— Jesam. Samo desnu, a?

— Desnu.

— Je li te stegao mnogo?

— Ma ne... držao ju je kao jabuku. Jedva sam uspela da se ne nasmejem.

Leni Mekord ustade.

— Ako je već kao jabuka — reče skidajući jaknu — onda da je zagrizemo, šta misliš?

— Probudićemo dete...

— Pa šta? Neka ide do đavola — odmahnuo je rukom Mekord i bacio se na ženu. Ona je samo kratko vrisnula — a posle se ništa nije čulo.

Samo šum postelje i tela.

IV

Samo što je kockar izmakao, praćen pogledom Fred Bukenana, iz mraka izroni druga senka.

Trgnut, vlasnik konjušnice čvrsto steže vile i zamahnu.

— Batali to, Frede — upozori ga poznat glas.

Pod žučkasto svetlo fenjera uka za se sablasno, nakazno lice šerifa Reja Morta.

— Prepali ste me — promrsi Bukenan.

— Licem?

— Ma ne... Nisam vas čuo.

Neobični čuvar zakona stade uz rame bivšem štalskom momku.

— Je l' ti rekao kako se zove? — pokazao je u pravcu kojim je iščezao čovek iz Džordžije.

— Nije, ali...

— Ali?

— Ali već sam ga ranije video ovde. Znam ko je?

— Zaista? Pa ko je?

— To je Dok Holidej, šerife. Glavom i bradom.

— Kako znaš?

— Takav se čovek ureže u mozak — pokazao je Bukenan na čelo i nekoliko puta protrljao prstom. — I on i šarac. Malo dalje, niže, sećam se, on i Laredo Kid...

— Ostavi — prekide ga Mort, za mišljeno. Bacio je pogled prema svetlima „Maverika”, Metropolitena” i „Ludog jahača”. — Ne sviđa mi se ovaj mir. Kiša će...

— Kiša? — pogleda Bukenan prema zvezdanom nebu. — O kakvoj

kiši govorite, šerife? Nema oblačka!

— Naoblačiće se čim je tu jedan kockar — izbulji u momka svoje desno, zdravo oko unakaženi čuvar zakona u Ebilejnu — i je dam bič.

— Bič? Mislite...

— Da, to mislim.

Fred Bukenan odloži vile.

Iako se uvek grozio i samog sušreta sa Rejom Mortom, sad se osećao važnim što razgovoru s njim šerif poklanja pažnju.

— U pravu ste — rekao je. — Taj Džeri Karp zvani „Bič” je prava napast. Dolazi ovde dva puta godišnje, ali nijednom nije prošlo bez gužve! I zašto njega šalju da obezbeđuje vagone za utovar goveda sa ranča „O”?

— To pitaj gazdu — odgovorio je Mort; desna, neozleđena strana njegovih usta se nekoliko puta pokrenu.

— Ti iz Dajamond Krika su na glasu — nastavi Bukenan. — I taj Karp... dođe da obezbedi vagone za stoku i mesta za momke koji sprovode grla za Kleborn, a obično se nađu iza rešetaka! Morate priznati, šerife, da Karp može sve s onim bičem... Osim da ga pokrene!

— Možda će i to umeti jednom — jaključi Mort i skupi ramena.

Bukenan otvori usta da produži svoje glasno razmišljanje o nezgodnom nadzorniku sa ranča „O”, a šerif Rej Mort ga napusti bez reči.

Momak odmahnu glavom, uze vile i skide jedan do dva fenjera iznad ulaza.

— Pa, šta se to mene tiče — pro mrmrljao je. — Neka se naoblači gde hoće, samo ne nad moj šešir...

V

Džeri Karp „Bič” bio je sasvim zaboravio da ode u neki od saluna i nađe sobe. Sve je ostavio za sutradan.

Njegova misao vrtela se samo oko čoveka u crnom odelu, sa crnim opasačem i uglačanim drškama koltova.

Jednom Karpu, zvanom „Biču”, niko se neće narugati. Ni na bilo koji način.

On je bio svestan da ne može ništa da učini sam protiv čoveka takvog kova, koji poteže poput munje.

Ali, ostatak njegovih momaka sti će tek sutradan.

A Karp nije mogao toliko da čeka!

On je sve dotle važio za momka koga niko i ništa ne može zauzdati. Čak i kad je dolazio na trenutak iza rešetaka, vlasnik ranča „O”, najmoćniji u Dajamond Kriku, Sajmon Bakli, potegao bi za novčanik ili neku drugu „slamku” i izvadio ga napolje.

Bakli je imao neobjašnjivih slabosti prema svom nadzorniku.

On nije izgovarao razloge takvom svom odnosu prema osionom i ra-

zuzdanom momku sa bičem. Nije se poveravao nikome, niti je mario što se svašta šušalo. Istina, Karp je bio dobar jahač, umeo je sa lju dima, čak je bivao i simpatičan kad je trezan. Međutim, samo jedna čaša viskija bila je dovoljna da ga izmeni, da podivlja i da bude druga mračna strana samoga sebe.

Te večeri, izašavši iz „Ludog jahača” slomljenog biča i ponosa, Džeri Karp se zakleo da stranac neće dočekati živ sutrašnji dan.

Kretao se uz zidove, smrknut, uzalud tražeći načina da ostvari svoju zakletvu.

Odbacio je od sebe ostatak biča koji mu je hicem prekinuo čudesni revolveraš s očima od leda.

Pogledao je u svoje šake.

Zašto bar nisu naučile sa revolverom kao sa bičem?

Viski iz „Ludog jahača” još ga je trovao po mozgu.

Morao je da se negde još dolije.

U piću je nalazio tri puta više snage i odvažnosti. Čak su mu i reči nadolazile, i glava mu je smišljala ono što bi mu na ranču retko kada padalo na um.

Prvo je pozeleo da Holideja vidi pod svojim bičem.

Kako se uvija, grči, cvili...

— Samo, da bi do te scene dopro, bilo mu je potrebno nešto više od puste želje. Bili su mu potrebni momci spremni na sve.

Tako se obreo pred „Maverikom”.

Sinulo mu je!

Jahači koji su pola časa ranije pohrlili na vrata ovog saluna, dali

su mu ideju. Pogotovu što je među njima poznavao Marka Šajvesa.

To je bila najveća hulja na Edvardsovom ranču.

Šta li je sedam momaka tražilo te večeri u Ebilejnu?

Provod?

Zabavu?

Ili nešto treće?

Svetlosmeđi brkovi razvukoše mu se u osmejak. I oči mu bljesnuše.

„Maverik” je bio stecište kaubojja.

Oduvek je u njemu bilo najbučnije, najprljavije. Retko se koje veče propusti bez tuče, bez polomlje njih stolica i ogledala.

Vlasnik, Ben Glukmen, tražio je u početku zaštitu zakona; kako šerif nije imao nameru da dežura pred salunom, ovaj se vremenom pomirio sa činjenicom da je imao takvu zlu sreću da postane svratište za najbučniju vrstu gostiju.

Srećom, momcima je zbog povremenih šteta nanetih Glukmenovom nameštaju odbijano od sledećih plata. Rančeri su ipak morali da se drže takvog dogovora između njih i čuvara reda, koji bi procenjivao štetu na licu mesta, ali posle loma.

Tako je vlasnik „Maverika” izdavao kaubojima neku vrstu kredita.

Mogli su da lome, znajući da će se to nadoknaditi krajem nedelje. Međutim, piće su morali unapred da plate.

Džeri Karp „Bič” ušao je u salun s ironičnim smeškom u uglovima ustiju.

Samo je za trenutak zastao na pragu.

Šajves je tu bio sa svojim momcima. Još su bili mirni, još uvek.

Ranije su ljudi sa Edvardsovog ranča dolazili puni elana, snage, besa i raspoloženja. Njihov sto krepljivale su samo boce, sve „dame“ bile su okupljene uz njihova kolena.

Ovog puta slika je bila turobnija.

Ispred svakog samo po čašica. Sedam čašica, i nijedan cura.

To je nešto moralo da znači!

A Mark Šajves, uvek najbučniji i najglasniji, zadovoljavao se kratkim cerenjem i mrkim pogledima po licima ostalih.

Šajves je opazio Karpa i okrenuo glavu.

Nadzornik iz Dajamond Krika je prišao šanku i naručio dve boce.

— Za koga? — pitao je vlasnik, Ben Glukmen.

— Jednu za onaj sto — pokazao je Karp prema Šajvesu i ostalima.

Glukmen je slegnuo ramenima i odneo bocu.

Momci s Edvardsovog ranča su se listom okrenuli prema Karpu. Lica im nisu odavala ništa osobito. Pogotovu ne raspoloženje.

Karp se uputi prema njima, ponevši sa sobom jednu stolicu.

Seo je, opkoračivši je jednim pokretom.

— Šta ne valja, momci? — upitao je glasno.

— Što bi to tebe brinulo? — odgovorio je Šajves.

Onda je spustio pogled i usne mu se razvukoše.

— Hej, zar si bez biča? — skoro je uskliknuo. — Pa zar ne spavaš s njim? Šta to kod tebe ne valja... momče?

Karp u prvi mah pomisli da je Šajves već naćuo o njegovom sukobu kod „Ludog jahaća“. Međutim, čova kao on drukčije bi iskoristio jedan takav podatak. Ne bi čekao da ga oslove, odmah bi krenuo sa peckanjem.

Zelenkaste oči nadzornika iz Dajamond Krika prošetale su preko lica ostale šestorice.

— Ličite na pokisle kokoške — dobaci. — Šta se desilo?

— Šta ti, u stvari, hoćeš? — opet je na pitanje odgovorio Šajves.

— Imam posao za vas.

Oni se zgledaše.

— Je li ova boca u to ime? — pokaza Šajves ispred sebe.

— Zovi kako hoćeš — slegnu ramenima Karp.

— Kakav posao? — upita snažan, neobrijan momak pod šeširom od kože. — Sprdaš li se ti to na naš račun, „Bič“? Ovde ne možeš da vitlaš svojom kamdžijom, zato pazi šta govoriš!

— Ko ti je ovaj? — upita Karp Šajvesa.

— Džems Vulf.

— Kaži mu da nisam izgubio šake ako nemam biča...

— Što mu ti ne kažeš? — isceri se Šajves.

— Pa da skočite na mene? — po-

drugnu se ovaj. — Ima li vas dovoljno protiv jednoga?

— Nećemo se mešati — podiže ruke Šajves. — Kunem se!

Ipak su tražili oduška, pomisli Karp.

Pa, svejedno je!

Šajvesovo lukavo, lisičje lice imalo je izraz životinje koja se sprema da uživa u prizoru žrtve koju će progutati.

Sa bičem, Karp je bio neprikosnoven u Ebblejnu. Svi su ga izbegavali, bez obzira na broj momaka. Jer, njegovo „oružje” praštalo je poput gromova gde god je bacio oko!

A sada...

Taj Vulf, bikovskog vrata i zverskog pogleda, imao je šansu da ga baci u prašinu. Da ga, jednostavno, skine sa prestola, bez obzira što je Džeri Karp vukao za sobom titulu glavne tačke programa u „Grand Vest Unionu”.

— Imam pametnijeg posla trenutno — kolebao se Karp, sa nametom da olabavi Vulfov pažnju.

— Šta, zar si bez biča žena? — natrčao je ovaj.

— Nikako ne možeš da se obuzdaš, govedaru? — upitao ga je Karp bezazlenim glasom.

— Šta?

Vulf se već blo pridigao, kada ga je „Bičova” pesnica pogodila po licu kao maljem. Čuo se udarac, kao da puca kora drveta. U stvari, pucala je nosna rskavica ne Šajvesovom deliji.

Kao gromom pogođen, Vulf je pao na leđa.

Mark Šajves nije stigao da se pribere od iznenađenja a Karp mu vešto izvuče kolt i uperi u stomak.

— Čekaj — preblede iznenađeni ovaj, videći ludilo u Karpovima zenicama — rekli smo da nema mešanja...

— Nikome ne verujem — zareža nadzornik sa ranči „0” — a najmanje sedmorici otpuštenih!

— Kako... Kako znaš?

Karp se naceri.

— Šabro sam dva i dva — reče. — Sto bez pića, momci bez devojaka, znači, nema para! Nema posla, nema para! Jesam li u pravu?

— Jesi — potvrdi Šajves, kome se nije sviđao prohladni dodir cevi na stomaku. — Zašto ne skloniš taj kolt?

— Zašto da sklonim?

— Došao si u vezi nekog posla, a ovamo...

— ...a ovamo, nameštaš mi ovog bika da me sredi? Misliš da sam zamahivao bičem u zubima a ne u rukama?

Džems Vulf se za to vreme pridigao smrskanog nosa.

Nije izgledao nimalo ratoborno: oči su mu suzile od tupog bola, glava mu je bučala od udarca zatiljkom o pod pri padu.

Karp ga je zgromio u jednom dah!

Izbegavao je da ga pogleda. Zabašurio je svoju zbunjenost ušmrkivanjem i psovkama. Znao je da se zaletio!

Jer, taj „Bič” nije izgledao ni malo strašan pod košuljom.

Pa ipak, ruka mu je kao opruga izletela i zaslepila ga udarcem.

Nikada ga niko nije tako žestoko i ubilačkog raspalio. Ni mazga to ne bi umela bolje, do vraga!

Džeri Karp se osmehnu; iz očiju mu odjednom iščili sjaj koji nagoveštava oluju. Položio je Šajvesov kolt na sto i naslonio se o naslon stolice.

— Šta se desilo sa Matom? — upita.

— Poludeo je — odgovori Šajves, stavljajući revolver za pojas. — Otkad je Li umro, ranč liči na sve osim na ranč. Mat pije, lud je zbog Džesike što ga vara s onim... nije važno ko! Uglavnom, dao nam je otkaz! Otpustio nas je, jer nema čime da nas plaća!

— Prodaće ranč?

— Briga me! lupi Šajves šakom o sto. — Tog nitkova rančerski posao ne interesuje koliko ni lanjski sneg. Da može, on bi osedlao bocu a ne konja...

— Šta ćete sada?

— Idemo na sever?

— Svi zajedno?

— Dok neko ne nađe posao. Ostali produžuju, tako je lakše.

— Pa sve do Montane, a? — podrugnu se Karp i nali sebi iz boce. Iskapi piće i namršti se. Bio je to poznati, stari predosećaj: kad nasluti da se u njemu nešto menja i preokreće.

Brzo je ispio i drugu.

— Kako stojite sa koltovima? —

upitao je. — Potežete li ih brzo pri svesti ili pri viskiju?

Šajves se smrknu.

— Pljuni sve što imaš na umu odmah — predloži. — Kakav posao nudiš? I koliko plaćaš?

— Trideset dolara.

— Za?

— Da razoružate jednog momka... a ostalo prepustite meni.

Šajves se izmače i pogleda ga s visine. Nije verovao ono što čuje.

— Šališ se? — reče. — Jednog momka, a nas sedam? Ha!

— Nije šaljivo — odbrusi Karp — taj momak je okačio o bedra dva teška kolta kalibra 45. i njima ručuje kao igračkama!

— Opasan, a?

— Opasniji od zvečarke.

— Onda je malo trideset...

— Koliko tražiš?

Šajves protrlja šakom bradu.

— Hteo bih malo detaljnije — predloži. — Ako se ti pribojavaš takvog tipa, to znači da je veća klasa nego što hoćeš da ga prikažeš?

— Nisam ni rekao da je mamina maza — nestrpljivo će Karp. — Odličan je strelac, hladnokrvan i munjevit.

— Šta ti je zamerio?

— Plaćam da ga razoružate i predate meni. Ništa drugo. Dajem četrdeset dolara.

— Malo — odbi Šajves.

— Više ne dolazi u obzir!

Šajves sleže ramenima.

Njemu je već bilo jasno da piće podgrejava Karpovu mržnju prema

tom čoveku i to je hteo da iskoristi na najbolji mogući način.

— To je rizik — nastavio je malo kasnije — jer se neko od nas može povrediti? Može i nastradati? I kad preračunaš, svakom pada po sedam dolara! To je bagatela, „Bič”. Ni vakerosi u Meksiku za taj novac ne rade ništa prljavo...

— Nisam rekao da morate vas sedmorica — odgovori Karp. — Dosta je trojica.

— Mislim da grešiš.

— Više od četrdeset dolara nemam. Kako hoćete...

Očekivali su da će planuti i otići, međutim, mržnja prema Doku Holideju ostavila je Karpa prikovanog za stolicu. Samo je stegao pesnice i sevnuo očima.

— Sedam revolvera — tiho je izgovorio — o pojasu sedam pišljivih kauboj! Lepa parada! Ipak ću uštedeti četrdeset dolara!

Šaveš podiže ruku.

— Ti nisi vica radi došao ovamo — napomenuo je. — Sam, i bez biča, nećeš uspeti! A s oružjem nisi vičan. Kad tome dodamo da ti je stalo da mu se osvetiš, mi smo ti potrebni.

Bili su u pravu.

Ali, Karp zaista nije imao više od četrdeset dolara!

No, varali su se ako su mislili da će ih moliti.

Posegao je za trećom čašom.

— To te neće učiniti hrabrijim — dobaci Šajves. — Mi ne tražimo dolare, „Bič”.

— Nego?

— Tražimo posao. Kako se nisi odmah setio?

Karpove zenice se suziše. Za trenutak, odložio je dodir ivice čaše o svoje brkove.

— Posao?

— Naravno! Zaposli nas na ranč „O” i sve je sređeno.

— Ja nisam gazda.

— Ko kaže? — podsmehnu se Šajves. — Ti si poverljiv čovek kod gazda Baklija. On ti neće odbiti ništa. A veliki ranč nikad nije pretrpan momcima. Uvek se nađe posla. Zar ne?

— Možda — promrmlja Karp. — Ali, nema za sedmoricu.

— Neka bude za četvoricu.

— Koju?

— Bacamo kocku. Četvoricu idu po tvog čoveka a zatim u Dajamond Krik. Zar nije pošteno.

Karp klimnu glavom.

— Još nešto — dodao je. — Ako ne uspete, nema ni za tu četvoricu posla.

— Uspećemo — samouvereno će Šajves i izvuče karte.

VI

Toliko novog, nepoznatog sveta u „Metropolitenu” samo je pogodovalo čoveku iz Džordžije.

Ono što ga je, za trenutak, vratilo u stara vremena bila su ona ista ogledala sa pozlaćenim ramovima, kristalni lusteri i podijum, na kome

te večeri nisu skakutale mrežaste čarape igračica.

„Metropolitan“ je na neki način zadržao sjaj lokala u koji zalaze probrani gosti.

Na njega skoro niko nije obratio pažnju.

Dvokrilna vrata nečujno su se zaklopila za njim.

Oko jednog kockarskog stola bilo je okupljeno poveće društvo.

To možda samo po sebi ne bi bilo interesantno da jednu stolicu nije zauzimala žena!

Video se vrh malog šešira sa perima i deo „šlajera“, koji je padao preko lica.

Kockor pomisli na Lauru Higin.

Međutim, odbacio je takvu ideju: bilo je previše otmenosti u ovoj dami, imala je dug vrat, belu košulju sa riševima i crni, somotski kostim. Sedela je pravo, baratajući uzanim, krhkim prstima po kartama mađioničarskom veštinom.

Holidej se približi.

Njoj nasuprot sedela su tri muškarca.

Gomila novčanica uglavnom je rasla ispred žene.

Ispod prozirnog „šlajera“ naslućivale su se crte koje pripadaju lepom licu. Tamne oči, duge trepavice, luk obrva zatamnjen olovkom, tamnocrveni krug usana.

Oko zgloba leve ruke presijavala se zlatna narukvica.

Holidej je posmatrao igru.

Ženini partneri više su obraćali pažnju na nju nego na karte. Lako ih je dobijala. Lako ih je varala!

Upotrebljavala je nekoliko profesionalnih trikova, koje je samo on mogao da „uhvati“.

Bila je zaista vešta.

No, kad bi zatajili trikovi, pri-skočeno joj je u pomoć sa strane.

I to vrlo jeftinim načinom: tačno namešten prema ogledalu u kome ga je mogla videti, jedan kicoški obučen momak treptanjem je odavao karte ostalih.

Kec — jedanput.

Žandar — dva, dama tri, kralj četiri puta.

Zar je moguće da su partneri bili toliko naivni, s obzirom da su ulozi mamili uzdahe među kibicerima? I zašto bi vlasnik jednog ovakvog lokala dozvoljavao nepošten poker, osim, ako i sam nije podlegao čarima jedne dame?

Nije to, uostalom, bilo ništa novo na Zapadu, ali ne i često: jedna žena, i jedan čovek, zajedno, dolaze u grad kao da se ne poznaju. Ona igra on se meša među posmatrače i ugovorenim znacima joj pomaže da sazna adute partnera.

Žena je obično bila lepuškasta, muškarac vičan oružju i neupadljiv.

Ovaj u „Metropolitan“ salunu primećivao se tek posle dužeg osmatranja. Nije se ničim nametao, pijuckao je „snogu“ nešto zelenkasto, možda neku vrstu likera. Ispod šešira, dopola skriveno u senci, ukazivalo se duguljasto lice zašiljenih brkova i brada poput tamne, otkinute kapi što visi, ali nikako da sleti do podnožja.

Bilo je to prilično bledokožo lice,

kakva su uostalom i nosili salonski kockari i stalni posetioци hotela i saluna.

Imao je, takođe, nekoliko dugih uvojaka žućkaste kose iza ušiju.

Svilena, široka kravata nabrana ispod krute kragne davala mu je otmen izgled.

Nosio je sivosmeđi kaput s prugama i tamne pantalone, uzane i pri dnu vešto skrojene da se preklope preko čizama.

Holidej ne primeti opasač na kukovima.

Mora da je neko oružje imao pod pazuhom. Ili u rukavu.

Nije se sećao da je bilo koga sličnog sreo na svom dugom, skitničkom putu po Zapadu.

Od žene-kockara, jedino je poznao Lauru Higgs.

Ona je sa kartama mogla da igra u nekoliko stilova; s trikovima, pošteno ako oseti da je nadmoćniji, i ošamućujući svojim zelenim zenicama partnere kao peščani vior...

Ova žena pod „šlajerom” bila je mlađa, smirenija, zagonetnija.

Verovatno joj je sigurnost ulivao čovek nasuprot ogledala.

Tri muškarca za stolom bacila su karte i pogledala se. Iznad njih nekoliko glava se pokrenulo, nekoliko začujućih i zadivljujućih osmeha nadvilo se nad prosutu gomilu novčanica.

— Žalim — rekla je žena dubokim glasom i pokupila novac. — Možda drugi put...

— I mi žalimo — složio se jedan od njih i ustao. Mahinalno je izvu-

kao džepeni sat iz prsluka. — Kasno je — dodade — a banka je zatvorena.

— Dobro ste nas isprašili — pridružio mu se i drugi. — Vi ste profesionalac!

— Nisam rekla da nisam — odgovorila je žena i novac stavila u malu, kožnu torbicu koji je bila okučena o podlakticu. — Ako ste imali primedbe, trebalo je to reći ranije.

— Samo sam rekao.

— Džentlemani, spremna sam za revanš?...

— Ne, hvala — brzo su odbili partneri i primakli prazne stolice ispred sebe. — Mi smo slabi amateri za vas, mis...

— Rozental. Mis Viki Rozental.

Ona okrznu pogledom Holideja, ali samo za časak.

Preletela je očima po ostalima. Kibiceri su počeli da uzmiču; bila bi to previše vrela stolica preko puta Rozentalove.

Ma ko bila, ma odakle dolazila, poker je imala u malom prstu.

— Možda vi? — upitala je jednog debeljka, ali ovaj se samo osmehnulo i zavrteo glavom.

Žena je složila špil karata. Činilo se da nema nameru da odustane. Možda bi mogla da pokuša u nekom manje elegantnijem lokalu od „Metropolitan” saluna? Važno je igrati. I dobijati.

Džordžijanac je bio pokeraš jedinstvenog stila: igrao je oštro; muški, nemilosrdno, ne služeći se ničim drugim osim blefom.

Prezirao je varalice, naročito one

**DOK
HOLIDEJ**

**svakog
1.
u
mesecu
u
vašem
kiosku
nova
epizoda**

**svakog
1.
u
mesecu
u
vašem
kiosku
nova
epizoda**

**DOK
HOLIDEJ**

koje spoljnim sjajem svoje garderobe prikrivali najnižu vrstu koc-kara. A takva je bila i nazovi dama sa „šlajerom”. Nijedan krug nije odigrala a da je to bilo čisto.

Uostalom, što se to njega ticalo? Novac nije bio njegov.

Pa ipak, ta stolica preko puta magnetski je delovala na njega.

Možda bi o tome razmišljao duže no obično, da ga njen pogled nije ponovo presreo. Ovog puta zadržao se duže, isprva ispitivački, a zatim podrugljiv, s lako nakrenutom glavom, sa diskretno razvučenim usnama u osmejak.

— Možda vi? — obratila mu se. — Ili ni vi ne smete?

Sad su svi pogledali u njega.

Mlada dama, Viki Rozental, osećala se prilično komotno za ovim stolom. Činilo se da je zelena čoja njeno pravo nebo.

Odjednom, salun je zanemeo.

Čudno!

Nestalo je čarolije oko elegantne, zagonetne dame. Nastala je nova: u crno obučeni stranac iz čijeg su oka kapali vršci leda.

Od toga su se malo skupila ramena Viki Rozental.

— Ni vi? — rekla je ironično.

U stvari, rekla je to izazivački. Možda se ponadala da će biti odbijena, s obzirom da joj je neki glas došapnuo da se ne zaleće.

Njen partner sa zašiljenim brčima neodređeno je pokušavao da otkrije da li su izbočine ispod Holidejevog kaputa od koltova ili nečeg drugog.

— U sve? — upita iznenada koc-kar.

Žena zastade.

— Kako to mislite? — pitala je.

— Vrlo prosto, mis Razental — odgovorio je Holidej. — Jedan krug u sav dobitak koji imate kod sebe.

— Znate li koliko je to?

— Ne interesuje me.

— Imate toliko kod sebe?

— To neka vas ne brine.

Žena se za trenutak zamislila. Podigla je „šlajer” i otkrila blede, lepuškasto lice, po kome je šminka vešto pokrivala nekoliko bora što donose tridesete godine.

Nekako je time izgubila u svojoj tajnovitosti; čim se otkrila, postala je obična, jednostavna žena, pustolovka bez doma i prijatelja koja se potuca po gradovima i u žaru pokeraških veština ispisuje stranice svog života.

Bila je... Ona od poslednjih izdanaka takve vrste žena na Zapadu.

Bez oreola romantike, kojom bi se ranije mogla podičiti, izazivajući svađu i sukobe među muškarcima.

Bez mogućnosti da raspali vatru u srcima usamljenih.

Sve je nestalo kad je podigla „šlajer”.

Dve bore sa strane, duboko usećene oko ustiju, davale su joj gorak i podrugljiv izraz istovremeno. Međutim, nije joj se mogla osporiti lepota očiju i svežina usana.

Holidej je stajao malo iskošen, ■ palcem leve šake zadenutim za opasač.

Iz zuba mu je virio patrljak cigarete.

Viki Rozental spusti „šlajer”. Kao da je osetila da se bez njega oseća manje privlačna i manje sigurna.

Te večeri u Ebilejnu očerupala je nekoliko srednjih partnera i osrednjih džepova. Bilo je lako, suviše lako i prevlaše malo za njene planove.

I niko nije posegao da joj se dohvori. Nikoga nije zaslepela svojim pogledom, svojim oblikom pod košuljom.

Sledeće večeri će situacija možda biti drugačija ako promeni garderobu.

Ljudi vole gola ramena i dubok izraz.

Pobuda čoveka iz Džordžije bila je jasna i, vrlo, vrlo rizična.

Neko ko ne zna poker, sigurno se u to ne bi uplitaio.

Pogledala je prema čoveku kraj ogledala.

On je podigao glavu i tako skinuo senku sa lica. Lagano je, dva puta, zatvorio kapke očiju.

Rozentalova se osmehnula i dohvatila svoju kožnu torbicu. Iz nje je izvukla svežanj novčanica.

— Ovde imam petnaest hiljada dolara — rekla je važno.

Očekivala je da se kockarev izraz pomuti.

Ali, on hladno izvuče iz unutrašnjeg džepa isto takav svežanj, ali bolje upakovan.

— Ovde ima dvadeset — dobacio je i nehajno zavrlijačio novac na sto.

Obe gomile kao da se dodirnuše.

— Onda da počnemo? — predloži smirenim glasom i skide šešir.

Stavila ga je pored sebe.

Trebalo je da taj pokret privuče pažnju na njenu dugu, bujnu kosu koja se rasula čim je iz nje iskočila srebrna igla i pala na sto zajedno sa šešireom.

Ali, Holidej je znao da to nije slučajno.

Mora da je negde imala neku kartu; u postavi šešira, ili pod perjem.

A možda je imala i skriven revolver.

Viki Rozental je bila žena koja živi od pokera. I koji nije navikla da gubi.

— Znamo li se? — upitala je, nešto tiše.

— Ne sećam se — odgovorio je Dok. Još uvek je stajao kraj stolice.

— Ima nešto što me zbunjuje — nastavila je. — Vaše odelo... i košulja. Sretala sam ranije nešto slično.

— Igramo li ili pričamo?

Lice joj se ukoči.

Stranac nije mario za razgovore; nije se dao namamiti u priču i tako otupiti oštricu sopstvenog opreza.

Žena pomeri špil na sredinu.

— Ne zasmeyavajte me, mis Rozental — rekao je Holidej podrugljivo. — Ne sumnjam u vaše poštenje, ali u „Metropolitenu” je uvek bilo neotpečaćenih špilova karata.

Kako je oko njih vladao tajac, ovu primedbu čuo je barmen i žurno otvorio fioku od velike kase.

— I vi ste profesionalac? — upitala je žena.

On ne odgovori.

Umesto da ga izazove, sada je ona bila izazvana.

Ničim nije uspevala da otkrivi taj ledeni izraz na strančevom licu.

Ni svojim čarima, ni iznenadnim upadicama.

Verovala je da će izmamiti tračak divljenja u ledenoplavim Džordžijančevim očima ako raspusti kosu. Istina, to ju je uvek činilo ženstvenijom i lepšom, ali, stranac u fraku imao je suviše tvrdo srce za sjaj njenih vlasi.

Barmen je položio dva špila.

Holidej se okrenu.

Posmatrači koji su malopre napuštali to mesto pred pozivima Vikija Rozental, imali su nameru da ponovo okupe svoje pogled.

— Ovo je igra udvoje — rekao je hladno kockar.

I svi su zastali.

— Ne možete im zabraniti... — pomenu žena.

Holidej pomeri obod šešira naniže.

— Ulog je veliki, mis Rozental. Odustajete?

Ona se osmehnu.

— Ja nikada ne odustajem, mister... mister?

— Smit. Recimo Smit.

— Da, mister Smit. Ne patim od sujeverja. Ne smeta mi niko!

— Ja to ne mogu reći za sebe — odgovorio je kockar — i od karata napravio u vazduhu harmoniku. Vešto je potom skupio niz u gomilu, uspravio i jednim pokretom ih nanizao, kao pijane, na levu stranu. Zatim ih je istim pokretom vratio natrag.

Žena je gledala u njegove ruke kao omadjijana.

Bilo joj je jasno da nema šta da traži u duelu s ovim strancem.

Srećom, njen saučesnik je ostao na svom odabranom mestu.

— Vešto — primetila je Rozentalova, pokušavajući da joj glas zazvuči raznodušno. — Ali, to nije sve, nadam se?

— Govorio sam o sujeverju — primeti Holidej i stavi špil na sredinu. Žena preseče. Kockar podeli po pet karata, ali svoje ne otvori već položi ispred sebe — i uvek sam bio protiv mesta s ogledalima... — dodao je.

On steže prstima karte. Igra je morala da potraje više nego sve ostale zajedno.

Trebalo je otkrivati adut po adut, boju po boju, znak po znak. Iskombinovati, razmisliti... i čekati da joj se momak u žutim čizmama javi.

Ali, kako to da učini ako stranac svoje karte ne podiže?

Da li je uopšte imao nameru da ih pogleda?

— Ne razumem to o ogledalima — rekla je stegnutog grla.

— Možda ćete razumeti kasnije.

Zatim je nastupila tišina.

Dok Holidej je sedeo, savršeno

mirno, ne interesujući se za svoje karte. Bila je to igra nerava, u kojoj je Viki Rozental gubila dah.

Tome se zaista nije nadala.

— Koliko? — upitao je Holidej.

— Meni se ne žuri — odgovorila je ona, pomerivši drugu kartu ispod desetke.

— Meni još manje.

— Suviše ste sigurni u sebe?

— Ja samo igram.

— Na talonu je trideset hiljada dolara, mister.... mister Smit? Čime mislite da me tučete?

— Još ne znam da li je potrebno.

— Pretpostavljam.

— Moje je da podelim.

— Samo meni?

— Zavisi.

On se naže napred.

— Hoćete da kažete... da svoje karte nemate nameru ni pogledati? Otkrićete ih prvi put, jedini put

— Zar je to loše?

Ponovo pogleda preko kockarevog ramena u čoveka sa zašiljenim brčićima. Njegovo blede lice postalo je još bleđe; morala je sama da se snalazi.

Položila je svoje karte i potražila maramicu.

Pošto je obrisala lice, uzela je ogledalce da napuderiše nos. Radila vraški polako, dok je s druge strane Holidej pripalio novu mirišljavu cigaretu i bacio oblačak dima u njenom pravcu.

— Ima kockara — rekla je zatim — koji vešto podele deset umesto pet karata sebi.

Holidej sleže ramenima.

— Možda — odgovorio je mirno. — Ima ih koji se oslone na ogledala i momke kraj njih.

Vidno se trgla.

Isto to činio je i bledoliki momak kraj ogledala. Instinktivno se pomerio u stranu.

Viki Rozental ponovo podiže karte.

Ovog puta je morala da ih pogleda brže i pažljivije. I nije uspeła da sakrije kratki trzaj razočarenja u uglovima očiju. Bila je svesna da su joj šanse nikakve ako joj u pomoć ne pritekne partner iza stranca.

A on je već lagano prilazio.

Posegao je rukom za unutrašnji džep, i izvukao cigaretu.

U drugoj je držao čašu sa malim ostatkom pića.

Mirno je izvukao treću stolicu i seo.

— Ja sam to ogledalo — kazao je.

— Ništa novo — odgovorio je kockar. — Ali, ne pripaljujte tu cigaretu, burazer?

— Zašto?

— Poznajem te upaljače pod pazuhom.

Čovek izvadi cigaretu i blede se osmehnu.

— Ja sam Braj Tufano — predstavio se i naklonio. — Mis Rozental je moja... recimo prijateljica. I ne bih želeo da se trideset hiljada dolara preseli kod vas ako to ne zaslužuju.

— Hoćete da budete sudija?

— Tako nekako. Slažete se?

— Tako nekako. Slažete se?

— Naravno!

Tufano se okrete prema ženi.

— Zašto ne pogledaš karte, draga?

Žena je nekoliko časaka oklevala; nije joj bilo jasno zbog čega je Tufano prišao stolu, a još manje zbog čega ga je stranac primio tako mirno!

— Ako izgubiš — dobacio je Tufano — uzmi šešir i da se izgubimo! Što pre!

— Još nisam izgubila — odgovorila je neljubazno.

Potrajalo je dok je zavirila u poslednju. Onda ih je spustila i pogledala Holideja.

— Jednu — rekla je.

— Jednu — ponovi i on, skinuvši prvu sa gomile.

— A vi? — pitao je Tufano.

— Ja sam zadovoljan onim što imam.

— Otkud znate da imate šta vam je potrebno? — prigušeno će ovaj.

— Nikada nisam tražio više.

Viki Rozental je zurila u karte.

Pogledala je zatim u Tufana. Pa u Holideja.

— Šta kažete na moj triling? — upitala je.

— Pojma nemam — odgovorio je Dok. — Dok ne pogledam...

— ...dok ne pogledate u ono što ste sebi namestili — dopuni ga Tufano bezobrazno. — Čovek koga ne interesuje šta ima, sigurno je unapred rasporedio karte koje mogu jedino da dobiju.

Žena pokrenu ruku prema šeširu.

— Tražili ste da budete sudija, Tufano — mirno je uzvratio Dok — a ne propovednik. Izaberite.

— Samo primećujem neke okolnosti.

— Niste mogli primetiti sa mesta gde ste malopre bili. Odande ste javljali vašoj prijateljici karte ma lopredašnjim naivčinama.

— To je laž!

Mimo svog običaja, Holidej se upustio u raspravu, ne štedeći reči.

— Da poverimo? — upita glasno. — Neka neko sedne na moje mesto, mogu mu videti sve karte. I javiti mladoj dami koje se sve na laze.

— To je običan pokušaj...

— Možda to nije loša ideja? — umeša se sa strane jedan od dotadašnjih partnera Viki Rozental, ko me je izvučen i poslednji cent. — To može da bude moguće!

— Kako se niste toga setili rani je, džentlemani? — dobaci žena. — Zašto do kraja ne podnosite kavaljerski svoj poraz?

— Mi nismo profesionalci.

— Onda ne sedajte za sto s ovakvom čojom — lupila je svojom malom šakom.

Kockar je slušao mirno.

Tufano je počeo da se preznojava; retko se nalazio u ovakvim situacijama, licem u lice. Njegov datak je bio da bude po strani od koristi, eventualno da reaguje s oružjem.

Medjutim, stranac je, čini se,

bio u stanju da predvidi čak i nje govu misao.

Iako mu je lice bilo bezizrazno, on je naslućivao podrugljivost.

Maglo je ućutao i čekao.

Na stolu je i dalje ležalo trideset hiljada dolara! Suma koja bi zavrtila mozak mnogima. Suma koje se ne bi smelo odreći ni po koju cenu.

— Zašto ne zovete šerifa? — ja vi se žena. — Možda će on presuditi?

— Ovo je poker a ne sudjenje — reče Dok. — Zašto se plašite mojih karata, mis Rozental?

— Karata ne — priznade ona — možda malo vas.

On prevrnu jednu kartu.

Ukaza se — sedmica.

To je mogao da bude dobar znak za Viki Rozental.

Druga je bila četvorka.

Bedan početak!

Na ženinom licu izmami se smešak, a Braj Tufano za časak zaboravi na svoju napregnutost.

Sve je zavisilo od sledeće.

Koja je?

— Izgleda da ste preterali u samouverenosti, mister Smit — kazala je Rozentalova. — Te karte kao da ste pokupili sa dečjeg stola!

— Još uvek imam tri — podseti je Holidej.

Ona se nasmeje nadmoćno.

— Ne verujem u takvu sudbinu.

Holidej pripali novu cigaretu. Iz nad stola već je lebdeo dim, koji se nožem mogao seći. Svetiljka se u njega umotavala poput pauka.

Tufano zabaci svoj šešir na potiljak.

— Ima li neko ko još tvrdi da sam varao? — upitao je kockar le denim glasom.

Niko se ne odazva.

Tufano je takodje ućutao; poverovao je da će se trideset hiljada dolara bez muke preseliti u malu, kožnu torbicu Viki Rozental.

— Niko dakle?

U „Metropolitan“ salonu vladao je tajac.

Sto za kojim su igrali Dok Holidej i Viki Rozental ličilo je na dinamit. Fitolj se nalazio pod Džordži jančevom šakom. Nedostajala su dva, najviše tri poteza.

On okrenu treću kartu.

Četvorka!

Čak ni boja...

Ništa više nije moglo „izvaditi“ slavnog kockara osim kareal!

I to bedni kare četvorki!

U to niko nije verovao.

— Gotovo je — odahnulo je Braj Tufano i ispod njegovih zašiljenih brčića izbi osmejask.

— Izgleda — složi se kockar i prevrnu pretposlednju kartu. Bila je to treća četvorka! samo ne znam za koga.

Tufanove ruke se zgrčiše.

Nemoguće da nije varao! Nemoguće!

Ali... kako? Kako, do đavola!

Morao je bar samom sebi priznati da nije, uprkos svim nastojanjima, mogao da otkrije trik! Ili je ovo bila prokleta sreća, ili madžija!

— Ako je poslednja četvorka —

kazao je stisnutih zuba — onda ću progutati šešir!

— Kod gospodina Smita je sve moguće — javi se Viki Rozental, iznenada pomirena sa porazom. — Sačuvaj šešir, Braje.

Kockar otkri i poslednju.

Bila je!

— Nije vas iznenadilo? — sarkastično upita žena.

— I da jeste — odgovori kockar — vi to ne biste приметили.

— Ne verujem vam — slegla je ramenima i provukla šakom po kosi. — Ima stvari koje treba zaboraviti... ili ih sprečiti.

Ona dohvati šešir.

Niko nije primetio da joj se ruka našla ispod.

Niko osim Doka!

Munjevito i neuhvatljivo, njegov „linkoln” iskoči ispod stola i bljesnu pri svetlosti punoj dima.

Braj Tufano se ukoči.

— Ostavite šešir, mis! — naredio je oštro.

Ženina ruka kao da se sledi na stolu. Pokušala je da svom licu na metne nevin, začudjujući izraz, ali od svega toga ispao je ružan, zategnut smešak koji je urezao one dve bore sa strane kao nožem.

Niklovana cev bila je upravljena ne na Rozentalovu već na njenu ruku.

— Niste navikli da pobeđujete, mister Smite? — upitala je.

— Vi niste navikli da gubite — odgovorio je kockar. — Izvucite ruku, da ne biste ostali bez nje!

Tufano se pokrenu.

— Slušajte vi... vi...

— Zaveži, Loknicel! — preseče ga Holidej kao brijačem. — Dame imaju prvenstvo!

Viki Rozental izvuče šaku.

— Mrzite šešire? — upita.

— Ne! Samo ono pod njima.

— Mislite na glave žena?

— I to... Ali ne večeras!

I on opali!

VII

Ne računajući Džerija Karpa, zvanog „Bič”, Mark Šajves je poveo trojicu svojih momaka s Edvardsovog ranča prema Južnoj četvrti Ebilejna.

Kocka je odredila da to budu Džems Vulf, Ron Edmonds i Milt Denbodin.

Preostali deo momaka ostao je u „Maveriku”.

Šajves je lako namestio karte da mu pripadnu oni najbolji i najokoreliji.

Vulf je bio među njima prvi u snazi. To mu se odmah videlo po ramenima i šakama.

Ron Edmonds je nekada bio revolveraš i iznajmljivač koltova preko Kanzasa. „Zaradio” je uslovno dve godine zbog nekog obračuna u kome, srećom, nije imao vidnijeg udela, pa je potražio sigurniji posao na ranču. No, uvek je tražio mesta gde je mogao manje da se muva sa govedima, a više sa posvađanim susedima. Bio je u vreme Lia Edvardsa jedna od njegovih desnih ruka, pored Šejvesa i Denbobina.

A Denbodin bio je bio od njih u svemu manji: rastom, odećom, pa i platom. No, to nije značilo da manje i zavređuje. Držali su ga „na uzdi” zbog plahe naravi, a on se obavezao da prima naređenja samo od dva čoveka na ranču: gazde i nadzornika.

Sad mu je preostao samo nadzornik.

Milt Denbodin bio je pravo oličenje skeleta, dugih ruku i pačeničkog, svetlog pogleda. Baratao je odlično revolverom i nožem, a razumevao se u sve pomalo. Znao je oko brava, nešto je čitao po knjigama o zakonu, sanjao da će jednog dana postati advokat i sudija, a uvek se postavljao na sedlo umesto fotelju.

Otkaz koji su iznenada dobili od Mata Edvardsa primili su začudo mirno.

Ali, kad su sišli u grad i, praznih džepova, seli za sto u „Maveriku”, osetili su šta znači ta razlika između šuškanja dolarima i neočekivane tišine.

Novi posao u Dajmond Kriku rešio bi za izvesno vreme njihove probleme.

Ali, trebalo je neraspoloženje iskaliti na nečemu.

Pogotovu što je četrdeset Karpovih dolara planulo za viski.

Dok su se oni zagrevali, Džeri Karp se išunjao da pogleda u kome se to budžaku smestio Dok Holidej.

Lukavi Šajves je navikao svoje ljude da misli i za sebe i za njih.

Posao na ranču „O” u Dajmond Kriku mogao je da prička.

Nešto drugo zavlčilo mu se pod kožu: povlašćeni položaj Džerija Karpa kod Sejmona Baklija i mesto koje bi njemu pre odgovaralo nego cirkuzaneru sa bičem.

Osim toga, bilo mu je goveda preko glave. Trebalo je provetriti mozak na neki drugi način.

Na prvom mestu žene.

Njih je bilo u „Metropolitenu”. Bilo je i kocke. Znači: bilo je i para.

Ako on i momci naprave rusvaj, neće im biti teško da umaknu onoj nakazi od šerifa. A na ranč „O” nije se moglo lako prodreti, čuo je o tome. Bila je to tvrdjava čuvana puškama i bodljikavom žicom.

Zanoseći se sličnim mislima, Šajves, Edmonds i Denbodin napustiše zagušljivi „Maverik” i udahnuše vazduha na ulici, pustoj i gluvoj, ogrnutoj mrakom kao ogrtačem.

Denbodin je izišao poslednji, sa bocom.

Potegao je iz nje, ali ne dugo. Izgledalo je da je napunjen do vrha i razočarano ju je okrenuo u ruci. Potom je zavitlao.

Boca je prsnula pred samim čizmama šerifa Reja Morta!

Instiktivno, Denbodinova šaka pada na kolt. No, i vrati se isto tako brzo.

Ukočeno su ga sačekali.

Šerif je prilazio poput pauka, nogu pred nogu.

Nije se ni trudio da skriva svoju levu, unakaženu stranu lica. Možda

mu je i godilo da njom zastrašuje i zaprepasćuje ljude, da ih izaziva. No, u Ebilejnu su sporo ali sve sigurnije navikavali na najružnijeg čuvara zakona Zapada.

Jedino lepo oko njega bila je činjenica da je preporučen od strane Vajata Erpa.

Sve drugo pripadalo je velu tajne.

— Nije bilo namerno, šerife — podiže ramena Mark Šajves, videći da se sjaj zdravog oka Reja Morta upio u Denbobina kao ubod stršljena. — Zaista nije...

— Ti si bacio? — upita ovaj.

— Ne...

— Zašto onda istrčavaš?

Šajves se smrači.

Mort je iskrsnuo iz mraka kao avet.

A on njega nije računao u svoje planove, bar ne na samom početku.

— On je moj čovek — izreče bivši Edvardsov nadzornik. — Garantujem za njega.

— A za sebe?

— Šta to znači, šerife?

— Ništa! Mogao je komad stakla da mi uleti u drugo oko. Kako bih vas sve onda gledao i uživao?

Milt Denbobin prekrsti ruke, sa začikujućim pogledom na šerifu.

Ličio je na nakostrešenog pacova koji se u tami ne boji ničega.

Njegovo spečeno lice, s obrazima prilepljenim za nepce, izvlačilo se iz prljavog okovratnika košulje kao smija.

Pokušavao je da savlada odvratnost prema tom užasavajućem ruž-

nom šerifovom licu, ali viski mu je ulio hrabrost da napravi prezrivu grimasu.

— Otkad je to zabranjeno lumpovanje, šerife? — upitao je piskavim glasom. — Mi s Edvardsovog ranča imali smo prilike i da pučamo, a ne samo da razbijamo boce!

— To ću ja da procenim — uzvra ti Mort.

Okrenuo se prema Šajvesu.

— Jašete li?

— Ne još — odgovori oprezno ovaj. — Zašto pitate, šerife?

— Zato što osećam da zaudarate na milju, a to znači nevolju. Neću nevolje noćas, momci!

— Nervozni ste, šerife? — peču Denbobin, ne primećujući prekoran Šajvesov pogled.

— Mogu da se umirim ako svaki komad ovog stakla pokupiš u šešir — preseče ga Mort.

— To nećete dočekati, šerife — isceri se. — Znam ja zakon. Nemate pravo...

— Umukni, Milte — zareža Šajves.

— Neka govori — mirno reče Mort i ustuknu jedan korak natrag, da ih ima sve na oku. — A kad završi, pokupiće ono što je razbio.

— Ko će me naterati na to? — dreknu Denbobin.

— Ja!

— Nas je trojica...

— To vidim.

Denbobin se okrete prema svom nadzorniku, ali ne dobi od njega očekivanu podršku. Dočeka ga hladan, skoro neprijateljski pogled.

Znali su da je Mort pakleno brz i vešt.

Uostalom, bili su polupijani, a on trezan. Jedino je Šajves uspevao da se ne klati na nogama.

— Mark, zar ćeš dozvoliti ti da...

— A šta očekuješ, Milte — odbrusi ovaj — da pucam u šerifa?

— Ali...

— Nema „ali“. Pokupi sve u šešir. Ron će ti pomoći.

Denboba uputi pogled pun mržnje prema šerifu. Međutim, činilo se da to nije ni okrznilo Mortovu kožu. Sačekao je da počiste trem, a onda dobacio Šajvesu.

— Biće bolje da odjašete — pokazao je na sever — nego da se ponovo sretnemo.

— A kuda bi? — upita Šajves. — Izgubili smo posao na ranču.

— Zar?

— Baš tako. Mat Edvards više ne razlikuje bocu od bika.

— Pa, šta onda proslavljate?

— Ne veselimo se, šerife, već fugujemo.

— Ne izgledaš tužan, nadzorniče — odmahnu Mort glavom — pre bih rekao da ličiš na mačka koji se sprema da proguta ribu.

I ostavi ih bez reči.

Denboba je gledao za njim, držeći sopstveni šešir pun staklarije.

Kada je Mort zamakao za četvrti ugao, on besno izruči sav sadržaj ponovo na pod.

— Ubiću ga — zaskičao je, iskrivljenih usta.

— Ako ti se ide pod ključ, onda

trči i stigni ga — nasrnu na njega Šajves. — Ja neću iza rešetaka, budalo!

— Ali, samo sam bocu...

— Briga me! Ne bih voleo da iza brave gledam to lice nedelju dana. Imamo važnijih poslova.

— Brži sam od njega — kočperio se Denboba.

— Kako ćeš to znati ako te sahrane? — umeša se Edmonds.

U nekoj drugoj odeći, obrijan i čist, Ron Edmonds bi ličio pre na uglednog tatinog sina nego na lupēja. Ali, on je malo davao na sebe: kupao se samo jednom mesečno, ako to čine i ostali, nosio pohanu odeću i krzneni prsluk, dok je puštao da mu po strani niče crvenkasta brada.

Imao je dečjačko lice, nežno, okruglo i punačko, ali, sve ostalo pripadalo je muškarcu od dvadeset pet godina, sastavljenom od lepих naslaga mišića.

— Mene niko neće sahraniti — vrskao je Denboba — a najmanje jedan... jedan prepolovljeni šerif!

— Onaj koga preporučuje Vajat Erp, nije mački kašalj — zaključio Šajves. — Kloni ga se, Milte... dok možeš.

Denboba pogleda u svoje male šake, u tanke, uzane puste, kao da ih ne prepoznaje.

— Evo „Biča“ — javi se Edmonds.

Iz poluosvetljenog ugla pobočne ulice izbi Džeri Karp.

Lice mu je bilo crveno od pića, oči su mu sjaktile kao mašću prelivene.

Mark Šajves se podboči.

— Gde je?

— U „Metropolitenu” — pokaza Karp palcem iza sebe.

— Sam?

— Kocka se!

— Zaista? To znači da će imati para...

Karpovo lice se zateže.

— Imaš nešto drugo na umu, Šajvese? — upita, ali ga bivši nadzornik s Edvardsovog ranča prekinde odlučnim mahanjem šake.

— Tamo mora da je gužva — reče zamišljeno — a mi smo nacugani. Povrh svega, ovuda se mota šerif. Sve govori u prilog tome da...

— Ne popuj, Šajvese — prekide ga Karp. — Sačekaćemo momka na spavanju.

— Kako to misliš?

— Platilo sam dva dolara da saznam broj njegove sobe.

Šajves uprte prst u Karpova prsa.

— On je tebe pred svima ponižio — reče — a ti hoćeš nasamo da mu se svetiš? Meni je svejedno, u stvari, tako mi je i lakše, ali...

Karp se iskezi.

— Nisu mi potrebni svedoci za ono što mu pripremam...

VIII

Pucanj je odjeknuo u „Metropolitan” salunu i oduvao šešir Viki Rozental sa stola.

Ispod njega ostao je mali, srebrnasti „deringer”!

Sićušni ali ništa manje ubojitiji revolver kojima se služe dame i kockari.

Lice žene bilo je bledo kao kreč.

Ni Braj Tufano nije se osećao mnogo bolje; zaprepastila ga je Holidejeva pronicljivost, a još više brzina koju je upotrebio da dohvati, podigne i isprazni kolt!

Bilo je to dostojno najslavnijih revolveraša i kockara Zapada.

Ako mu je neko takvo ime i palo na pamet, nije želeo u njega da poveruje.

Sedeo je kao oduzet.

Svi su videli mali revolver da je ostao ispod šešira. Tu nije bilo dvoumljenja.

Viki Rozental nije mogla više da tvrdi da ne vara ona, već neko drugi.

U početku tih, žagor je postajao glasniji, lebdeći u vazduhu kao vreli plašt.

Možda čovek iz Džordžije nije ulivao simpatije, ali žena koja se služi šarmom i skrivenim revolverom sigurno je najblaže rečeno ne poželjna za mesta slična „Metropolitenu”.

Cev „deringera” bila je tačno okrenuta prema Holideju.

Žena je imala samo da pritisne oroz.

Ništa više!

— Viki, to i mene iznenađuje — proslavio je Braj Tufano, podignu tih obrva.

S obzirom na situaciju, trebalo je bar jedno da spasava obraz.

Žena to nije mogla.

— Još nije kasno da se otkačiš od mene — jetko mu je uzvratila Rozentalova.

— Svašta! — slegnuo je Tufano ramenima, kao da sa sebe otresa svaku vezu s ovim poslednjim gestom kockarke.

Holidejev „linkoln“ već se nalazio za pojasem.

— Sramota! — najzad se oku-ražio neko sa strane, preko ramena nekolicine posmatrača — varalica-ma nema mesta u Ebilejnu.

— Šerif će je proterati — dodao je drugi, nadjačavajući sve veći za-mor protesta — kao što je izbacio onog Festa Karmajkla pre četiri meseca!

— Najobičnija varalica!

— Takve su nekada natrljali smolom, uvalili u perje i okrenuli im lica konjskim repovima dok su galopirali iz gradova...

Na sve ovo, žena se prkosno i prilično mirno osmehivala.

Džordžijanac pokupi novac, ne mareći za ukočeni, ogorčeni pogled Braja Tufana.

— Čim pukne, Mort je tu — og-lasi se jedan dubok glas. — Kladim se da je već kod ulaznih vrata...

Bio je vraški u pravu!

Čuvar zakona u Ebilejnu ušao je nečujno, sa šeširom duboko natu-čenim napred.

Svi su učitali.

Svi su sklonili poglede; i to je, verovatno, bila navika Mortovih sugrađana: da sklanjaju oči od nje ga, kako se ne bi zgadili i time mu zamerili.

Viki Rozental je sedela mirno.

Nije se potrudila da vidi to no-vo lice, sa značkom na prsima.

Čak se osmehivala.

Kroz poluzatvorene kapke, Holi-dej se pitao u čemu je tajna hrab-rosti ove žene?

— Nije skoro ni trepnula kad je opalio u njen šešir. Nije se uz-nemiravala pretnjom zakona. Nije zažalila za novcem odlutalim u nje gov džep.

Da li je to bilo mirenje sa sud-binom, ili uverenje da joj niko ni-šta neće smeti. Ili hteti.

U salunu je vladao tajac. A kroz tajac je hodao Rej Mort.

Zastao je, čim su se pred njim isprečila leđa žene, po kojima se sklappao poneki val duge, talasaste kose.

Iznenada, on se osloni o ivicu pr vog stola.

Potrajalo je to samo nekoliko ča saka.

— Šta... Šta se dešava? — pro muklo se javio.

Svi su počeli uglas da objašnja-vaju. Začas se oko čuvara ebi-lejnskog reda i mira zgusnula go-mila. Koliko je on razabrao od sve ga toga, nije bilo lako utvrditi.

U svakom slučaju, mimo običaja, slušao ih je oborene glave.

Izgledalo je da misli na nešto deseto.

Lice Viki Rozental ostalo je osmehnuto, podrugljivo i izazivač-ko.

Rej Mort je oklevajući prišao kockarskom stolu.

— Kakve su optužbe? — obratio se Holideju.

— Vrlo bede — odgovorio je kockar. — Dugujem samo jedan šešir ovoj dami.

— Ništa više?

— Ne sećam se.

Šerif je izgledao ukočeniji nego ikada.

Izbegavao je da pogleda u Rozentalovu. Činilo se, čak, da su mu ožiljci pomodreli zbog nečega.

— On ne računa mojih petnaest hiljada dolara — kazala je žena. — Možda će reći da ih je dobio u fer igri?

— Zar nisam?

— Šerif će potvrditi ono što ja kažem — ispravila se žena.

— Šerif nije bio tu — prasnu jedan stariji čovek u cvikerima. Koliko se Holidej sećao, bio je to ebilejnski doktor Vort Skinlon. Uvažen, dobar lekar, ali malo prgav. — Svi smo ovde dobro videli da nije bilo trikova. Ovaj gospodin je igrao fer!

— Fer sa karo četvorkama?

— Mis, ne igram poker, ali znam šta je pošteno. Vi ste hteli pištoljem da ga prisilite i opljačkate!

Viki Rozental se smeškala.

— Slušaj, stari — kazala je grubim, muškobanjastim glasom — ovo nije tvoje vreme. Da sam htela da pucam, učinila bih to.

— Nije vredelo, pročitao vas je.

— Zašto ne skratite sve ovo, šerife? — dobacio je krupan čovek u košulji, ogromnog stomaka ali i slonovskih ledja. — Oterajte je

odavde! Ima i svog pajtaša, nešto su sve vreme caklili pogledima...

Desno, zdravo Motrovo oko prilepi se uz Tufana kao šamar. Ovome nije preostalo ništa drugo nego da se brzo pozabavi svojom kravatom.

Zgrozio se od tog lica.

Da je mogao, najradije bi ustao i klisnuo napolje. Šta dalje!

Ovom i ovakvom šerifu nije bio potreban kolt.

Mogao je samo da skine šešir, i da mu banditi okrenu ledja dok trepneš okom.

No, žena s njegove desne strane nije bila pogođena pojavom ovakve nakaze. Čak ga je posmatrala s nekom vrstom prezira i simpatija.

Mort još nijednom nije pogledao u ženu.

Ljudi su se zgledali; otkud ovakvo ponašanje odjednom da se uvuče u Morta, poznatog kao reskog, nemilosrednog zvezdonosca?

— Šta vi imate s ovim, mister? — ošinuo je ponovo pogledom Tufana.

— Ništa — odgovorio je ovaj, trepćući. — Ja nisam igrao.

— Neki kažu...

— Radi se o ženi — prasnu doktor Skinlon. Ona je ta koja...

— Molim vas da me ne prekidate, doktore — presekao ga je Mort ledenim glasom. — Čuo sam celu priču.

— Nadam se da jeste — nije se dao ovaj.

Mort se zagleda u Holideja.

— Ja nisam ta žena, šerife — nabaci ulje na vatru i Džordžijanac.

Nešto kao trzaj protrese Mortovo unakaženo lice.

— Možda se šerif boji žena? — glasno je iskazala misao mnogih, Viki Rozental.

Glas joj je bio podrugljiv, pomalo pakostan.

Tek tada se Mort okrenuo, lagano, djavolski lagano.

Ona ga sačekala podsmešljivim izrazom na licu.

Nekoliko trenutaka su se posmatrali, kao da se ispituju ili prepoznaju.

Šerif prvi obori pogled.

— Ovaj „deringer” je vaš? — pokazao je na mali pištolj, još uvek neuklonjen sa stola.

— Da.

— Sve je tačno kako su ostali rekli?

— Zavisi kome više verujete, meni ili njima?

— Uhapsite je! — povikao je doktor Skinlon. — Šta se to dešava sa vama Reje?

— Doktore, pustite me da radim ono što smatram da umem — odgovorio je ljutito čuvar zakona. Međutim, sve je nekako ispalo neubedljivo. Povrh svega, poklopio ga je prigušen kikot Viki Rozental.

— Čeka li me još jedno hapšenje... šerife? — upitala je skoro veselim glasom.

— Razgovaraćemo o tome sut-

ra — procedi Mort. — Dodjite u moju kancelariju ujutru.

Ljudi se ponovo zgledaše.

Šta se ovo dešava sa šerifom?

Umesto oštine, Rej Mort je pokazao samo mlitav pokret rukom.

— A moj novac... šerife? — naglasila je Viki Rozental poslednju reč s ironijom. — Bez petnaest hiljada dolara ne dolazim nikome. Vama pogotovu... šerife?

Rej Mort je izgledao nekako utučen. Ramena su mu bila opuštena, glava pognuta, ruke beživotne.

Doktor Skinlon je obrisao naočare maramicom i ponovo stavio na oči. Verovatno mu je izgledalo da kroz njih vidi nekog drugog a ne šerifa.

Što se kockara tiče, njega je zabavljala samouverenost žene. Čak je, evo, pomišljala i da mu uzme novac!

— To je poker, mis — objasnio je muklo čuvar zakona. — Svedoci kažu da je igra bila fer...

— Imam svedoka koji će se zakleti da nije.

— On? — pokaza Mort na Tufana.

— Zar mu nešto fali... šerife? — iskrivi glavu žena.

— Ne, zasada — odgovori Mort.

— Onda mojih petnaest hiljada dolara, ili ne dolazim kod vas ujutru!

Doktor Skinlon je pogledao u tavanicu i raširio ruke.

— Nebesa! — povikao je. — Da li dobro čujem? Šta se ovo dešava? Gde se nalazim?

— Stari je nervozan — primeti Rozentalova bez uzbuđenja. — Dakle, šerife? Šta ste odlučili?

Rej Mort je bio upola okrenut.

Holideju se učini da je za trenutak u njegovom zdravom oku bljesnula tuga.

Ali, valjda mu se samo učinilo.

Šta je to treperilo izmedju njih? Postojala je neka nit, nevidljiva za druge oči osim njihove. Ukršteni polgedi podsećali su na mačeve; pao je šerifov.

— Čuli ste je? — obratio se šerif Holideju.

— Jesam, šerife.

— Njen novac je kod vas. Vratite joj...

Ovo je bilo previše, za sve. Doktor Skinlon se prekrstio, kao da je ugledao nečastivog. Vrteo je glavom, dajući svima do znanja da sa šerifom nešto nije u redu.

— Da vrati? — izustio je trgovac Korej. — Ništa ne shvatam, doktore. A vi?

— Ni ja.

— Šerif je shvatio, a to je važno — smeškala se nadmoćno Viki Rozental.

Mort je zurio u kockara, bez određenog izraza.

I ono što je zatražio, činilo se da je izrekao van svog instikta. Kao da mu je došapnuto u uho.

— Vratite joj — ponovio je Mort napuklim glasom.

— Možda jednog dana — odgovorio je Holidej — ali ne ovog.

— Možda sudnjeg dana? — primeti žena.

— Da, ali ne mog.

Mort uzmače. Imao je stav oveja nog revolveraša koji je spreman da ubije.

Ljudi u salunu zgranuto napustiše taj deo saluna.

Čak je i Braj Tufano potražio bolje mesto, da se ne nadje izmedju dve suprotne cevi.

Viki Rozental se smeškala.

— To je protivzakonito — dreknuo je doktor Skinlon.

— Gubite se! — pisnu na njega Mort. — Zakon mora da se poštuje!

— To nije zakon...

— Rekoh da umuknete!

Holidej je uvideo da se sa šerifom dešava nešto neobično. Nešto što je, možda, izvan njegovih mogućnosti, ako se nadje izmedju zakona i osećanja.

Bio je iznutra pritisnut.

Ustao je i odgurnuo stolicu. Nje ga se, na kraju krajeva, nije ticalo šta muči ružnog, unakaženog Reja Morta.

Novac je dobio u pravoj, hazarderskoj igri.

Bio je spreman da dobije i da izgubi.

Niko mu to ne može osporiti. Nikakav zakon.

Okrenuo se i raskopčao kaput.

Sa bedara su bjesnule drške „lin kolna“ ukrašene slonovačom.

Dlanovi su pali na butine, opruženih prstiju.

— Suprotstavljate se zakonu? — istisnuo je šerif.

— Da, ako je zakon slep.

— Pazite šta radite, mister! Posle nema kajanja!

— Meni je svejedno.

Rej Mort uzmače još jedan korak.

Viki Rozental se promeškolji u svojoj stolici, unapred uživajući u sledećoj sceni. Njen partner, Tufano, očigledno nije delio njeno uzbudjenje.

Njega su plašila oba čoveka: i šerif i kockar.

— Poslednji put vam kažem: vratite novac... i otkopčajte opasač!

— Ne čujem dobro, šerife!

— Ubij ga! — povika žena, s mržnjom u očima. Da je mogao, njen pogled bi slistio Holideja.

Njen povik kao da je trgao šerifa iz polusna.

Pogledao je u nju.

Zatim u kockara.

Onda je preletio očima po licima skamenjenih ljudi; svi su zurili u njega, svima je bilo zajedničko da su zbunjeni i prestrašeni.

— Šta je? — stisnu zube žena. — Jesi li šerif ili kukavica? Potegni!

Mort podiže glavu.

Tako mu je cela leva, unakažena strana bila izložena svetlu. I pogledima.

Svi su znali da pucnjeve neće biti.

Kao prebijen, Rej Mort se okrenuo i napustio „Metropolitan”. Ispratio ga je besan, razdražen kikut Viki Rozental.

Vratanca se još nisu ni smirila šerifom a žena je ustala i strpala

„deringer” u torbicu. Pogledala je Holideja s mržnjom.

— Još ćemo se videti, mister Smit!

— Kakav Smit! — dobacio je sa strane doktor Skinlon i skinuo cvike re sa nosa. — To je Dok Holidej!

Salunom je prostrujao jedan uzdah.

Ličio je na kratak, snažan nalet vetra, a potom ga je zamenio tajac.

Viki Rozental je po drugi put prebledela. Više nije izgledala tako nadmoćna i sigurna u sebe.

Ime slavnog kockara odjednom je mnogo štošta objasnilo.

Braj Tufano je uvukao glavu u ramena.

Veliki zidni sat pored šanka počeo je da otkucava jedanaest časova.

Džordžijanac namesti šešir i podje u svoju sobu.

Osećao je u vazduhu iza sebe podozrenje i nemir.

Ako je malopre ponašanje Viki Rozental šokiralo sve prisutne, ako je šerifova pasivnost bila čudna i neobjašnjiva prisustvo čuvenog revolveraša i kockara unelo je pometnju medju njih.

Sve je, odjednom, zamirisalo na opasnost.

Kao da je ledena ruka smrti prošla kroz njihove kose i zamrzla im dah.

— Bestraga! — otelo se nekome. — Sve gore od goreg!

I to je bilo sve što je rečeno dok je hodao stepeništem.

IX

Hodnik je bio skoro u mraku.

Iako je bio toga svestan, nije obratio pažnju. Jer, zamišljenost ga je obuzimala celim putem do vratiju. Salun kao „Metropoliten” nije mogao tek tako da bude bez nekoliko svetiljki u hodniku gde se nalaze vrata sa brojevima soba.

A bile su pogašene, čak četiri, one pri dnu.

On izvadi ključ i gurnu u bravu.

Učini mu se da je pogrešio sobu. Pogledao je broj, ali to je bio njegov. Zašto onda ključ nije hteo da se okrene?

Osim ako neko nije...

Trgao se na šum iz mraka.

Njegov kolt iskočio je kao oprugom izbačen iz futrole.

Prepoznao je iscereno, zarumenje no lice Džerija Karpa. Pero zadenu to za traku šešira štrčalo je poput ptičjeg kljuna.

— Halo, kicošu? — dobacio je „Bič”.

Nije izgledao zaplašen. Naprotiv!

Hodnik kao da se ispunio mnoštvom šumova i kretnji. U magnove nju, kroz Holidejev mozak prošla je misao da su ga čekali.

I to ne momak zvani „Bič”, ne sam. Mora da je poveo još nekoga.

Nečiji koraci izronili su na drugoj strani. Karp nije imao oružja, ali zato je sigurno stavio kolt u neke druge šake.

Kockar se okrete, da bi zid bio iza njega.

Prst mu se zgrči na obaraču.

Video je na drugoj strani dve senke, kako preskaču ogradu hodnika.

Trojica, pomisli.

Odjednom, novi šum ga presrete na samom ulazu sobe. Jedva je uspeo da se okrene, ali samo za toliko da ugleda nečiju ruku sa koltom kako se spušta na njegovu glavu!

Uspeo je da ublaži udarac, ali ne i da ga izbegne. Ošamućen, pao je na pod.

— Samo tiho — čuo je Karpa.

Dok je dolazio sebi, već je bio razoružan. Zato je ostao nepomičan, praveći se da je pogodjen na pravo mesto. Kroz malo „odškrinute” trepavice video je džinovsku priliku jednog kauboja, a do njega sićušnog, minijaturnog momka ispijenog lica.

Četvrti se nagnjao preko ograde, proveravajući da li je sve izvedeno tiho.

— Tvoj je — rekao je taj glas kraj ograde. — Kuda ćemo s njim?

— Samo do konja. Posle ste slobodni.

— Zišto ga ovde ne obradiš?

— Neću svedoke. Ni brz kraj...

— Tebi viski stvarno pomuti mozak, Karpe?

— Ne tiče te se...

— Uostalom i mi ćemo se naliti...

Ako im nije raspoznavao lica, Holidej je odlično pamtio glasove, naglaske ili reči koje ponove dva ili više puta.

— Koliko je shvatio, trebalo je nekuda da ga odnesu.

Morao je da ih onemogući.

Malo buke neće škoditi, pod uslovom da mu se o vrat ne obesi onaj najsnažniji.

Oba njegova „limkolna“ nalazila su se u rukama suvonjavog, majušnog revolveraša. Zagledao ih je sa nekom pobožnošću.

— Idemo! — naređivao je hrpavi glas.

Kockar podskoči.

Njegove noge sručiše se na malog, suvonjavog kaubojia i baciše na pod.

Kao mačka, čovek iz Džordžije polete prema svojim palim koltovima, što su ljeskali u polumraku.

Ipak je precenio svoju mogućnosti.

Džeri Karp je nogom odbacio najbliži kolt za delić sekunde pre Holideja. Istovremeno, snažna šaka Džemsa Vulfa pogodila ga je za vrat.

X

— Ko je? — upitala je Vikki Rozental.

— Šerif...

— Možeš da ideš do đavola!

Međutim, Rej Mort je ipak ušao u sobu.

Bilo je rano jutro u „Metropolitenu“.

Čuvar zakona se potrudio da ga niko ne opazi. Barmen je odlazio

po neki sanduk iz magacina, ostavivši Morta za šankom da prazni čašicu viskija skoro pola časa.

Kad je zamakao za zid, šerif je ostavio piće i ustrčao stepeništem do ženine sobe.

Sačekala ga je u postelji, raspuštene kose, bez šminke, još topla od sna i probuđena suncem s ulice, što se uvlačilo u sobu kroz razmaknute zavese od pliša.

Sačekala ga je radoznalog, prezrivog pogleda žene koja je svesna svoje lepote i svoje moći.

Noću, lice Reja Morta se moglo podneti, ali danju... To je bila užasna maska, koja istovremeno opčinjava svojim sablasnim izgledom i odvraća na bilo koju drugu stranu.

Začudo, Vikki Rozental je sasvim spokojno posmatrala ulazak zakona u svoju sobu.

— Sama si? — upitao ju je muklo, pretražujući pogledom kutove prostorije.

— Sad nisam.

— Gde je... onaj?

Žena se nasmeja, grohotom, raspusno i podrugljivo.

— Stari, dobri Rej! Ljubomorani, i bespomoćni. Kao kućence!

— Nisi se ni ti promenila, Vikki!

— Oh, ne tako zvanično, dragi... — pokrenula se i zbacila prekrivač sa sebe. Zavrnuti spavaćica otkrila je bele, glatke butine sve do kukova.

Šerif okrenu glavu.

— Gle, gle? Postao si svetac? Je

sam li ti nedostajala sve ovo vreme? — upitala je i sela za mali stočić s ogledalom i bočicama po njemu. Uzela je četku i počela da raščešljava kosu. — Sinoć si bio neposlušan, dragi!

— Jezik ti je sve duži — dobacio je Mort, bez oduševljenja za ovakav ton razgovora.

— Čujem da si se lepo smestio u Ebilejnu — nastavila je Rozentalo. — Znači, biće i za mene me da!

— Bolje da produžiš — prevali on preko jezika.

Njena ruka sa četkom zastade u vazduhu. Okrenula se.

Čuvar zakona je gledao u zemlju, namršten.

— Mogao bi prvo da skineš šešir pred damom — prezrivo je rekla. Kako on to nije učinio, ona mu okrenu leđa — a zatim, prestala da govoriš protiv sebe, dušo! Ti znaš da sam ti ja sve na svetu, zar ne? Prema tome, pomiri se s tim i pomoz mi da očerupam ebilejnske parajlije! I još nešto...

Okrenula se ponovo i uperila prst na Morta.

— Izbaci Holideja odavde! Još danas!

— Holideja?

Žena pomisli da se šerif pretvara.

— Nećeš valjda reći da ne znaš da je Dok Holidej u gradu?

— Ne...

— Ni da se kockao sa mnom, sinoć?

— To li je? — promuklo će

Mort, podigavši opasač uvis. — Pita sam se da li mu je pravo ime Smit, ali nisam insistirao.

— Sad znaš! Neću konkurenciju u Ebilejnu. Bar ne takvu. On je ajkula.

Mort je odmahnuo glavom, sukobljen sa sopstvenim mislima.

— Čudno — promrmljao je.

— Šta ima tu čudnog? — razdraženo se Rozentalo. — Mogu ti reći da nije varao, ali, to ne menja stvar. On je neuništiv za pokeraškim stolom. Izbaci ga! Ako si došao da obaviš ono, svršimo s tim i kreni na posao...

Još uvek je bila poganog jezika, ali, još uvek privlačna i poželjna, bubnjalo je po šerifovom mozgu. Pa ipak, on je sve to morao izdržati.

Morao je doleteti.

Žena je počela da se svlači kada ju je on prekinuo.

— Holidej nije ovde.

— Kako znaš?

Mort se približi prozoru, zagledavši se u tek razbuđenom ulicu.

— Krenuo sam kod njega jutros rano — oglasi se čuvar zakona. — Nešto me je vuklo na razgovor. Hteo sam da saznam vreme njegovog odlaska. Nije mi se dalo.

— Govori jasnije, do vraga!

— Nije bio u sobi — sleže ramenima Mort. — Zapravo, bila je otključana, ali postelja nedirnuta. Bez mirisa cigareta, bez otvorenog prozora...

— Nadam se da je odjahao u pakao — primeti Viki Rozentalo is-

pruživši se po postelji kao sanjiva mačka.

— Nije mogao bez konja.

— Zagonetan si, šerife — opomenu ga žena.

— Bukenanov pomoćnik mi je rekao da u boksovima ima jedan šarac. Gazda mu je kazao da na nje ga posebno pazi, jer pripada otmenom strancu u crnom odelu... Za ključio sam da se radi o istom. A onda mi je barmen priznao da se „Bič” raspitivao za broj Holidejeve sobe.

— Ne shvatam zašto mi pominješ gomilu tih činjenica? Ja nisam policajac.

Ali, Mort je izgleda više razmišljao za sebe.

— Dakle, „Bič” je imao razloga da se osveti Holideju — promrm-ljao je. — Ovog nema u sobi, nema u gradu, a nema ni „Biča”. Ne bih želeo da se pojave odjednom i počnu pucjavu. To me brine...

— A ja? — prasnua Rozentalova.

— Reč je o meni... šerife!

— Znam — klimnuo je glavom čudesno smiren. — Rekao sam ti da bi bilo najbolje da produžiš.

— Šališ se?

— Znaš da se ne šalim.

— Našao si drugu?

— Ne!

Ona se nasmeja, zabacivši glavu.

— Pa naravno, ko bi te hteo? Ko, osim mene? U tvom životu, sa takvim licem, samo sam ja mogla da te podnesem i legnem s tobom u krevet. Priznajem, pokazao si se uvek dobar, kao pastuv pušten u

slobodu kod ženke, ali, trebalo je da ti bude jasno da sam ja jedina! Jedina!

— Ne pominji mi samo ljubav — podsmehnu se on.

— Šta bi hteo? Od tebe su bežale i najveće drolje, kad se setim! Ni za kakav novac ne bi se svukle pred tobom. Ni za sto zvezda na tvojoj košulji!

— Nisi ni ti radila besplatno — podseti je on.

— Nisam. Zar je trebalo? Ja sam kockar, i koristila sam gradove u kojima si šerifovao. Išla sam za tobom uverenja da me zakon štiti. Zar nije bilo lepo? Ti si garantovao da ne varam, a ja sam spavala s tobom kad god si hteo! Zar to nije život?

— Nije — odbrusi on, stisnuvši šake. — Jednom mora prekinuti.

— Ma nemoj?

— Naravno! Suviše si se osilila, Vivijen... Bezočno si u poslednje vreme pelješila ljude, da sam morao da dajem ostavku, iznalazeći hiljadu nevažnih razloga. Kada me je Erp preporučio u Ebilejnu, rekao sam sebi da ću tu ostati.

— Pa, niko ne tera?

— Ti si počela — uzvraća Mort. — Možda bih progutao i ovaj tvoj dolazak, da sinoć nisi uspela da me poniziš pred svima...

— Nisam toga bila svesna.

— Utoliko gore.

— Pa, šta ćeš učiniti... šerife?

— Nestani do podne.

Pogledala ga je s beskrajnim prezrenjem.

— Meni ti to, a?

On je ćutao.

Žena se pridiže i skide sve sa sebe. Njegov pogled nije odoleo: lagano je klizio po površini kože kao nežan dlan. Ona ga je osećala i, činilo se, uvijala pod njim.

No, Mort je zatvorio kapak svog zdravog oka kao da odbacuje od sebe sva ta lepa i đavolska priviđenja.

— Zar nećeš? — nudila mu se, prilazeći.

— Mogao bih — odgovorio je — ali bih ti isto rekao i posle!

— Meni?

— Tebi! U Ebilejnu ostajemo ja... ili ti. Oboje nikako!

Ljutito je navukla kućni ogrtač i stegla kaiš oko struka. Izgledala je poput razljućene tigrice. Išćilili su iz nje i poslednji tračci ženstvenosti.

— Onda ostajem ja — podigla je glavu. — Ti, bedna nakazo, ti ćeš isto tako ostati, ali pola metra ispod zemlje!

— Ko će me tamo poslati? — upita on. — Tufano?

— Pobrinuću se ja već ko — drhtala je od besa Viki Rozental. — Ovo je kraj, Reje. Više ne računaj na mene, moraćeš da grizeš zastuke od danas umesto mog rame na...

— Do podne — dobacio je on kratko i uhvatio za bravu.

Zauralala je i bacila se na njega, s noktima prema oku.

Dočekao ju je levom rukom i za držao.

Kako nije prestajala u nastojanjima da ga se dokopa i namese mu bol, ošamario ju je!

Taj udarac protresao je oboje.

Nju je zboleo, iznenadio, srušio na pod, a njega osvestio.

Pogledao je u šaku, zatim u nju.

— Čudno — kazao je lagano — kako jedan udarac odagna mnoge stvari?

— Šta hoćeš da kažeš? — plačnim glasom je upitala.

— Do podne — samo je rekao i izišao.

Dugo iza toga, žena je ležala na podu, razbarušene kose, zaneta nekom suludnom mišlju; oči su joj sijale a usne podrhtavale.

Desilo joj se upravo ono čemu se najmanje nadala: čovek koji je za njom čeznuo kao pas, odjednom joj je okrenuo leđa!

U to nije mogla, ni htela, da poveruje!

Pa ipak...

Desilo se!

A toliko je bila sigurna u svoju avanturu: Rej Mort je bio muškarac u svemu, osim prema njoj. Sređivao je kriminalce, bandite, lo pove, pijance i ubice, a pred njom je bivao mekan kao pamuk.

Ona se gadila samo prvi put... Kasnije ga je imala u šakama. Uspevala je da istisne svaki osećaj dok je ležala s njim, misleći na to da će zgrnuti pare u gradu u kome Mort bude šerif.

Nadala se da će u Ebilejnu ostati najduže.

A evo... on joj je dao rok da se izgubi!

Njoj!

Stisla je obe šake i podigla uvis.

Tako ju je zatekao Braj Tufano.

Ušao je bez kucanja u njenu sobu, ogrnut kratkim kućnim kaputom, izbrijan, začešljan i namirisan.

— Čuo sam neku buku — rekao je, podbočivši se pred neobičnom ženinom pozom.

— Ja nisam čula da kucaš — srđito je uzvratila Viki Rozental i podigla se. Onda je dograbila četku sa stola i hitnula na Tufana.

— Hej — sagnuo se u posljednjem trenutku ovaj. — Šta ti je?

Nije odgovorila.

Iz male fioke izvukla je pljosnata flašicu sa pićem i nagnula. Tufano je prekrstio ruke, s podsmešljivim izrazom na licu.

— Ne izgledaš presrećna — dobacio joj je. — Zar si prošla bez ljubakanja?

— Prosti si — rekla je, smirenije. — Šerif je fina duša, ako nisi znao.

— Nisam.

— Toliko fina, da mi je dao rok čak do podneva da napustim Ebi-lejn.

Tufano se zagleda u ženu, pokušavajući da otkrije humor u tome. Ali, nije ga našao.

— Nemoguće! — kazao je.

— Idi pa ga pitaj — rekla je besno i počela da se oblači iza paravana. Čovek je gledao kako preko ivice padaju komadi donjeg veša. — Jednostavno je dao rok. Ali, ja ga neću poslušati.

— To se i ja nadam...

— Ništa ti ne znaš! — prekide ga Rozentalova. — Morat je čovek od reči. Ili ću ja otići, ili on. Zavisilo koliko će moći da podnese mi sao da bude bez žene.

— Zar si još uverena da ga jedino ti trpiš?

— Jesam! Ali, ne uobražavaj da si i ti muštra. Mi smo samo poslovni partneri, to zapamti!

— Naravno, zar bih ja zauzimao mesto jednog šerifa bez nica?

Ona ispi još jedan gutljaj, a potom bočicu vrati natrag.

— Ostala sam bez petnaest hiljada dolara — kazala je — ali imam utisak da Holidej nije sasvim napustio grad. Mora se vratiti... kad-tad.

— Bolje da na to zaboraviš — savetovao ju je Tufano. — Holidej je zverka sa dugim kandžama. Još mu niko nije doskočio, žena pogotovu.

— Nije naišao na pravu ženu.

— A ti si ta?

— Ja ipak verujem da se ti nadaš da će ti šerif dotrčati sa jednim Tufano. — I to ti je jedina šansa, povećim izvinjenjem — rekao je bebice! Šerif s tobom protiv Holideja, već je podnošljivo. On izbegava zakon, pogotovu ako je na tvojoj strani.

— Holidej nas je prezreo — odgovorila je ona — i to je rekao javno. Niko neće igrati sa mnom ako tebe vide u blizini.

— Šta hoćeš time da kažeš? — smrači se ovaj.

— Otpadaš do daljnjeg u Ebilejnu. Neću da me bije baksuz.

— Otkada to?

— Slušaj, bebice — uzvratila je žena — povelala sam te sa sobom da mi pomažeš, a ne odmažeš. Ljudi će se kockati sa mnom, ako su sigurni da odnekud ne namiguješ. Misleći da ću bez tebe biti lak zalagaj.

— Ja mislim da je najbolje da produžimo dalje — rezonovao je Tufano. — Ljudi će voleti da gledaju tvoju propast, ništa drugo. Ako budeš dobijala čak i pošteno, njima će biti sumnjivo. Čula si šta su dobacivali sinoć? Katran i perje!

Morala je priznati da je Tufano u pravu. Međutim, ona nije želela da ode podvijena repa, ispraćena porugom i podsmehom.

— Znam samo da neću otići u podne — rekla je potmulo.

— Gluposti — odgovorio je Tufano — ima toliko gradova u kojima možeš da zaludiš mlađe i lepše šerife. Zašto si se okačila za ovu rugobu?

— Ta „rugoba” je uz ženu nežnija od svile — osmehnula se Vikki Rozental. — To znamo samo on i ja, u mraku. Posle toga on se vraća u kožu šerifa, a ja u kožu kockara. I tako na smenu.

— Dirljivo — isceri se Tufano.

— Biće bolje da se vratiš i uvi ješ svoje loknice — odbrusila je žena. — Videćemo se u podne, za ručkom.

— Ili pored železničkog vagona?

— To bi ti želeo?

— Naravno, Recimo, Sen Anđelo? Tri puta je veći od Ebilejna, više hotela, više para, više ribica za tvoju udicu...

— Ti bi samo da budem što dalje od Morta?

— Tačno. Malo sam ljubomoran... a osim toga, ne bih mogao da ga gledam više od dva puta. Mu ka mi je.

— Možeš da se navikneš...

— Ne. Bolje onda da se rastanemo.

— Idi u pakao! — opsova žena, iznenada shvativši da može ostati na cedilu. Jedan muškarac ju je ostavio, sad se spremao i drugi! Zar je zaista tako malo neodoljiva?

— Ti to ne misliš ozbiljno? Zar ne smeš jedno podne da dočekaš?

— Voleo bih da ga dočekamo za jedno, ali ne ovde? Zašto da nas sprovodi tvoja rugoba do voza? Imaš li ponosa?

— Hoću da imam svoj novac — lupila je šakom o sto i otresla glavom; kosa joj je poletela na sve strane — a tebi ako je stalo do mene... zašto ne zaključaš vrata i ne skineš kaput, idiote?

Tufano se trže.

Bila je to neočekivana ponuda; znao je da dolazi iz čiste sebičnosti. Vikki Rozental je želela da ga zadrži kraj sebe po svaku cenu.

Više nije imala šta da mu ponudi.

On je, uostalom, ovim bio više nego zadovoljan...

XI

Sunce... Samo pustinjačko sunce može tako da prži i zaslepljuje.

A sve je, nekako, teško oko njega.

Nije mogao da se pokrene.

U glavi mu je zujalo; nepodnošljiv, iako poznat miris, još uvek ga je uznosio u visine, lagano spuštao na zemlju i ponovo vraćao...

I kapke je teško otvarao.

Bio je đavolski ošamućen. S mukom se prisećao onog poslednjeg: borbe u hodniku „Metropolitena“ i udarcu u glavu.

Posle toga nastupila je praznina. Od toliko vremena?

— Budiš se, ha? — dopro je do njega poznat glas.

Zmirnuo je.

Kao kroz maglu razaznao je peto na šeširu.

Gde je doveden?

Pokušao je da nešto učini sa rukama, uzalud!

Nije uspeo ni da ih pomakne! Čak ni jedan jedini prst...

Posle je otvorio oba oka.

Za trenutak je pogledao u zajačeno, iskeženo Karpovo lice... a onda oko sebe.

Svuda zemlja, pesak... i Karp iznad njega, kao u oblacima. On je bio... zakopan!

Zatrpao zemljom sa svih strana, do grla!

— Da li sanja?

Ne, sve je bila java. Paklena java!

Gore, po nebu, kružili su lešinari. Karp je uhvatio kockarev pogled i zacerekao se.

— Tebe čekaju, prijatelju — dobacio je i potegao iz boce. Dva mirisa su se mešala: viski i... hloroform! Tačno, njime su ga opili! Ko zna koliko je odležao ošamućen.

Morao je da se savlada.

Ako je „Bič“ očekivao paniku u Džordžijančevim očima, prevario se.

Iako bespomoćan, Holidej je sačuvao mir.

Džeri Karp je sedeo na nekom kamenu. Kraj njega se nalazila puška, nedaleko je stajao osedlan konj.

Bili su sami.

Viski je u Karpovim očima izazivao sve luđi sjaj. Za svakim gutljajem on je dobijao u obrazima tamniju boju, usta su mu se krivila pod svetlosmeđim brkovima u čudan, polupijani i, poluprezrivi smešak.

— Što bar nisi doveo popa da mi očita molitvu — rekao je kockar.

— O, nadao sam se da ćeš biti hrabar — klimnuo je glavom ovaj. Napravio je okret rukom oko sebe.

— Ali, niko te neće čuti. Niko! Na lazimo se dvanaest milja daleko od Ebilejna, u kanjonu zvanom „Zvečarkin jezik“. Lepo ime, zar ne? Ako ti lešinari ne isključuju oči, dopuziće gomila gmizavaca da ti oglođa lubanju, ha-ha-ha!

Nasmejao se suludo.

Dvanaest milja u dubini pusti-
nje, nimalo ružičasta perspektiva
za Doka Holideja.

— Šta je naumio viski u tvojoj
čupi? — upitao je.

— Ne razmeći se — dočeka ga
Karp. — Mogu ti čizmom izbiti zu-
be, ali neću da kap krvi prekrati
tvoje muke. Hoću da gledaš kako
smrt dolazi. Metar po metar, a ne
možeš da joj se odupreš. Jedino
možeš da vičeš... ali, promuknu-
ćeš brzo. I tvoje hitre ruke će te
izdati. Pogledaj...

On pokaza na opasač i „linkol-
ne” u njima.

— Ostaviću ih kraj tebe — na-
stavi da se krevelji. — Da ih gle-
daš, nepokretne, bespomoćne. Biće
ti kao nadgrobna ploča. Njima si
mi prelomio bič, sad ti neće pomo-
ći...

— Sve zbog jednog biča? — upi-
ta Dok.

— Ja sam bio legenda u Ebilej-
nu. A ti si došao da je srušiš i po-
niziš. Više nećeš, nikada.

— Da si čovek, ti bi me ubio.

— Nisam čovek — odgovori
Karp. — Nisi ni ti više tako ele-
gantni i leden, kao u „Ludom ja-
haču”. Istopićeš se na ovom suncu
vrlo brzo. Dozivaćeš, a stane će ti
uzvraćati uzvičke. Bićeš sam. Ti...
i lešinari, ha-ha-ha!

— Ti ćeš, naravno, odjahati mir-
no?

— I hoću. Dok budem pio u Ebi-
leju, ti ćeš umirati. I nemoj mis-
liti da će neko saznati gde si...

— A momci koji su ti pomogli
da me savladaš?

— To su moji momci. Moji sa-
učesnici. Već su odjahali na trag,
čekaće me. Odjahaću i ja, izbrisa-
ću tragove da te niko neće naći
čak i da se pokaje... Uostalom, ko
si ti? Niko se neće zabrinuti ako
te nema. Ti si kockar, revolveraš,
skitnica! Znao sam takve. Ljudi bez
zavičaja...

On ponovo poteže bocu i podrig-
nu.

Bio je sasvim lud, razmišljao je
Holidej, uviđajući da nikada u
svom životu nije bio u glupljem i
bezizlaznijem položaju.

Plavokosa bitanga odvukla ga je
u pust predeo i zakopala u zemlju!
To ni Indijanci nisu radili u vre-
me najljućih bitaka za svoj opsta-
nak.

Nije mu ništa drugo preostalo ne-
go da čeka.

Da moli — nikada. Niti bi vrede-
lo.

Nije se osećao bedno koliko bes-
no.

Ako mu ikako pođe za rukom da
preživi... Neće Karpu pomoći hi-
ljadu razloga da je činio pijan ono
što nije mislio trezan.

Ni njemu, ni ostalima.

Ali, šanse da preživi nije bilo.

Džeri Karp zvani „Bič” ustao je
i klataći se odgegao do konja.

Stavio je pušku u uvlak, zade-
nuo ašovčić o kožni držač, potegao
poslednji put iz boce, i, uspentrao
se na sedlo krajnjim naporom.

Pored Holidejeve glave ostali su njegovi koltovi i opasač.

Mogao je samo da ih gleda i pri željkuje.

Karp se cerio.

— Ako preživiš do večeri — istiskivao je kroz zadebljali jezik — onda ćeš imati noću posetu raznih divljih mačaka. Možda ćeš uspeti neku da pripitomiš?

— Znaš ta? — dobaci kockar.

— Ne znam.

— Beži što dalje. Što dalje.

— Meni je lepo i ovde...

— Nemoj reći da te nisam opomenuo.

— Ha-ha! Možda mi pretiš? Ha-ha! To je stvarno dobar vic za ovu priliku. A baš sam mislio da ti dam jednu cigaru da popušiš... A sada neću! Neću čak ni šešir da ti stavim na glavu, Proključaj, kicošu... pre pakla...

On podiže obe ruke uvis i zalauka poput indijanskog ratnika pred juriš. Potom obode konja i jurnu prema jugu.

Još dugo, dugo njegov krik se prolamao kanjonom „Zvečarkin jezik“.

Gore, sunce se širilo i postajalo sve usijanije. U jednom času, Holideju se učini da je celo nebo jedno veliko, neobuhvatno, užareno sunce...

XII

Uzalud je pijani nadzornik sa ranča „O“ pokušavao da nađe trag svojih novih momaka.

Kao da su bili u zemlju propali.

Niti ih je sretao, niti su ga čekali.

Ebilejn se primicao, a Šajvesa, Vulfa i Denbobina nije bilo na putu.

Možda nisu imali strpljenja da ga čekaju; možda su hitali na pivo, posle dugog jahanja kroz pustaru prema Brazosu.

To mu se nije dopadalo.

On im je obećao posao, on im je bio pravi nadzornik. Trebalo je da ga slušaju.

Umoran, suvih usta, žedan i glave koja je divljala posle ogromnih količina viskija, Džeri Sarp je ujahao u grad.

Bio je neraspoložen i razdražljiv.

Video je nakaznog čuvara zakona kako ga prati pogledom.

Da nije nešto nanjušio?

Uputio se prema „Ludom jahaču“. Ako Šajves i njegovi nisu tamo, očitace im lekciju. Ili, jednostavno, otkazaće im posao pre nego što su ga i primili.

Ispred saluna nije bilo konja.

To je značilo da je on stigao prvi.

„Ludi jahač“ bio je prazan. U stvari, jedan kauboj nešto je razgovarao sa barmenom i to je bilo sve što je Džeri Karp zatekao tog podneva u salunu.

Šajves je ili skrenuo sa puta, ili je smislio nešto privlačnije od posla u Dajamond Kriku.

Pomisao na viski mu se zgadi. Morao je nešto pojesti pre nego što dođu Šajves i ona druga dvo-

jica. Potom je morao da obezbedi sobe za ostale sa ranča koji će doći sa krdom goveda za utovar u voz.

Barmen za šankom nije bio isti od sinoć.

Gledao ga je podozrivo; taj je si gurno odmah znao ko je naljostan a ko nije, i to izdaleka. A iznad njegove glave nalazio se papir, prikucan pod ogledalom, ispisan krupnim slovima: „PREPODNE NE TOČIMO PIĆE.”

Najluđa stvar koju je mogao da smisli jedan vlasnik krčme na Zapadu!

On priđe šanku i stavi obe ruke na ploču.

Barmen je video da je gost ne-naoružan. To je bilo neobično, ali samo ako nije u pitanju čuveni „Bič”. Međutim, ovaj je bio i bez biča.

— Da me nije neko tražio? — upitao je Karp.

— Ne...

— Nešto bih pojeo.

— Slanina i jaja?

— Bilo šta, samo da ne zaudara na pacove.

— Gospodine „Bič”...

— Idi do đavola! I ne gnjavi me!

On pijanim pogledom pretraži postoriju, birajući za sebe sto.

U tom je opazio senku na ulazu. Šerif!

Rej Mort je uneo u „Ludi jahač” svoje ružno, nepokretno lice; desno, zdravo oko zadržalo se na Karpu staklastim sjajem.

Karp se nikoga nije plašio. Pa ni Morta.

Naročito ako se družio sa viskijem; tada nije prezao ni pred čim.

Istina, bio je bez biča kao bez jedne ruke. Ali, Karp je bio snažan momak, odrastao među grubima i nepokornima.

Rej Mort je stao rame uz rame kraj njega. Bio je niži rastom, za pola glave najmanje.

— Šerife... zar nije tesno ovde? — primećivao je Karp.

Mort je gledao na sasvim drugu stranu.

— Jedan gost u „Metropolitenu” nije otkazao sobu — rekao je tiho — a nestao je.

Iako pijan, Karp je shvatio. No, nije pokazivao ništa osim lake začuđenosti.

— Pa šta? — promrsi.

— Ti si se interesovao za broj te sobe — dodao je Mort monotonim glasom. — Zašto?

— Ne sećam se — odgovorio je „Bič”. — O čemu to govorite, šerife?

— Ne pravi se lud.

— Verovatno me neko mrzi pa mi namešta — mirno će nadzornik iz Dajamond Krika. — Šta bih ja s njime? Da ga stavim u džep?

— Razmisli malo o tome — uzvratio je Mort. — Nisam toliko glup koliko sam ružan... nadzor-niče.

Zatim ga ostavi.

Nije čuo kletvu upućenu za njim.

Dok je Džeri Karp natmureno će kao svoje jelo i Šajvesovu družinu, napolju je otkucalo podne.

Rej Mort nije zaboravio svoju obavezu.

Vreme ostanka za Vivijen Rozen-tal je isticalo...

Krenuo je prema „Metropoliten” salunu.

Ako je Rozentalova htela da ga vidi, mogla je. Šerif je lagano ko-raćao glavnom ulicom, stvarajući ispred sebe uvek prazan prostor.

Prolaznici su zastajkiivali ili se sklanjali. Bio je na to već navika-o. Nisu ga podnosili, ni voleli. Jednostavno ih je odbijao svojim izgledom; sve što su mu poklanjali bilo je poštovanje za dobro obavljen posao.

Drugo nije ni tražio.

U njemu se nešto otkinulo kada je ošamario ženu za kojom je lu-deo. Odjednom se ukazala u svojoj pravoj boji. U svojoj neotesanosti, neosetljivosti i podmuklosti. Da, ništa drugo nego to.

Možda nije imao lica, ali pono-sa... toga se nije mogao odreći. Zakleo se da će u Ebilejnu vladati red. Jedna žena neće ga koristiti kao štit za svoje mahinacije.

Niti će ga ikada još poniziti pred svima!

Predosećao je da neće otići.

Nadala se da će pokolebati nje-govu odluku. Podne je prošlo.

On zastade pred njenom sobom.

Osećao je naprosto da diše iza vrata.

Otvorio ih je bez kucanja.

Viki Eozental sedela je u raskoš-noj haljini od somota, sa dubokim izrezom. To je pokazivalo dve stva-ri: lep oblik njenih grudi i želju da mu se ponovo dopadne.

Kosu je začesljala sa krupnim uvojkom kraj levog oka.

Mort je zastao na ulazu, iskreno očaran. Ali, to nije pokolebalo nje-govo osećanje dužnosti.

Njegove nozdrve uhvatiše slaba-čak miris duvana, i to onog lju-tog. Neko je, verovatno, nedavno bio u toj sobi.

Tuffano?

Žena je izgledala prilično mirna; podarila mu je jedan osmejak iz svoje bogate, profesionalne riznice.

— Došao si? — rekla je kratko.

— A ti... ostala si?

— Nemaš ništa protiv?

— Imam.

— Pa... šta ćeš učiniti? Poneti me preko ramena?

— Ako treba.

Nasmejala se.

Podigla se i odšetala do ogleda-la; tu je provela nekoliko časaka za gledajući haljinu i popravljajući nabore.

— Razočaraću te, dragi — doba-cila mu je. — Nemam nameru da idem. Bar ne danas.

— Meni nije do šale, Vivijen.

— Zašto? Niko ne zna za naš od-nos! Niko ne zna da si mi rekao da odem? Ne budi lud...

— Ali, ja znam.

— Savest, ha? Pred sobom ho-

ćeš da ostaneš dosledan? Moralan lik pravog čuvara zakona! S licem rugobe!

— To sam već čuo danas...

— Naravno! Ne mogu ti reći da si lep ako nisi. Kao, recimo, Tufano?

— I on ostaje?

— Svakako! Mi smo ipak par, zar ne?

— Ukrcaću te na voz — rekao je mirno Mort — kreće za pola časa. Sačekaću da se spakuješ.

— Ja se nisam obukla za put, dragi — nasmejala se izazovno.

— Nego?

— Možda za pogreb, ko zna?

— Možda za moj?

Glas mu se stvrdnu.

Žena stavi šaku na prsa, poneta iznenadnim uzbuđenjem.

Izdala se!

Nisu bili sami u sobi, sinulo je kroz mozak šerifu.

Okrenuo se, zavesa koja se nastavljala na išarani paravan pomakla se. Napravljena je izbočina od nekog oštrog predmeta.

Rej Mort nije želeo da doživi sud binu koju mu je namenila Viki Rozental.

Istrgao je kolt i nasumce ispalio nekoliko hitaca u zavesu.

Žena je kriknula!

Tkanina se ispravila, ostala mirna nekoliko trenutaka, a zatim se kroz nju sručilo nečije telo. Zavesa je pala preko izrešetanog Braja Tufana!

Barutni dim razvejavao se po sobi kao izmaglica.

Sa šakama na obrazima, Viki Rozental je buljila u čoveka na podu, preko koga je pala zavesa i skoro ga celog pokrila.

Mort jednom zamahom odmotava Tufana.

Bio je mrtav.

U ruci mu se nalazio otkočen kolt.

Nije stigao da ga upotrebi.

Šerifovi hici bili su vraški tačni i smrtonosni. Izgledalo je da je Tufano umro sa beskrajnim čuđenjem na licu.

— U... ubio si ga? — procedila je, užasnuta.

— Bilo je: on ili ja.

— Ubio si ga...

— Znam da si želela obratno — nemilosrdno ju je podsetio — ali, voz ne čeka. Pakuj se!

— Životinjo!

— Čuo sam i gore stvari — hladno joj odgovori. — Nemoj samo da se rasplačeš! Naći ćeš već u kupeu novog pratioca...

— Sve si zaboravio — počela je molećivo — sve si zakopao, kao đubre! Sve one divne trenutke, one naše noći...

— Rekoh da se pakuješ. Ili ćeš poći bez ičega.

Ljutito se okrenula.

Nije vredelo.

Rej Mort je ostao nepokolebljiv i neumoljiv. Ničim nije mogla da ga otkrivi; otkrio joj je satansku dušu i sad je pripadao samo sebi. Njoj više ne.

— Moraćeš me nositi — odbrusi la je.

— U redu!

Savio joj je ruke kao klještim a i podigao.

— Ako te nije stid da te nosim kao izandalu peć, neka ti bude. Ići će za nama svi i smejaće nam se.

— Proklet da si — ciknula je. — Spusti me!

— Još nešto — dodao je Mort. — Saučesnik si u pripremanju ubistva čuvara zakona. Mogu te uhapsiti. Ali neću. Neka ti je srećan put... bez povratka.

— Tome se nadaš? — nasmejala se nervozno. — Progoniću te, zapamti! Najmiću revolveraše, ubice, plaćenike, samo da te zbrišu sa lica zemlje!...

— Zaista?

— Još pitaš? Nadaš se tome...

— U tom slučaju, čim odeš, izdaću poternicu sa tvojim opisom: traži se kockarka, varalica. I poslaću u sva naseља severno i južno od Brazosa...

— Proklet da si!

— To jesam, odavno.

Malo kasnije, visoko podignute glave, Viki Rozental je napustila „Metropolitan” salon.

Šerif je koraćao iza nje.

Kofere je nosila sama...

dogovoru. Naviknuta na čudne i iznenadne odlaske, mali Klajd je ravnodušno primio majčino naređenje da se s ocem nađe na kraju grada, kod Bukenanove konjušnice.

Leni Mekord je trebalo da odvede Klajda u neko skrovište dalje od Ebilejna i da, uveče, odnese ispisanu poruku s učenom.

To je bio oprobani plan koji je do tada uvek palio.

Međutim, uznemirenost se uvukla u lepu ženu čim je ušla u svoju prizemnu sobu i pogledala u razmešten dečakov krevet.

Zaklinjala se po stoti put da će ovo biti njihov poslednji zajednički poduhvat. Ako se Mekordu sviđa takav učenjivački život, neka ga nastavi sa nekim drugim. Ona je imala sina koji je rastao pred njenim očima. Nije htela da i on bude bitanga!

A Pepe Dukati, Italijan, nudio joj je svoj život. U raskoši, u ljubavi i pažnji...

Zaronila je lice u šake.

Pokušala je da sklopi oči i da snom odagna sa sebe ružne misli i vrućinu.

Protezala se i prevrtala, ali, nije vredelo.

Minuti su proticali đavolski sporo.

Veče je trebalo da donese konač ni rasplet: cedulju od Lenija i Dukatijevu odluku za novac. Moraće da se dobro napregne da ga privoli da plati, a da ne posumnja. Ma ko liko zaljubljen, bogati Italijan je isto tako cenio svoj novac koliko i nju.

XIII

Lusi Lajf je osećala čudnu uznemirenost u sebi. Rano popodne njen sin je otišao sa Mekordom, po

Čula je šum kraj vrata i poskočila.

Ko je to mogao da bude?

Mekord sigurno nije. Neko od po sluge?

Vrata su se otvorila, i na ulazu se ukazalo ispijeno, mršavo lice Milta Denbobina, jednog od Šajvesovih momaka.

Majušni revolveraš je prvo sa divljenjem ocenio Lusin u figuru, a tek posle pročistio grlo.

— Lusi Lajf? — upitao je.

— A ko si ti? — namrštila se žena i ustala. — Zvaću odmah...

— Polako — umiri je Denbobin i uđe. — Imam razgovor sa vama, ženo. Bez panike, inače...

— Inače šta?

— Inače ode sinu glava.

Ženine oči se prvo suziše a onda razrogačiše. Šta je sad ovo trebalo da znači? Da li je Leni Mekord našao nekog svog novog pomoćnika, ili se ova budala upliće u nešto što nema veze s njom?

— O čemu vi to...?

Denbobin se osloni leđima o vrata.

Šireći nozdrve udisao je vazduh sobe. Nije mirisala na nešto bogzna šta, ali, verovatno je „hvatao“ isparenja sa kože Lusi Lajf i s uživanjem žmirkao.

— Ko ste vi?

— Zovem se Denbobin, ženo — odgovorio je i zaključao vrata. Žena dograbila sa stola bocu. — Polako — umirivao ju je samo hoću da nesmetano razgovaramo. Jasno?

— O čemu?

— O... svačemu. Sedite i slušajte.

— Ko vas je poslao?

— Nije važno.

— Pomenuli ste...

— Sina? Dobro ste čuli, ali, ne brinite. Živ je i zdrav.

— Leni vas je poslao?

— Pa, ne baš tako — slegnuo je Denbobin svojim uzanim, mršavim ramenima i raskomotio se na stolici, ne skidajući pogled sa žene.

— Ne shvatam — iznenada se na ježila po rukama, videći samo zlokobnu svetlost u Denbobinovim zenicama — šta se dešava?

— Rekoh da ne brinete — odgovorio je ovaj — i da me saslušate. Možete li to?

— Ako se radi o mom sinu i ako...

— Saslušajte me prvo.

— U redu — pristala je, zakopčavajući i poslednje dugme na svojoj bluzi.

Revolveraš skide šešir i zaglavi svoju pravu, masnu i retku kosu.

— Ne poznajete me?

Odmahnula je glavom.

— Utoliko bolje — nastavio je, birajući reči. — Moji prijatelji i ja slučajno smo naleteli na njih i čuli razgovor. Taj vaš... Leni, zar ne? On je pred dečakom razgovarao o interesantnoj temi. Dajem vam reč da smo se izležavali u grmlju kad su oni naišli i zaustavili se nedaleko, uz reku. Počeli su razgovor i tako... Shvatate?

— Ne — odgovorila je iako je naslućivala.

— Kažem vam: Mekord je pričao dečaku o novcu, o stotini hiljada dolara koje će dobiti ako s njim provede samo jednu noć... To nas je privuklo, ženo. Zna li šta je sto hiljada dolara za gladne, besposlene momke?

Lusi Lajf skupi ramena.

— Šta vi to hoćete? — procedila je.

— Malo smo pritegli vašeg Lenija — odmahnuo je rukom Denboba — i on propevao. Morao je, zar ne? Sve je rekao o Dukatiju, o tebi, ženo, o vašem zajedničkom poslu... Da nije rekao, pokopali bi ga, ovako... Preživeće!

— A moj dečko? — krikнула je Lusi Lajf. — Iskopaću vam oči ako mu samo zafali...

— Smiri se, ženo — prekide je Denboba i u ruci mu bljesnu kolt. — Ne želim da vičeš, i da dozivaš u pomoć. Jasno?

— Šta... šta hoćete?

— Ako je taj Dukati zaista tako bogat, odrešiće kesu za duplo. Ni smo sitničari, neka da četvrt miliona dolara i sin će dojahati još noćas. Neogreban!

— Vi ste ludi — uhvatila se Lusi za glavu — četvrt miliona do...? To Pepe nikada neće dati!

— Potrudi se da ipak da.

— Nemoguće!

— Ženo — zapreti Denboba — mi se ne šalimo! Popodne ćeš doneti četvrt miliona dolara na mesto koje ti odredimo, ili će šerif ujutru naći tvog sina udavljenog... Ne

srećan slučaj, naravno. A Mekorda ćemo pokopati pod stene. Biraj!

Lusi Lajf ostade ukočena.

Taj osećaj... Nije je prevario! Predosećala je neku nevolju od ju tros i to joj se obistinilo.

Njen dečko!

Umesto sa Lenijem na sigurnom mestu — u rukama nekih desperadosa i ubica! Šta joj je to sve trebalo? Zašto nije odustala na vreme?

Kako da iziđe pred Dukatija sa takvom pričom? Neće joj poverovati!

Prezreće je!

A ipak, morala je da nešto preduzme. Momak u njenoj sobi izgledao je podlo i lukavo u istu mah.

— Kako da vam verujem — uzviknula je. — Kaka da znam da mom Klajdu... mom sinu nije ništa?

— Moraćeš mi verovati na reč.

— Zašto?

— Zato što tako moraš — odvratio je Denboba — i još nešto: zakonu ni reči, inače... Ako vidimo zvezdu u blizini, prerezaćemo malo me grkljan!

Nije vredelo pirati se.

Denboba je sve to izrekao sa smeškom, ali opasnim, pretećim smeškom.

— Sad idem — podigao se — a ti, ženo, zapamti: popodne ćeš doneti novac, kod „Sudijinog hrasa“. Znaš gde je?

— Ne znam — tiho je jecala žena.

— Raspitaj se. To je drvo neka-

da služilo za vešanje, aii, danas se osušilo... Lako ćeš ga raći. Novac ostavi u njegovu duplju i vrati se.

— A moje dete...

— Doći će uveče.

— Moje dete!

Ali, Milt Denbobin otključa vrata, proviri u hodnik a potom, kao ružan san, iščeze napolje.

Čitavih pet minuta posle, Lusi Lajf je ostala nepomična, ne mogavši da veruje da je sve istina.

Zar Leni Mekord da dozvoli tako nešto?

Da ga kauboji savladaju i iz nje ga izvuku sve! Baš sve!

A možda se i on s njima spajtašio?

Nije vredelo o tome lupati glavu. Morala je iz tih stopa kod Italijana.

Počela je brzo da se presvlači.

Pronašla je najbolju haljinu, sa najdubljim dekolteom.

Nju je nameravala da obuče te večeri, kad Pepe Dukati dođe u sobu. Znala je čime će da ga općini; temperamentni Italijan voleo je ve like i čvrste dojke, a Lusi Lajf u njima nije oskudevala.

Pogledala se na brzinu ispred og ledala. Ostavila je kosu pravu, a preko golih ramena prebacila je beli, čipkani šal.

Biće dovoljno da pred Dukatijem udahne više vazduha i da grudi nabreknu pod stegnutim kopčama.

Izišla je napolje, ne želeći da su sretne bilo koga poznatog.

Nije čak primetila ni Denbobina, sa druge strane, koji je motrio ulaz

u „Metropolitan“, proveravajući ženino kretanje.

Do Italijanovog doma trebalo je preći veliki deo ulice.

Trgovina je bila zatvorena od podneva do pet. Pepe Dukati se obično odmarao u ovo reme. Kako da ga dozove a da ne privuče pažnju prolaznika?

Njihova veza bila je još uvek tajna za Ebilejn.

Ali, u ovakvim okolnostima nije mogla da bira ni vreme ni uslove. Morala je po svaku cenu do trgovca.

Na kapiji, čim se zaustavila, zarežali su psi.

Imala je sreće: režanje i isprekidani lavež izmamio je Dukatiju na prag. Ugledao je Lusi Lajf i brzo strčao niz stepenice.

Dotrčao je do kapije, osvrćući se.

— Mama mia — procedio je zadihano — otkud...

— Moram da razgovaram s tobom — preklinjala ga je.

— Ali, zar nismo večeras...

— Sad ili nikad, Pepe! — zacvilala je.

Dukati gundajući otvori kapiju i povika na pse da učute.

Uveo ju je unutra.

Bila je prvi put u toj velikoj, bogatoj kući, ali, nije primećivala ništa. Tražila je samo načina da pređe na stvar.

Hodala je ne mareći za njegove pozive da sedne.

Kako da mu kaže?

Dukati je dlanom provlačio preko svoje ionako zalizane kose i po-

tom trljao šake, svestan da je njegova ljubljena uzbuđena. Prosto je izbegavao da postavi pitanje.

Lusi Lajf je najzad zastala na sredini sobe.

Skinula je maramu i pred Italijanovim očima zablistala je njena lepota kože i puti. Dukati je ushićeno pogledao te oblike i zatreperio.

— Pogledaj — kazala je glasnije nego što je nameravala — obukla sam ovo da te očaram. Evo... — raskopčala je prvo dugme dekoltea a polovina prsiju kao da buknu pred užarenim zenicama ebilejnskog trgovca — osećam da drhtiš od želje, Pepe... Ali, ne mogu više... ne mogu da se pretvaram i da mučim i sebe i tebe...

— Šta... šta se desilo? — trgao se, pružajući ruke.

— Desilo se svašta — odgovorila je čvrstim glasom. — Ja nisam ona za koju me smatraš.

— Koješta...

— Saslušaj me! — skoro je drekнула, s divljim zelenkastim plamenom u očima. — Ja sam varalica. Probisvet. Drolja...

— Ali, čemu te priče — zavapi Italijan.

— Slušaj me prvo — viknula je i naglo sela. — Došla sam ovde s namerom da te učenim. Ja i jedan moj prijatelj, otac mog deteta. Nisam udovica, nisam ništa... Nekoliko godina on i ja idemo iz grada u grad i pljačkamo bogate žrtve. Ispričam istu priču, kao i tebi, a onda on odvede sina i napiše uce-

njivačko pismo. Ja novac tražim od mog ljubavnika i kad ga dobijem, bežimo svi troje. Razumeš li?

Dukati je ćutao.

— Sve je išlo dobro... Ovde, ne znam zašto, došlo mi je da prekinem s tim. On je obećao samo ovaj put, da tebe obradimo. Trebalo je večeras da te razdražim pred krevetom, a potom da dobijem iznenađujuće ucenjivačko pismo. Kao, neko ko me poznaje, oteo mi je malog i traži pedeset ili sto hiljada dolara da ga vrati živog i zdravog. Novac bih tražila od tebe glumila bih očajanje, bol, tugu... sve dok ne omekšaš i ne popustiš...

— Zašto mi to govoriš? — upitao je tiho trgovac.

— Zato... jer nemam snage da se pretvaram. Osim toga, desilo se nešto nepredviđeno. Moje dete je otišlo s ocem... Lenijem... ali su ih obojicu uhvatili nepoznati kauboji i iz Lenija iscedili priznanje o našem planu. Malopre su poslali čoveka sa pravom, istinskom učenom: traže četvrt miliona dolara da bi mi vratili Klajda. Shvataš? Traže da ja to izmamim od tebe i odnesem popodne...

— Je li to... neka šala? — suvog grla upita Dukati.

— S tim se ne šali — odmahivala je Lusi Lajf oblivena istinskim suzama. — Moje dete je stvarno u opasnosti, Pepe. Ubiće ga, ako novac ne odnesem popodne. Ne šale se! Mislila sam da se Leni sa još

nekim dogovorio, ali, on iako je hulja, ne bi dovodio u opasnost sina i naš zajednički plan. To je tajna koju već dugo nosimo, zašto bi je izdavao drugima?

— Ja... znam šta misliš — promrmljao je trgovac, bled i ukočen.

Ona iznenada kleče pred njega.

— Ja nemam taj novac, Pepe — uzviknula je. — Ti si mi jedina nada! Veruj mi, ne lažem te! Ne varam te. Molim te pomози mi, vratiću ti to sve, jednom, u svaku paru! Uzmi me, radi sa mnom šta hoćeš, samo da Klajda vidim živog...

Sagla je glavu.

Italijan ostade nem.

— Znaš li koliko je to? — upitao je tiho. — Dve stotine pedeset hiljada dolara? Znaš koliko je to? Mnogo!...

Ona je jecala.

Bila je spremna da puzi.

Dukati se naglo podiže i odšeta na drugi kraj sobe, nervozno gužvajući ivicu svog šarenog, kućnog ogrtača.

— Kad bih znao... — promrmljao je.

Ona podiže glavu.

— Kad bih znao šta osećaš — nastavi. — Znaš šta ja osećam, ali...

— Kako da ti dokažem? — upita. — Večeras bi se u meni sve slomilo, znala bih. Dosta mi je potucanja po gradovima i stalne opasnosti da nas ne otkriju i uhvate. Hoću

da moj sin bude neko, a ne ništa kao Leni... ili ja... Možda te u početku nisam cenila, ni volela, ali... ti si ipak drukčiji od mnogih...

— I od muža, ha?

— Nismo venčani — odgovorila je. — Ja sam njemu potrebna samo za posao... i kad se napije...

— Kako da ti verujem? — upita ljutito.

— To sam i ja pitala onog uce-njivača — odgovorila je tiho žena — a on mi je kazao: moraš da veruješ, nemaš drugog izbora.

— A ako si sve izmislila? Ako te taj Leni čeka sa novcem i konjima?

— Ne čeka... I on je u opasnosti.

— Nemoj mi reći da su ti naredili da odneseš novac sama?

— Jesu...

— I da ništa ne govoriš nikome? Ni šerifu?

— Da.

Dukati nešto progunda na svom maternjem jeziku, podižući pogled u tavanicu.

— Daću ti novac — iznenada je rekao.

Ona se ukoči.

Da li je dobro čula? Ne varaju li je uši?

Podigla je oči zamazane suzama i upila u njega.

— Rekao si... rekao si...

— Znam šta sam rekao — odgovorio je brzo. — Otići ću u banku odmah, ali...

Ona polete prema njegovim rukama, ali trgovac izbeže taj izliv zahvalnosti. Umesto toga, zgrabio je šal i bacio joj na ramena.

— Mogao bih da te pratim — rekao je — ali, radije ću te sačekati.

— Je li istina da si tako dobar? — pitala se.

— Mani me — odbijao je njene ruke — pomoći ću ti, jer si bila iskrena. Samo, odredićemo vreme: ako se ne vratiš u zakazanom roku, ja polazim po tebe sa šerifom i poterom.

— Biće sve u redu, ne brini... Je li to sve? Reci, kako da ti zahvalim za to?

— Ne znam, smislićemo to kasnije, a?

Pokušala je da se osmehne, ali, nešto joj je stalno teralo suze na oči.

Ipak nije uspeo da je sasvim izbegne. Lusi Lajf mu se najzad bacila u zagrljaj i on je skoro oćinski primi. Dok je plakala na njegovom ramenu, on joj je milovao kosu i šmrktao.

— De, čemu suze? — mrmljao je. — Hoćeš da ih pretvoriš u bisere?

XIV

Usne kao od kamena... Tako mu se činilo. A odozgo na njih pada blagotvorna tečnost života!

Nebesa!

Kap po kap... A želeo je čitavo jezero da mu se sruči.

Kapci su mu bili slepljeni, jedva ih je pomicao. Srećom, neko ili nešto zaklonio je ubilački dodir pustinjskog sunca.

Dok Holidej je izgubio pojam o vremenu.

Nije znao koliko se već nalazi zakopan, ni koliko je sati poluonesvešten.

Postao je svesvan blizine nekog čoveka i pomislio je da halucinira.

Ko bi to mogao da ga nađe u ovoj pustari?

I da mu sipa vodu na usta!

Potom je osetio kako neka vlažna tkanina prelazi preko očiju. Zatim po ustima. I opet voda, kap po kap...

Osetio je, zatim, da mu je na glavi šešir.

Nebesa!

Mogao je i ruke da pomeri!

Bio je živ!

Zmirkajući, odigao je trepavice; video je nečiju čizmu ispred sebe.

Bila je tu i stara, pohabana čoja obavijena oko čuturice.

Bili su tu, nedaleko, i oba njegova kolta! Činilo se da je tada ugledao svoje stare, nerazdvojne prijatelje i nekako mu laknu.

Senka što se nadnosila nad njim lagano se pokrenu.

Holidej se već osećao mnogo bolje. Bio je, u stvari, dopola otkopan iz peska. Ostale su mu samo noge.

— Pa, niste baš dobar model za mene — čuo je glas.

Sad mu bi jasno.

Zatim se u njega unese široko, belobrado lice Vilijema Hanforda, crtača-skitnice, s lulom zabodenom među brkove kao među krošnje obelele snegom.

— Dalje ne mogu — pokazao je starac ruke zamazane zemljom i iskrvavljene pod noktima — pomučićemo se zajedno za ostatak...

On se podiže; njegova drvena „noga“ uranjala je u peskovito tle kao kolac.

Obuhvatio ga je pod pazuh i povukao. Holidej upotrebu svoju preostalu snagu da mu pomogne i izvuče noge. Zemlja je bila prilično neotporna da se o njoj osloni i u rupu bi, pri svakom pokretu, silazila izvesna količina već izvađenog peska.

Pa ipak, želja za izlaskom ulila je u kockara natčovečansku snagu.

— Čekajte — zaustavio je njegov dahtanje Hanford — imam nešto bolje od sebe.

On odgega do mazge, koja je stajala nedaleko, natovarena nekim drvenim pregradama. Dovede je do rupe i okrenu zadnjim delom.

— Oprostite što vas to molim — dobacio je starac — ali uhvatite je za rep. Čvrsto! Da imamo kakav konopac...

Nekoliko puta su pokušavali; mazga bi povukla, a Holidejeve još neočvrstle ruke kliznule i spadale sa repa uznemirene životinje.

Posle dobrih pola časa muka, telo čoveka iz Džordžije najzad se našlo čitavo na zemlji.

— Samo gutljaj — pružio mu je starac čuturicu.

Pošto je i to obavio, on sa svoje mazge skide neku vrstu velikog suncobrana, rasklopi ga i postavi iznad kockara.

Zatim se ponovo zabavi oko sedla i donese papirnatu vrećicu sa hranom: bilo je tu konzerva sa pasuljom, sušena govedina, luk, slanina i hleb.

Holidej odmahnu glavom.

— Ne izgledate romantično — pokušavao je da ga razgali Hanford — ali, srećom, sunce vas još nije počelo stavljati na ražanj...

Holidej nasu još vode u grlo, oprezno i štedljivo.

Odelo mu je postalo sivo, izgužvano i prljavo, a od bele košulje ostala je tamna površina, sa pokidanim dugmadima i bez kravate.

— Možete li da govorite? — upitao je Hanford.

Čak mu je i jezik bio sasušten.

— I nemojte — savetova ga starac. — Ja ću za obojicu... Nisam baš neki heroj — nastavi — video sam šta rade od vas, ali, imali su oružje... Mislim, onaj momak sa puškom što vas je zakopao...

Plave, užarene oči Doka Holideja počivale su na Hanfordu ispunjene lakom radoznalošću i teškom osvetoljubivošću.

— Tako je... onaj... — izroni iz njega, hrapavo, ali razgovetno.

— Onaj sa bičem — potvrdi Hanford. — Bio sam na brdu, gore — pokazao je na stenu — i crtao.

Ja volim ove divlje pejseže pa sam došao čak u „Zvečarskin jezik“ da nešto prenesem na svoju hartiju. Razapeo sam suncobran i crtao... Odjednom sam čuo frktanje konja...

Kockar izvuče iz džepa maramicu, nasu na nju malo vode i celu je, mokru, stavi u usta. Polako ju je žvakao.

— Sa one visine video sam da se četvorica jahača vraćaju, a da jedan produžava put — nastavio je Hanford. — Bilo mi je čudno, jahač koji nosi nekog, u ovo doba, u ovom delu... Sklopio sam svoj suncobran i pritajio se... Prokletnik! Nisam verovao svojim očima kada sam video da vas uspravno zakopava. Mislio sam da ste mrtvi... prekrstio se — ali, posle ste pokrenuli glavu, a on je sve vreme potezao iz boce...

— Kuda je... odjahao? — upita Dok.

— Tamo — pokaza Hanford prema gradu. — I oni, i on... Zaista ne shvatam! Trebalo je da ga ubijete pa da ga ne nosite na savesti... Momak je strašno ušredljiv. Namenio vam je gadnu smrt, mister...

— Srećom, nije video mazgu... i crtež... — odvrati Holidej opipajući prstima usta.

— Kad pomenuste crtež — razvedri se Haford — da vidite šta sam napravio.

On sa mazge skide blok i izvuče

papir. Prinese do Holideja, čučnuvši na desnu nogu, dok je drvenu oporužio.

Skica je bila veoma uverljiva: imala je atmosferu, dubinu, a lepo razmeštene senke pod stenama davale su joj kolorit vrelog dana, kakav je uistinu i bio.

— Sviđa vam se?

— Da... Samo fali nešto...

— Šta to?

— Moja glava... u pesku...

Starac se nasmeja kratko. Bio je to dobar znak da se čovek vraća sebi i oporavlja.

Kockar se polako podizao na noge.

Kad mu je to uspeo, opipao je džepove. Pijani Karp se nije potrudio da ga pretraži i opljačka; bio je ponesen samo mišlju za osvetom.

Tu je bila tabakera... džepni sat... cigarete... Sve na svom mestu, pa i kosti.

Onda je stavio opasač oko bedara.

S njim je odmah podsećao na samog sebe. Hanford mu pomaže da s odela, koliko-toliko, skine zemlju i pesak.

— Dugujem vam mnogo — rekao mu je Dok.

Starac odmahnu glavom.

— Manite, desio sam se tu... Važno je da je sa vama sve u redu. Pomoći ću vam, daću vam mazgu da jašete...

— Ne, to ne...

— Morate! — ozbiljno će starac.

— Tako ćete se osećati još bolje. Za mene ne brinite, navikao sam i na pustinju i na hodanje s jednom nogom... Kuda ćete?

— Tamo — pokazao je pravac kojim je odjahao Karp.

— Pa, nije trebalo ni da pitam — promrmljao je. — Ako se momak bar malo istreznio, vratiće se da se izvini ili će pobeći na drugi kraj zemlje.

— On je druge vrste — primeti kockar.

— Koje?

— One... koja ubija ili umire.

— Nije moje da se mešam — uzdahnuo je Hanford — ali, u životu sam se nagledao svačega. Kako su vas uhvatili?

— Kod sobe, iznenada.

— Koliko ih je bilo?

— Petorica!

Hanford zanjihla glavom.

— Znači, našao je pomagače. Ne znate ko su?

— Zapamtio sam im glasove.

Starac je posmatrao kako Džordžijanac skuplja i opruža prste. Proveravao im je elastičnost. Zatim je okrenuo doboše na koltovima i, zadovoljan, stavio ih za pojas.

— A ako vas čekaju? — upita.

— To bih i voleo — suvo uzvraća, ti on.

Zatim mu se čelo nabra. Kako je na to mogao da zaboravi? Ipak je rukom prošao po džepovima. Ne, nije bilo tu... To su mu odneli!

— Šta je bilo? — zainteresova se Hanford.

— Novac — procedi Holidej. — Imao sam trideset hiljada dolara... od kocke... Uzeli su mi!

— Trideset hiljada — zviznuo je kroz brkove stari slikar. — Čoveče, to je novac!

— To je ništa — dopuni ga kockar. — Nemam ga! A kako dođe, tako obično i ode. Samo, ovog puta će ispljunuti svaki cent...

— Oni?

— Računam da to nije kod Karpa. Rekao bi mi...

— Nego?

— Ona četvorica...

Oči mu ponovo dobiše leden odsev.

Hanford dovede životinju. Nije hteo da čuje o nekom drugom rešenju osim da je pojaše kockar.

— Ali, samo deo puta — odgovorio je on.

Tako su krenuli.

Ubrzo su naišli na tragove Karpovog konja.

U daljini je pisnuo voz...

XV

„Sudijim hrast“, ili drvo za vešanje, nalazilo se oko milju severno od Ebilejna.

Zakon i bezakonje, kako kad, vodili su kriminalce, konjokradice ili ubice, i tu im presuđivao, na licu mesta, sa lasom oko vrata.

Bilo je to drugo vreme.

Ali, ni novo nije donelo nešto bolje. Razlika je bila u tome što su

takva vešanja bila zaista retkost, ali drvo je postojalo. Ovog puta na početku grada, sa druge, južnije strane.

„Sudijin hrast” se dobro držao, prvi je listao i poslednji „gasio” lišće. Pa ipak, bio je osuđen na umiranje.

Grana u koju se vešalo, stajala je kao sasušena ruka, oguljena od konopca, sa mnoštvom „prstenova” pri dnu.

Drvo se nalazilo usamljeno, u polju, okruženo grmljem i šumarcima, i močvarom na istoku.

Zaobilazili su ga svi putevi.

Izbegavali su ga jahači, kočije, prolaznici i skitnice.

Lusi Lajf se uputila prema njemu, sama, u raskošnom sedlu Dukatijevog belca.

Iz grada je išla galopom, da bi umirila konja i naterala u hod čim je videla vrh „Sudijnog hrasta” u daljini.

Kod sebe je imala bogatstvo: četvrt miliona dolara!

Držala ih je u kožnoj vrećici, vezanu za jabuku sedla.

Bila je obučena u tamnu haljinu, zakopčanu do grla.

Sve je, tako, na njoj bilo pokriveno osim lica i šaka.

Ničim nije smela izazivati.

Čak ni pogledom; njega, svakako, nije mogla skloniti, ali, zeleni žar u očima palio je ljude čak i kada bi ih ovlaš dotakla.

Više puta bi se osvrnula za so-

bom, u strahu da je neko ne prati.

Trgovac joj je dao reč da će mirovati izvesno vreme, ali, poznavajući njegovu zaljubljeničku narav, pomislila je da će prekršiti obećanje.

Međutim, nikakav oblačak prašine nije se podigao iza nje.

Šta ju je čekalo ispred?

Prisećala se reči onog revolveraša: ostavi novac u šupljinu hrasta i vrati se. Sin će ti doći uveče...

Kako da im veruje?

Mogli su ga zadržati i ponovo je uceniti. Jer, ako je mogla da izmami od trgovca dvesta pedeset hiljada dolara za nekoliko sati, moći će još toliko za nekoliko dana.

Ipak, ni lupeži ne smeju toliko da rizikuju kad je u pitanju otmica deteta. Tu bi zakon bio nemilosrdan.

Ali, šta joj može zakon pomoći ako se Klajdu nešto dogodi?

Poslušni belac kao da je birao ravan teren. Jahala je bez potresa, bez napora. Pomislila je u jednom trenutku da je konj specijalno za nju kupljen, sa sedlom zajedno.

Vrh „Sudijnog hrasta” izranjao je sve više iz šipražja.

Maloprije, obrela se u ravnici.

Drvo za vešanje stajalo je nasuprot njoj poput dželata.

Nije opazila nikoga u blizini. Možda su se nalazili sakriveni u travi i grmlju. Možda su je sve vreme pratili i sada je imaju na oku.

Grčevito je stegla novac.

Biće je to mnogo novca, rekao je Pepe Dukati. Čitav jedan imetak.

I sad je to trebalo da padne nepoznatim banditima u šake, nesmotrenošću Lenija Mekorda koji je o njihovoj tajni brbljao pred dečakom!

Idiot! Budalal! Smetenjak! Neka je proklet...

Desetak jardi ispred drveta je sjahala.

Velika grana stabla ličila je na ispruženu ruku koja traži i preti.

Prekrstila se.

Okrenula se iza sebe poslednji put. Samo da Pepe održi reč; da se ne pojavi odnekud i dovede bezbednost njenog sina u opasnost.

Drvo je izgledalo zastrašujuće uprkos vedrom, uzavrelom danu.

Najzad je čučnula i stavila kožnu vrećicu u šupljinu pri dnu. Nekoliko časaka ostala je u tom položaju, nemajući snage da ode, a da ne zna šta je sa dečakom.

Ne, neće otići.

Ostaće tu sve vreme.

Ako je posmatraju, ni oni neće izdržati. Moraće da se pojave kad-tad. Morala je da zna šta je sa Klajdom. Ne bi izdržala do večeri, u neizvesnosti.

Vreme je prolazilo sporo.

Onda je čula topot konja!

Izenada, kao iz zemlje, četiri jahača sa četiri razne strane izbila su na čistini.

Napravili su krug oko nje i čutke je posmatrali.

Potražila je pogledom dečaka na nekom sedlu. Nije ga primetila!

Nije bio s njima!

Da ga nisu...

Sklopila je oči, svom snagom!

Mark Šajves, Džems Vulf, Ron Edmonds i Milt Denbodin stajali su oko nje poput strašila.

Lica su im bila bezizrazna, oči ispitivačke, a ruke su se nalazile na jabukama sedala kao zašivene o njih.

— Sama je — rekao je Denbodin.

— Niko je nije pratio.

— Trebalo je da ode.

— Rekao sam joj — branio se majušni revolveraš — ali ne znam zašto nije?!

— Idi pogledaj — naredio je Šajves Edmondsu.

Lepuškasti kauboj sjaha i izvadi iz šupljine drveta vrećicu. Držao ju je s pobožnošću, ne verujući da je stvarnost ono što drži u rukama.

— A ako je običan papir? — procedio je.

— Ne verujem — odgovori Šajves i pruži ruku. Edmonds mu pruži vrećicu.

Bilo je dovoljno da nadzornik baci samo jedan pogled unutra i da se nasmeši.

— Znači, jeste? — odahnu Edmonds.

— Da prebrojimo? — predloži Vulf.

— Kasnije — odbi Šajves i gurnu vrećicu u bisage — sad moramo da odlučimo šta ćemo s njom! Videla nas je... a to ne valja.

Lusi Lajf nije mislila na sebe.

Njen pogled je prelazio preko kauboja, odlazio u grmlje, pokušavao...

vao da otkrije bilo kakav znak dečakovog prisustva...

— Gde je? — upitala je divlje.

— Donela sam novac, gde je moj sin?

— Doći će večeras — cinično joj uzvрати Edmonds. — Budite strpljivi, lepojko... Ako dočekate veče.

— Možda joj nedostaje Mekord?

— javi se Vulf.

— Doći će i on... jednog dana.

Nasmejali su se.

Nije im se odlazilo.

A kada se Denbodin javio, Lusi Lajf je uvidela da je pogrešila.

— Obukla se kao za sahranu — dobacio je sićušni revolveraš. — Nije takva bila u sobi.

— Nego?

— Ovakva — pokaza Denbodin šakama ispred sebe dve lopte. — Samo što ne pukne...

— Možda bi nam to mogla da pokaže? — zacereka se Vulf.

— Možda nije raspoložena? — primeti Šajves.

Lusi Lajf pretrnu.

Znala je šta hoće. Pokušala je da to spreči naglim bekstvom.

Pojurila je prema svom belcu, ali, put joj prepreči Ron Edmonds, odbacivši je na Šajvesa.

Krug se sužavao.

Njene uzaludne pokušaje pratile su prave salve podrugljivog smeha.

Najzad je posrnula i pala.

Kosa joj se s krajeva lepila za oznojeno lice. Oči su joj se presija-

vale od straha i umora. Peklo je sunce, pekao je smeh, pekle su misli na ono što su joj pripremali...

Nije saznala gde joj je dete, a zapretila joj je sramota.

Možda i smrt...

Oni nisu hteli da rizikuju, da ih prepozna kasnije. Neke je vidjela ranije, kao kroz maglu. Možda sa prozora svoje sobe, možda na ulicu na koju je retko izlazila osim kad je morala...

— Vidi mačke — kezio se Džems Vulf — pustila bi kandže, a?

— Idi poseci joj — predloži Šajves.

— U redu!

Ljudina sjaha i otre dlanove o košulju.

Lusi se pridiže, ali presporo.

Kauboj je dohvati za ruku, kao kleštima. Ipak je smogla snage da se otrgne. Kad ju je šćepao drugu, ujela ga je svom žestinom.

Džems Vulf je zaurao od bola.

Još više ga je zboleo smeh drugova.

— Platićeš mi... — zarežao je i nasrnuo na ženu.

Ovog puta nije imala nikakve šanse.

Zgrabio joj je kosu i povukao prema sebi. Prosto ju je okrenuo, ispisujući na njenom licu dubok trag bola i očaja.

— Evo i nas — povika Denbodin i skliznu niz sedlo.

Vulf je držao Lusi uza se, priklješćivši joj grlo svojom levom

podlakticom. Drugom rukom sapinjao je obe njene na leđjima.

Jedva je disala; nije mogla ni da više. Samo su joj oči izražavale užas.

Klibereći se, Milt Denboba se zaustavi pred njom.

— Pokaži, hajde — povika Edmonds. — Da nas uveriš, pacove! Smeš li?

Majušni revolveraš je bio siguran da Vulf čvrsto drži ženu.

Zato je dograbio u šaku tkaninu na njenim prsima i jednim pokretom zderao!

Pred onemelim momcima izbile su na suncu dve veličanstveno bele i jedre dojke.

Podrhtavale su pri svakom njenom očajničkom pokušaju da ih skloni i sakrije. Ali uzalud! Haljina joj je spala do bedara i kauboje s Edvardsovog ranča ništa nije moglo više da zaustavi.

I Šajves i Edmond sjahaše na zemlju.

Denbobaove šake se uputiše prema ženinim prsima, poput kljunova lešinara.

— Stani! — zaustavi ga Šajves. — Ja sam nadzornik, ja sam prvi.

— Zašto ti? — pobuni se Denboba suvog grla. — Ja sam prvi kazao kakva je pod haljinom.

— A ja što je držim? — priključi se Vulf.

— Da bacamo kocku — predložio je Šajves.

— U svakom slučaju gubimo — dobaci Edmonds. — Ti ne umeš da

izgubiš na kartama, Mark. Hajde, kreni... Džemse, položi je pod drvo. Tako!

Bacili su je na tle.

Vulf joj je držao ruke i glavu, ali Lusi Lajf se branila nogama. Baca-kala se, otkrivala butine, izvijala, uvijala i sve badava. Gornji deo ostao joj je prikovan!

Iznad nje, Mark Šajves se cerio i otkopčavao pantalone.

Ostali su pratili tu scenu sa paklenim uživanjem. Svima je krv vri-la. I svi su željno čekali svoj red...

Bilo je to popodne kad sunce zalazi za brda, kao kad crvenozlatni čamac tone u okamenjenim talasima oblaka.

„Sudijin hrast” pružio je senku daleko.

Daleko, sve do čizama jednog čoveka...

Niko ga nije primetio.

Ni konji nisu zarzali.

Zauzeti svojim poslom, kauboje su imali pred očima samo raspojasanu Lusi Lajf. Po njenim grudima već su padale Šajvesove šake i divlje ih stegle.

— Da ne smetamo? — odjeknuo je iznad njih glas poput groma.

— Ko je to rekao? — podigao je Šajves glavu prema Vulfu.

— Ja nisam... — dahtao je ovaj, kao da se budi iz sna.

— Ni ja — promrsio je Edmonds, već uveliko svestan da ih je sada više od četvorice.

Prvi je poskočio Denboba.

Zastao je kao ukopan.

Nebesal

Učinilo mu se da gleda utvaru.

Jer, tako je nekako izgledao zaprljani, zamazani čovek iz Džordžije. Kao iz groba dignut, ali uspavan, opuštenih šaka, napregnut i leden kao smrt!

Denbobinu nije palo na pamet da izigrava heroja. Odmakao je ruke od bokova dok se ostali ne osveste.

Mark Šajves je opsovao, prekinut u najnezgodnijem trenutku. Međutim, kada je ugledao kockara, skoro se zagrcnuo.

Sva četvorica su ostala na nogama.

Lusi Lajf je pribrano podigla prednji kraj preko svojih grudi i šmugnula u stranu. Bila je van opasnosti, bar za kratko!

Malo dalje, jedan belobradi starac, pomagao je dečaku da korača. Klajd! Bio je u jednom komadu, čitav, samo nešto bleđi i nesigurniji u hodanju.

Lusi polete prema njemu.

Košcati mališan skoro se stropošta pod ženinim naletom. Oboje su pali na kolena: ostali tako stisnuti, jedno uz drugo.

— A Karp nam je rekao da će...
— zausti Vulf i bi presečen mrkim Šajvesovim pogledom.

— Umuknil

— Bio je mrak — dobacio je kockar suvim glasom — ali, glasova se sećam. Tvog — pokazao je na Vulfa — i tvog — upro je prst na Šajvesa.

— O čemu govoriš, stranče? — otrese nadzornik.

— O trideset hiljada dolara koje su mi uzete iz kaputa.

Momci se zglednuše

Međutim, pogledi ostale trojice najzad se završiše na Marku Šajvesu. Uzalud se ovaj trudio da svom licu da nevin izraz.

— Ne znam o čemu govoriš, stranče! — doviknuo je.

— Nećeš ni saznati, ako budeš mrtav!

— Šta on to hoće? — naroguši se Vulf.

— Imate jednu olakšavajuću okolnost, momci — nastavio je Holidej. — Što niste bili sa „Bičem”. Sve ostalo ide na vašu štetu!

— Pa šta? — junačio se Šajves.

— Ništa! Vi odlučite.

Za to vreme, Lusi Lajf je opipavala svog isna, kao da je proveravala je li svaka koštica na svom mestu. Kad se u to uverila, ponovo ga je zagrlila. Izgledalo je da oboje plaču.

Vilijem Hanford je gledao na drugu stranu.

Premorena mazga pasla je sasušenu travu, podalje od kaubojskih konja.

Imala je vraški naporan dan: donela je, na smenu, oba čoveka sa „Zvečarkinog jezika” do pred grad.

Putovali su puna tri časa.

Ron Edmonds pokuša da se odvoji.

— Samo ostani u gomili, sinko — opomenu ga Holidej i ruka mu pade na kolt. — Prošlo je vreme šale.

— Možemo da se nagodimo — javi se Šajves.

— Nema pogađanja. Sve što mogu da učinim za vas, to je da vas prepolovim.

— Smešno — nervozno se nasmeja Denbodin — protiv nas četvorice bata izigrava Erpa! Zašto ga ne skratimo za glavu i nastavimo poslić sa zelenookom?

Ali, nisu ga podržali.

Opasnost je bila veća nego što je to pokazivala brojka: četiri prema jedan.

Na Hanforda nisu računali: on je bio bezopasan.

— Šta imaš protiv nas? — upita Šajves.

— Pamtim neke udarce po glavi, hloroform, zakopavanje u pesak... a dodajmo i ovaj napad na ženu, otmicu dečaka... možda još nešto?

Šajvesov pogled odluta nehotice prema bisagama o sedlu.

Da mu je samo da se dokopa konja!

— Mi nemamo s tim ništa — uveravao ga je Šajves prilično neubedljivo. — Plaćeno nam je samo da te razoružamo i predamo drugome...

— A jahanje zajedno od „Zvečar-kinog jezika“?

— U redu, ali... nije nas se ticalo šta će „Bič“ da uradi s tobom.

— Ni njega se ne tiče šta će sada biti sa vama.

— Šta bi moglo da bude? — planu Edmonds. — Misliš da ćeš, kicošu, uspeti da izvučeš kožu odavde?

— Što ne proveriš?

Glas mu je bio leden, uprkos vreloj popodnevnoj. Šibao ih je svakom rečju, poput snežnog vihora. Znali su: nema praštanja.

— Ti si baš rešio da zariješ glavu

u pesak? — upita Edmonds. — Varaš se, ako zamišljaš da smo obični kravari...

— Znam. Da jeste, ne biste bili podlaci...

— Razmislio si?

— Nekoliko sata sam samo o tome mislio.

Začutili su.

Počeli su da više veruju njemu nego sebi. Šajves se ipak osmelio da nametne svoj način borbe.

— Mi nismo profesionalci — pokazao je na sebe i svoje ljude. — Dvojica će pucati na vas, a dvojica na ženu i dete. Taj vam se rizik ne isplati.

— Zašto?

— Zato... Zato što ste džentlmen. Nećete dozvoliti da zbog vas strada jedan dečak i...

— Ko kaže da neću dozvoliti? — preseče ga kockar.

To Šajvesa zbuni.

Hanford je držao pod rukom blok. Od njega se razdvajao jedino kad je jahao. Sada ga je okrenuo tako da je na njega mogao da spusti olovku.

— Biće to lep prizor — kazao je glasno. — Scena u zalasku sunca: četiri lešinara protiv Doka Holideja. Kraj ne moram da crtam, zna se...

Starac je namerno izbacio napred Džordžijančevo ime.

Mislio je da će kauboji pobeći glavom bez obzira.

Nije znao da Holidej baš to ne želi.

On je hteo da ih vidi u prašini.

— Dok Holidej? — prevale preko

**DOK
HOLIDEJ
SVAKOG 7.
U MESECU**

jezika Denboba. — Da to nije vic, matori?

— Vic je napravila tvoja majka kad te rodila tako žgoljavog — obrecnu se na njega Edmonds. — Ovo jeste Dok Holidej! Poznajem mu koltove! Niklovane cevi, i drške... Sad mi je tek puklo pred očima!

— Pa šta? Hoćeš da mi puknemo od jeda? — zacereka se Vulf. — Po-kažimo mu!

— U pravu si — složi se i Šajves, pomerivši noge za stopu natrag. Hteo je njih da izbaci napred u bitku a da sebi nađe prostora za beg prema konju i novcu.

— Na njega!

Četiri ruke istovremeno su pohitale prema bokovima.

Svako je imao svoj stil.

Šajves se iskosio u stranu, Denboba je savio kolena kako bi smanjio samog sebe za cilj, Edmond je klekao, a Vulf se uzdao u snagu pa je stajao uspravan.

Takav je ostao i Holidej.

Bez žurbe, čihilo se, izvukao je oba svoja „linkolna”.

Lusi Lajf je telom zaštitila malog Klajda, za svaki slučaj.

Hanford je samo zatreptao pred očekivanom grmljavinom koltova. Bio je neobjašnjivo siguran da će iz tog barutnog dima na nogama ostati samo đavolski kockar!

A grmelo je kao u paklu.

Između pucnjeva, nebom, prolomili su se krici nekih pustinjačkih ptica.

Lepršali su krajevi tamnog, za-

prljanog kaputa čoveka iz Džordžije.

Pale su šake Marka Šajvesa i Rona Edmondsa.

Klonula je i glava Milta Denboba.

Samo je Džems Vulf ostao na nogama. Nije više pucao, ali, stajao je, nem, zaprepašćen nečim. Iz ramena mu je izbijala krv, a on se nije dao. Nije ga privlačila zemlja. Bio je tvrd, đavolski tvrd...

Zatim je zavladała grobna tišina pod „Sudijinim hrastom”, milju severno od Ebilejna.

• Pale su i niklovane cevi slavnog kockara.

Iz očiju je iščezao usijani, uglavani odsev čelika. Dim se razilašao iz tamnih otvora kalibra 45.

— Uh! — samo je istisnuo Hanford.

Bila je to pucnjava koju ni on nije mogao da ovekoveči svojom čarobnom grafitnom olovkom.

Nijedno zrno nije očešalo kockara.

Bio je pakleno nepovrediv; a stajao je kao ukopan, izazivajući smrt.

I, ništa!

Mark Šajves je klečao smrskanog zgloba. Ispod oka je odmeravao protivnika i pazio da nijednim pokretom ne izazove kod njega novu provalu gneva.

Ron Edmonds je prošao najgore. Bio je pogođen u koleno i rame. Ječao je i psovao, mešajući kletve sa jaucima.

Vulf je uspeo da se osloni na drvo za vešanje i da stoički podne-

se ranu. Zdravom šakom pritiskao je okrvavljeno mesto; kao da je time hteo da zaustavi krv i bol.

Minijturni revolveraš, Denboba, bio je okrnut po slepoočnici. Disao je, ali se nalazio u nesvestici.

Okrenuvši koltove oko prstiju, Holidej ih mađioničarskom veštinom vrati za pojas.

Izgledao je odjednom iscrpljen. Čak ni doboše nije popunio novim mecima.

Čizme su mu bile prašnjave, na nekim mestima napukle od dugog hodanja. Sve što mu je sad bilo potrebno, bio je konj.

Imao ih je dovoljno.

Vilijem Hanford je pomagao Lusi Lajf da se pridigne.

Dečak je bio još uvek zaplašen svim onim što se s njim i oko njega dešavalo, pa nije umeo da odgovara na ženina brza i nerazumljivo duga pitanja.

Još više je učutao posle zaglušujuće pucnjave.

Lusi Lajf stavila je šaku na njegove oči da ne bi video krv. I sama je bila potresena iznenadnim obrtom: opasnost po nju je prošla, ali, nije bila sigurna da će čovek s ledenoplavim očima uspeti da nadmaši četiri okorela kauboj!

Ono što je do malopre izgledalo neverovatno, sad se ostvarilo.

Starac sa drvenom nogom nije izgledao mnogo iznenađen ishodom.

Zapravo, izgledao je da kraj ne može biti drukčiji.

Iako prašnjav, zaprljan, neugledan, čovek koji je iz zemlje iznikao i sa nje odagnao proklete siledžije delovao je nečim na vazduh oko njih.

Činilo se da i iz tog peskom izrovanog odela zrači čudna čarolija.

Neka veličanstvena neuništivost.

— Moj dečko — okrenula se prema Hanfordu — suviše je prestrašen, čoveče... Šta je s njim?

Starac sleže ramenima.

— Našli smo ga u grmlju. Bio je vezan...

— Vezan?

— Da! I zapušenih usta. U nekoliko reči nam je ispričao šta je... A zatim...

— Sam je bio? Niko još?

Hanford je gledao kako Holidej uzima jednog vranca. Nije se ni obazirao na ranjene otmičare. Čak ni na mogućnost da se neko, lakše ranjen, dokopa izbijenog kolta i zapreti mu s leđa.

— Bio je neko — nerado je odgovorio Hanford. — Ali, nismo stigli da mu pomognemo...

— Kako?

— Bio je ubijen... nožem...

— Klajd? — vrisnula je Lusi. — Je li to bio...

Dečak ponovo zarida i sakri glavu u njena prsa.

To je bio jasan odgovor: Leni Mekord je izrekao sve što je znao, a onda potpisao sebi smrtnu presudu.

Možda se branio, a možda se nekome jednostavno omaklo.

— Ko je to učinio? — pitala se,

snuždeno. U stvari, neobjašnjivo je ostala ravnodušna na takvu vest. Možda bi se drukčije osećala da ga je videla... A nije želela da ga vidi.

— Ko zna? — slegnuo je Hanford ramenima. — Neko od njih četvorice. Mislite da će priznati?

— Priznaće šerifu — odgovorila je Lusi.

— Gde vidite šerifa, gospodo? — pitao se starac.

— Doći će... Pepe će ga dovesti. Na zvuk tog imena, kockar se okreće.

Pogledao je u Lusi, zatim u kauboje kojima je jedina briga bila da nekako povežu svoje rane, a potom nanovo u ženu.

— Pepe Dukati? — dobacio je.

— Znae ga? — okrenula se Lusi, rasuvši u tom pokretu svoju kosu kao tamni talas mora. — Pepe i ja... ali, nije važno...

— Znam — odgovorio je Holidej. — Pepe i vi.

— Otkud znate.

— Pričao mi je.

— Vama? Ali...

— Ako je rekao, on će doći.

— Zašto mislite da hoće?

— Jer je zaljubljen.

Žena instinktivno zagladi kosu; krajevi usta kao da joj se razvukoše. Iako nije rekao ništa novo, ništa posebno, njoj je zazvučalo kao muzika.

I što je najčudnije, poverovala mu je.

Hanford je raširio ruke.

— A ovi momci, Dok? Ostavićete ih?

— Naravno, ali bez konja.

Starac šepajući zareda i pokupi koltove. Sve ih je strpao, s opasačima, o jabuku sedla najjačeg. A onda je na njega posadio Klajda.

— Može on sam — presekao je Lusu nameru da ga stavi na sedlo uza se. — A mene što se tiče, ja ću mazgu. Dve mazge, izdržaćemo...

Kauboji su prestali da ječe.

Ostali su bez konja, bez oružja. I bez ikakve nade da će se dočepati nečeg sličnog, ukoliko je ženina tvrdnja bila tačna u vezi šerifa.

Propisno su nadrljali.

Imali su na duši jedno ubistvo, jednu otmicu, jedan pokušaj silovanja...

— Dolazi neko — pomeni starac.

Holidej se već nalazio u sedlu. Lusi Lajf takođe. Mali Klajd je uživao u sedlu okićenom pravim oružjem. Jedino je Hanford stajao kraj svoje mazge i žmirkao na suncu.

Kockar bez reči krenu napred.

Oblak prašine ispred njih bio je dalek.

— Možda nije šerif? — kazala je Lusi Lajf. — Možda je samo Pepe.

— Možda — samo je kazao Holidej. — Možda oboje.

Lusi Lajf je jahala Šajvesovog konja; u njegovim bisagama nalazila se kožna vrećica sa novcem. Bilo joj je veoma stalo da ga vrati, u cent.

Desetak minuta kasnije žena je bila sigurna da im u susret jaše Italijan.

S njim su bili još trojica.

Osmeh je ozario ženino lice: bogati trgovac, začudo, nije izgledao zalizan i nakinduren kao obično.

Izgleda je čudno, u stvari komično.

Na sebe je nabacio običnu farmer-sku odeću i šešir, opasao se koltom, navukao čizme visokih sara i nabrao obrve u nadi da će na eventualne protivnike napraviti kakav-takav utisak.

S njegove desne strane jahao je Rej Mort.

Dva visoka momka bila su nešto iza njih, na pristojnom odstojanju. Njih je verovatno Dukati angažovao za dobru nagradu, da mu pomognu.

Unakažena leva strana ebilejskog šerifa bila je stravično nepokretna.

Izgledao je nezainteresovano.

Obe grupe zaustavile su se na puteljku koji se „ulivao“ u glavni drum prema Dajamond Kriku.

Dukatijevo lice zablistalo je pri ponovnom viđenju sa Lusi Lajf. Njoj je taj osmeh rekao više nego što je mogla da očekuje.

Dojahala je žurno do njega.

On je samo uze za ruku i prinese obrazu. A kad najzad ugleda razderanu haljinu, preblede. Činilo se da će pasti!

— Mama mia... — zakrkljao je.

— Pepe — osvesti ga žena — nije bilo ništa! Veruj mi! Sve se završilo dobro!

— A to? Ko ti je to učinio?

— Samo su pokušali... A onda je naišao... mister Holidej...

— Je li? I bilo je bum-bum! Mogu da zamislim — laknu Italijanu.

— Inače sve je u redu? Sve?

— Sve!

— To je važno, amiko...

— I novac je ovde, sav — zavukla je ruku u bisage.

— Novac? Kakav novac?

— Ali Pepe — začuđeno će žena.

— Novac koji si mi dao...

— Dao sam — klimao je glavom Dukati — pa šta? Zašto ne kupiš nešto za to? Lepu haljinu, nakit... Ili kartu za Sent Luis?

— Kako?

— Ne ide ti se u Sent Luis, amiko? Veliki grad, šaren, noćni život, razni ljudi, muzika, moda, pesma i zabava?

— Pepe? O čemu to govoriš?

Nisu bili svesni da ih slušaju; neko sa podsmehom, neko sa simpatijama, neko sa nerazumevanjem.

— Šta govorim?

— Teraš me u Sent Luis? Teraš me od sebe?

— Pa zar ne želiš da odeš?

— Plaćaš me da odem — zamahnula je sa kožnom vrećicom na njega, ciljajući u glavu. — To sam zaslужila? — tresnula ga je po licu, ali, izmamila je samo smešak umesto jauka. — Posle svega što sam propatila, ti tako — zamahnula je nanovo.

— Stani — povika trgovac. — Samo sam te pitao!

— Otići ću — viknula je — ali ne s ovim novcem.

I baci na njega vrećicu.

— Otpratiću te...

— Nisi mi potreban!

— Ali, ti meni jesi. Venčaćemo se!
Žena jedva dođe do daha. Pogledala ga je s nevericom, ali nije našla ni tračak šale u izrazu Dukatijevog lica. Naprotiv, ono je po njoj prosto polivalo ljubavni zanos.

— Pre nego što se izgrlite i izljubite — podseti ih Rej Mort — trebalo bi se raspitati o još ponečemul!

— To ostavljam vama, šerife — dobaci Italijan, ne odvajajući svoj vatreni ogled od zarumenele Lusi Lajf. — Ja imam preča posla!

— Zaista? — skrenu u njega sjaj svog zdravog desnog oka šerifa. — A pričali ste mi kako zemlja goril! Gde su otmičari?

— Odmaraju se — umeša se Hanford — odmah tu, kod „Sudijinog hrasta“. Ubili su nekog Mekorda i... i... — on pogleda u Lusi i doseti se da je nezgodno da to pominje pred Dukatijem — i traže lekara!

— Lekara? — zapita Mort, okrznuvši pogledom prašnjavog Holideja. — Ranjeni su?

— Tako nekako.

— Svi?

— Četvorica, šerife. Bili su samo malo sporiji od Doka. Samo malo...

— Razumem! Izgleda da ne mogu ni da odjašu?

Hanford sleže ramenima.

Mort se približi kockaru.

— Jeste li okončali vaš boravak u Ebilejnu? — upitao je.

— Još ne.

— Koliko je to?

— Do jutra, nadam se.

— „Bič“?

Kockar se primetno trže. Šta je to Mort znao, ili naslućivao? U svakom slučaju, njegova pronicljivost nije bila za potcenjivanje.

— Ne želim nemir u gradu — kazao je tiho. — Voleo bih da ja budem tamo.

— Sačekaću za toliko.

— O kej!

Praćen dvojicom pomoćnika, najmljenih za to popodne i vodeći dva slobodna konja, Rej Mort ostavi grupicu.

Pepe Dukati nije stigao ni da zahvali kockaru, mada je to imao na umu.

Blizina lepe Lusi Lajf oduzela mu je moć govora.

Nije bilo Mekorda između njih.

Čak se, isprva začuđeni dečak, počeo smeškati. On je shvatio da više nema potucanja po gradovima, iznajmljenih soba, seljakanja... Sve će to nestati ako majka pođe za ovog gospodina blagog lica i lepog ponašanja.

A trgovac se dosetio da se jedna žena može još više pripitomiti preko deteta.

Zato je zagrlio oboje.

— Amin — kazao je Hanford i na mignuo svojoj mazgi.

Životinja zastriga ušima.

XVI

Što se popodne bližilo kraju, nervoza je sve više ispunjavala Džerija Karpa.

Ničim nije umeo da objasni nedolazak Marka Šajvesa i njegovih momaka.

Nešto je moralo da im se desi.

Ali šta?

U „Ludom jahaču” sada je bilo nešto više posetilaca. Karp je sedeo kraj prozora, odakle se video deo glavne ulice. Nestrpljivo je čekao dolazak momaka; osećao se nekako prazan, usamljen i razdražen. Više mu se nije ni pilo, a glava ga je bolela.

Posao je i dalje ostavljao za kasnije. Soba će biti, svakako, za sve momke sa ranča „O”. Pa, i ako ne bude...

Šta ga je to kidalo? Kakva to misao?

Pesak... I kockareva glava u njemu... Jesu li je lešinari dosada isključivali? I šta ako nisu?

Ne, taj kicoš nije mogao da ima devet života!

Niko, pa ni Šajves i ostali, nisu znali šta je uradio s njim. Nije bilo svedoka! Nije bilo izgleda da se iz sopstvenog groba izmigolji taj prokleti revolveraš!

Karp se obazre oko sebe.

Primetio je na sebi nekoliko pari očiju. Činilo se da mu razotkrivaju misli. A pripadali su običnim posetiocima koji su ovog divljeg momka već sretali u Ebilejnu sa legendarnim bičem uza se.

Sve je odjednom počelo da mu smeta.

Govorio je sebi da bi najpametnije bilo da obavi ono zbog čega je došao, i vrati se u...

— Šta gledate? — dreknuo je i podigao stolicu iznad glave. — Treba li kome lekar? Ili grobar?

Odmah zatim ostavili su ga na miru.

— Daj mi viski — zaurao je prema barmenu. — I nosi ove tanjire ispred mene — gurnuo je posude na pod. Zveket je trgao nekoliko glava; nadzornik sa ranča „O” izazivački ih je pogledao, i sve se, ponovo, utišalo.

On ispruži noge u stranu, tako da je svako, ko tuda prolazi, morao da ih preskače.

Barmen je bio prvi. Nesrećnik je taman dizao drugu nogu kada ga potkači Karpova čizma.

Čovek se opruži koliko je dug! Sa malog poslužavnika slete čaša i razbi se.

— Trapavko! — zarežao je Karp. — Što ne gledaš? Zar ne vidiš ovolike noge?

Čovek je stisnutih usta progutao ovu laž.

— Doneću drugu, mister — rekao je mirno.

— Naravno! A ako padneš još jednom, slomiću ti kičmu!

To se, srećom po čoveka, nije desilo.

U salun je ušao Vilijem Hanford i „Bič” je skupio noge, željan da se iskali na ovom ćopavom živopiscu. Skoro se glasno nasmejao na zvuk drvene „noge”, dok je starac hodao prema šanku.

Karp napusti svoj sto i pride.

Hanford nije izgledao uzbuđen ovim susretom.

Bio je zaista pokriven prašinom kao da se po njoj valjao. Čak je i na lulu zaboravio, koliko mu se pilo pivo.

— Što se prvo nisi okupao? — dočeka ga Karp, dok je barmen točio penušavu tečnost iz velikog bureta na kraju šanka u ogromnu kriglu. — Smrdiš kao... kao...

— Kao pacov? — dopuni ga Hanford začuđujuće mirno.

— Tačno. Kao pacov — klimnu glavom Karp.

— Pustinja je puna pacova — rezonovao se starac prateći barmena i kriglu u njegovoj ruci.

— A ti si, kao, pustinjač — ironisao je Karp.

Pošto nije dobio odgovor, on pobesne.

Hanford je taman prinosiso pivo ustima kada je dobio udarac po ruci.

Čaša je ispala i sve se razlilo po šanku. Žalostan pogled ispratio je slivanje tečnosti uz ivicu.

— Odgovaraj kad te pitam — kezio se Karp.

— Sinko, što mi ne daš da skinem ovu prašinu iz „Zvečankinog jezika“? — upitao je mirno.

Karp se trže.

Bilo je to mesto za koje se nadao da niko neće spomenuti u dogledno vreme. A spomenula ga je ova stara olupina na jednoj nozi!

Ne, nije smeo da se oda.

— Pa šta? — iskrenuo se. — Nisi valjda ubadao to drveno stopalo po pustinji?

— Ja crtam sve što vidim, čak i pustinju.

Gledao ga je, otvoreno, podrugljivo skoro; taj belobradi jarac mora da je nešto slutio. Ili znao?

Karp pruži šake.

— Nemam bič — kazao je muklo — ali ću te ovim rukama očerupati kao prazničnog petla! Ne volim tu tvoju nogu... ni tebe! Razumeš?

— Lako je sa starcima zametati kavgu — dobacio je Hanford.

— Podsećaš me na mog starog...

— ... koji te je kinjio kad god je dolazio pijan, a bio je stalno pijan — došao je Hanford. — Čuo sam za tu priču. Ali, ja nisam tvoj stari. Niti si ti, ne daj bože, moj sin.

— Rekao sam da ću tobom počistiti ovu smrdljivu jazbinu — ražešti se Karp.

Znao je da sada svi gledaju u njihovom pravcu.

Natrag nije mogao.

A starac je, zaista, bio „sitna riba“ za njegov nivo. Međutim, pomeenuo je „Zvečarskin jezik“ i morao je iz njega da istrese sve što zna.

— Pre nego što me pretvoriš u metlu — oglasi se Hanford s nekom čudesnom mirnoćom, da ti prenesem pozdrave.

— Od koga?

— Od tvojih drugara... Šajvesa i ostalih.

— Gde su?

— Čekaju te.

— Gde, mutava budalo! — prasnu Karp.

— U zatvoru — dovrši starac, raz-

svakog meseca
DOK
HOLIDEJ
najbolje priče vesterna

vukavši brkove i ispod njih osmej-
jak. — Baš su malopre dojahali sa
vezanim rukama.

To je zvučalo neverovatno, pomi-
sli Karp, ali zašto bi jedna stara hu-
lja sve to izmislila? Zašto?

Grozničavo je razmišljao.

Momci mora da su negde „nalete-
li“ na nešto protivzakonito i uprska-
li. Međutim, nije mu bilo jasno šta
bi to moglo da bude, na pustom pu-
tu od pustinje do grada!

Neka poštanska kočija?

Ili pljačka kakve farme? Koje,
kad se nije sećao da u tom delu bilo
ko živi!

— Šta ja imam sa tim — zarežao
je i gurnuo starca. — Ja pripadam
ranču „O“ a oni onom pijanom Ed-
wardsu. Ne mešaj me sa svakim.

Hanford je izgubio ravnotežu i
pao.

— Čovek bi pomislio da si stvar-
no junak — rekao je sa poda.

— Bolje da zavežeš — naroguši se
Karp, stežući ške — ili ću od te
tvoje noge napraviti krst!

Pošto je pao blizu jednog stola,
dva čoveka mu ćutke pomogoše da
se pridigne.

— Ipak ću popiti pivo — tvrdo-
glavo će starac.

— Ja ti kažem da ćeš crći tu že-
dan... dok mi se ne izviniš.

— Što ne prošetaj? — predloži
Hanford. — Dok ja popijem i zale-
ćim grlo, pogledaj svog prijatelja
napolju. Čeka te.

U Karpu se ponovo izrodi sumnja.
Ovog puta i nešto slično strepnji.

Starac uvek nešto dodaje, ali čvr-
stim glasom. Mora da je imao razlo-
ga za to. Mora da nije slučajno ušao
kod „Ludog jahača“.

— Ja nemam prijatelja — muklo
je kazao „Bič“.

— Možda se ne sećaš? — sleže ra-
menima Hanford. — A možda su ti
neki prijatelji ustali iz mrtvih da
te pozdrave?

— O čemu to buncaš, starkerlo?
— ustremi se Karp. — Dosta mi je
tvog zanovetanja, ne mogu da te slu-
šam ni da te gledam! Gubi se!

— Samo da ispijem pivo...

— Ne može!

— Ovde ja točim pivo, mister —
najzad se osmeli barmen — a ne vi!
Karp se prenu. Lice mu se ružno
isceri.

— Kome ti to?

— Vama — odgovori barmen i
hitro ispod šanka izvuče dvocevku.
Uperi je prema nadzorniku. — Znam
da ste čuveni „Bič“, ali, potražite
drugi lokal gde će vam se klanjati
do zemlje!

— Pazi šta si rekao ti...

— Prijatelj je nestrpljiv — pre-
kide ga Hanford. — Ako ne izideš,
on će doći ovamo. Onda nećeš imati
šansu da mu izmakneš iz zagrljaja.

— Zapaliću vas sve — obeća
Karp. — A tebe, matori, ispeći ću
na ražnju... sa tvojim prijateljem
napolju.

On se uputi prema izlazu i žesto-
ko otvori vratanca.

Onda je na njima zastao.

Krila su se vratila i lupila ga po

ramenima. Nije se ni pomakao.

Prebledeo je.

Na ulici, tridesetakardi dalje, raskrečen, visok, avetinjski jasan, stajao je čovek koga je tog podneva zakopao do grla u pesku!

— Nemoguće — procedio je i osetio da ga zahvata panika.

Napred nije mogao.

Samo natrag, kroz krčmu.

Da je bar imao pušku, skinuo bi ga lako odavde. On se obazre i jurnu prema šanku. Dvocevka bi mu dobrodošla!

— Samo još jedan korak, mister — zapreti barmen ustuknuvši — i ne odgovaram za vas!

— Daj mi to ovamo — pokazao je na pušku.

— Kakav ti je to prijatelj — iščuvavao se Hanford sa vencem pivske pene po brkovima — kada od njega bežiš kao da je avet?

Karp nije imao vremena da obraća pažnju na podrugljive starčeve upadice.

Morao je da se spasava.

— Gde ćeš, sinko? — upita Hanford. — Zar kroz sporedni izlaz? Ne vredi, gde god se budeš makao, čekaće te on... Dok Holidej!

Karp nije više ličio na sebe; a kad mu je do ušiju dopro zvuk tog imena, još više se upaničio!

Kakva je budala bio! Pijana budala! Idiot! Razmetljivko!

Dok Holidej!

Nebesa, zar je njega našao da živog sahrani?

Ni sto bičeva mu ne bi pomog-

lo... Ni deset momaka Šajvesovog soja!

— Lažeš! — dreknuo je na starog crtača. — To nije Dok Holidej!

— Idi pitaj ga. Možda i nije?

On odjuri do izlaza.

Prokletstvo!

Krenuo je na ovu stranu!

Korak po korak, kao da plete nit koja vodi na groblje.

O bokovima drške dva kolta štrče uvis poput nadgrobnih obeležja.

Karp jurnu na drugu stranu, kroz mala vrata koja vode iza „Ludog jahača“.

Ne obazirući se na tiho starčevo cerekanje iza sebe, on skoro glavačke jurnu u dvorište. Obreo se među sanducima i nekim daskama. Sve što mu je padalo na pamet bila je Bukenanova konjušnica i njegov konj u njoj. Morao je da se dokopa Dajamond Krika po svaku cenu.

A onda... Kad se bude vratio sa svojim ljudima, može Dok Holidej da se utrostruči, ništa mu neće vredeti.

Potrazio je prolaz prema ulici, južno od krčme.

Nadao se da će kockar ući prvo u salun, a onda krenuti u poteru za njim. To će mu dati dovoljno vremena da izmakne.

— „Bič“ — čuo je iza sebe kao da nožem seče.

Okrenuo se.

Ništa nije video.

Pričinjava li mu se?

Saplićući se, on izbi na ulicu ogrežu u hlad izlazu sutona i predvečerja.

Tamo ga nije bilo.

Okupan znojem, nadzornik iz Dajamon Krika je potrčao prema kraju ograda. Konjušnica je morala biti otvorena, jer je Bukenan u njoj uglavnom provodio i dane i noći.

Nije se obazirao na prolaznike o koje se sudarao i češao. Nije ga se ticalo što za njim pljušte kletve.

Više je gledao iza, nego napred.

Bilo mu je sumnjivo što ne vidi kockara; morao je da bude na ulici i da ga traži. A nije ga bilo!

Kapija od konjušnice bila je otvorena.

Karp je zastao nekoliko časaka na ulazu, da predahne i proveri juri li ga neko. Ulica je đavolski bila obična, ničim uznemirena. Izgledalo je da je pod kapom nebeskom samo on dahtao od umora i straha.

Ubošće ga!

Drugo ništa nije mogao ni da očekuje. Sećao se kad mu je dobacio: „Beži što dalje možeš... Naći ću te! Ubiću te!”

Čuo je neko šuškanje iznutra.

— Ko je? — trže ga glas.

Karp šmugnu unutra i nađe se oči u oči sa pegavim vlasnikom konjušnice.

— „Bič”? Koji te đavoli jure?

— Daj mi konja i ne pričaj — preseče ga ovaj. — Žuri mi se.

— Vidim — mirno primi to Bukenan i odloži vile kojim je skupljao đubre oko boksova.

Karp je stajao na ulazu i gledao ulicu.

— Nikad te nisam video tako zapuprenog — brbljao je Bukenan. — Da te nije zatekao neki muž?

— Zaveži!

— U redu, baš me briga...

Bukenan je izvodio konja i nabavljao na njega sedlo. Karp se u međuvremenu naglo odlepi od ulaza i zgrabio Bukenana za košulju.

— Slušaj, pegavi — zarežao je. — Juri me... jedan čovek. Imaš kakvo oružje?

— Oružje?

— Oružje, idiote! Kolt, pušku... Bilo šta!

— Šta će meni oružje? — s čuđenjem se zapita Bukenan. — Nemam do vruga...

Karpov pogled pade na vile.

Zgrabio ih je.

— Idem gore na senik — rekao je grozničavo. — Ako dođe ovamo i počne da se raspituje, ništa nećeš zucchini o meni. Ništa! Ili ću te odzgo vilama zakucati za zemlju! Razumeš?

— Pa, razumem, ali...

— Ide ovamo — režao je Karp, penjući se merdevinama na senik, držeći vile u desnoj ruci kao koplje.

— Pazi kako se ponašaš, majmune! Ako ti je život mio...

— Ama, ko te juri?

— Holidej...

— Šta?

Karp je već nestao.

Bukenan je najzad „svario” da se radi o slavnom kockaru. A kad je dan takav tip nekoga goni, onda ovaj sigurno zaslužuje takvu pažnju.

Taj nadmeni Karp mora da je zabrljao više nego što je i sanjao, kada od Holideja beži kao od utvare.

No, Bukenan je najviše mislio na sebe.

„Bič“ je bio čovek koji neće prezati da mu na glavu pošalje vile. Ali, ako se malo pomeri?

— Ne mrdaj — kao da mu pročita misli Karp odozgo.

I Bukenan se ukopa u mestu.

Zatim se na ulazu ukaza silueta Doka Holideja.

Bukenan je stajao kao začaran.

I to je bilo dovoljno neobično za čoveka iz Džordžije.

— Sam si? — upitao je nehajno.

— Jesam — potvrdi ovaj stegnutog grla. — Došli ste... po konja?

— Ne bi se tako moglo reći — odgovorio je Holidej i izvadio tabakeru sa cigaretama. — Jesi li ga dobro uredio?

— Najbolje što umem, mister...

— Hoćeš da zapališ?

— Ne... ne puši mi se...

Izgledalo je da kockar nema nameru da se mnogo raspituje. Izgledao je prilično aljkavo, ali Bukenanu nije padalo na um da ga o tome bilo šta zapitkuje.

Ispod oboda svog šešira Holidej je pretražio polumračnu prostoriju.

Samo konji... i Bukenan.

On kresnu palidrvce i zapali cigaretu.

— Biće lepa noć — reče i odbaci palidrvce daleko od sebe, uvis.

— Da, biće — potvrdi momak gledajući kako zapaljen komad iz šibice pada gore na slamu.

Nebesa!

Slučajno ili namerno, Holidej je zapalio senik!

Noge mu se oduzeše od iznenađenja...

— Ali... ali...

Prvo dim, a potom vatra obuže donji sloj žute, suve slame.

Kockareva ruka skliznu niz bok.

Bukenan je podigao glavu, opčinjen iznenadnim prizorom. Slama je gorela, a u njoj se komešao zbunjeno Džeri Karp!

To je bio trenutak da vlasnik konjušnice napusti svoje opasno mesto. Poskočio je kao zec i šmugnuo do izlaza. Odozgo je počela da se kruni slama, praćena psovkama.

— Pazi! — dreknu Bukenan.

Senik nije imao tako jednaku podlogu, pa je kroz jedan od procepa propala Karpova noga. Upirući se da je vrati, nadzornik je, gušeći se, ispustio vile, a odmah potom i sam je proleteo!

Bukenan zatvori oči.

Krik je zaparao noć!

Igrom slučaja, Džeri Karp je preduhitrio oštre vrhove štalskih vila; nisu uspele da padnu, a na njih je naletelo telo uspaničenog nadzornika.

Bio je proboden po ramenu... a jedan vršak zario mu se u grlo!

Holidej prillete.

Naglim trzajem iščupao je alatku; dok je to činio, Bukenan se već pentrao merdevinama da gasi vatru. Snašao se i poneo neko čebe sa najbližeg konja i počeo njime snažno da lupa po plamenu.

Holidej kleče i okrenu Karpa na leđa.

Oči su mu bile otvorene... i staklaste.

— 'Je li mrtav? — dopre do njih glas sa ulaza.

Bio je to Rej Mort.

Džordžijanac klimnu glavom.

— Glupa smrt — zaključio je šerif. — Šta je tražio gore?

— Ne znam — odgovorio je kockar. — Ja sam došao da pogledam konja... i slučajno zapalio slamu.

— Šta ti kažeš? — okrenu se Mort prema Bukenanu.

— Tako je bilo — potvrdi ovaj. — Mister Holidej nije imao pojma da nekoga ima gore...

— A ti?

— Ja jesam. Zapretio mi je da ću tim, ili će me odozgo probosti vilama... Došao je po svog konja, a onda se uplašio videći da i Holidej ide ovamo... O čemu se radi?

— Saznaćeš, kad dođe Sajmon Bakli — odgovori Mort.

— Ja nemam s tim ništa! Ja...

Mort pogleda mrtvog Karpa, ali ne nađe na njemu ništa osim rana od vila.

— Sutra će biti lep dan za jahanje — rekao je i pogledao kockara.

— I ja mislim — složi se ovaj.

XVII

Trideset hiljada dolara nađeno kod Marka Šajvesa vratilo se u Holidejeve džepove. Bio je to dan kada su iz Fhileina odlazili Dok Holidej i Vilijem Hanford.

Prvi se uputio na sever, prema Laboku, drugi je tražio mirnije predele uz Meksički zaliv.

Jutro se povlačilo pred podnevom.

Rej Mort je stajao u senci stuba ispred svoje kancelarije.

Iznenada su crkvena zvona preplašila jato golubova.

I kockar i starac pogledaše na tu stranu. Hanford se nasmeja:

— Trgovac je napravio dobar posao — reče. — Dobio je lepu ženu... i već odraslog sina. Bar se neće mučiti...

Džordžijanac je na sebi imao novo, svetlo odelo. Izgledao je još elegantniji.

Hanford skide svoj šešir i stavi ga na srce.

— Adios, Dok — rekao je glasno. — Pozdravite m' Zapad. Ja sam suviše umoran da ga osvajam.

— Zbogom — uzvratio je kockar. — I srećno...

— Adios!

Hanford pojaha svoju mazgu. Imao je nekoliko dolara za železničku kartu. Bar do Fets Kajove.

Njegov blok bio je prilično raskupisan, a imao je unutra nekoliko lepih skica. On ga otvori da složi papire, i razrogači oči!

Među listovima se nalazila gomila novčanica!

Pet hiljada? Deset?

Nije znao šta da misli!

Šta se to događalo? Kako se to našlo unutra?

Dok se najzad dosetio, ulica je bila

prazna. Okretao se sa mazgom u krug, ali Holidej više nije bilo u Ebi-
lejnu.

Zvona su umukla.

Dugo još sedobradi slikar stajao
je okamenjen i zbunjen.

Ako ikada, tamo, bude izdao al-

bum svojih grafika, na koricama će
dati da se otisne: „Posvećeno Doku
Holideju, najboljem, najbržem, i naj-
plemenitijem kockaru Zapada”.

Da, tako će napisati.

Drugo nije mogao da učini. Nije
bilo vremena...

K R A .

Naslov originala:

Frenk Larami — KLOPKA U EBILEJNU

**AUTORSKA PRAVA ZA JUGOSLAVIJU
OBEZBEĐENA PREKO**

**NIP „FORUM” — „MARKETPRINT”
AGENCIJA AUTORSKIH PRAVA, NOVI SAD**

Odgovorni urednik: Svetozar TOMIC
Izdaje i štampa NIP „FORUM“ Novi Sad, Vojvode Mišića 1.

Štampano: 20. januara 1977.

**Oslobođeno osnovnog poreza na promet mišljenjem Pokrajinskog
sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine.**
broj 413-279/73 od 10. maja 1973 godine

**NE ZABORAVITE
SLEDEĆI
BROJ DO KA
HOLIDEJA**

**IZLAZI 7.
MART
1977.**

7. februar 1977.